

Leto 1979, leto stabilizacije in odgovornosti

Ob prehodu v leto 1979 s ponosom ugotavljamo, da smo v prizadevanjih za uresničevanje in uveljavljanje samoupravnih pravic delavcev ter pri razvijanju in utrjevanju celotnega sistema socialistične samoupravne demokracije dosegli pomembne uspehe.

Za nami so kongresi Zveze komunistov, sindikatov in mladine, katerih sklepi, resolucije in stališča nam morajo predstavljati podlago za našo akcijsko usmeritev in delovanje vseh samoupravnih in družbenopolitičnih organov oziroma organizacij. Nedvomno pa bodo morali prav sindikati prevzeti velik del nalog pri nadaljnjem razvoju družbenoekonomskih odnosov, skratka sindikati bodo morali biti glavna gibalna sila v odnosih samoupravnega združenega dela, katerih temelji so določeni z ustavo in zakonom o združenem delu.

Letošnje leto se je začelo v znamenju izjemno zapletene in pomembne akcije sindikatov. Nes-

kladje je trenutno doseglo razmere, ki jih ni mogoče še naprej dopuščati, saj postajajo bistvena ovira za združeno delo, da bi odločneje delovalo v skladu z ustavo in zakonom o združenem delu, oziroma da bi uresničevalo svoje temeljne samoupravne pravice na področju razširjene reprodukcije, od katere so odvisne tudi razmere in rezultati njihovega dela.

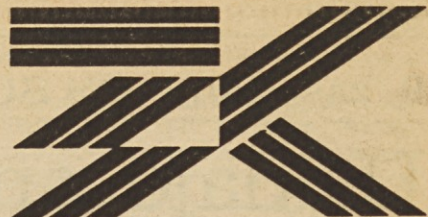
Tovariš Tito je na osmem kongresu sindikatov opozoril na to, ko je rekel, da ne gre za slabosti sistema, marveč za delovanje mimo sistema in nespoštovanje sistemskih rešitev in dogovorjenih stališč. Porast splošne in skupne porabe, prekomerno investiranje, povečanje osebnih dohodkov neo-

dvisno od ustvarjenega dohodka, kar vse bolj ali manj iznaja iz temeljne ugotovitve, da trošimo več, kot imamo, vse to govori o problemih in težavah, s katerimi se bodo srečevale vse subjektivne sile v boju za uresničevanje družbenoekonomске stabilizacije v letošnjem letu.

Prepričan sem, da tudi v okviru naše sestavljene organizacije v posameznih DO in TOZD nismo dosledno izvajali politike gospodarske stabilizacije. Morda je v tem momentu to le pavšalna ugotovitev, na katero bomo dokončno dobili odgovor z zaključnimi računi, ki so prav sedaj v pripravi. Dva člena Zakona o združenem delu bi morala v začetku leta priti v središče pozornosti. To sta 129. in 140. člen navedenega zakona. V 129. členu so opredeljene kvalitete in kvantitete delavčevega prispevka k ustvarjanju dohodka temeljne organizacije združenega dela. V njem je poleg drugega rečeno, da je osebni dohodek delavca odvi-

sen od njegovega prispevka k dohodku temeljne organizacije. Zato zahteva, da je delavec na koncu leta, torej ob izdelavi zaključnega računa, seznanjen s tem svojim prispevkom. Delavce je potrebno na razumljiv način seznaniti s tem, kolikšni so njihovi delovni rezultati, zakaj so takšni in ali ne bi bili lahko večji, če bi bila organizacija dela boljše, kakšna je dosežena kvaliteta, kako izkoriščajo delovni čas, o izostankih z dela, ravnanju s stroji in napravami ter odnosu do njih, koliko so prihranili materiala in kolikšni bi bili ti prihranki ob boljših delovnih pogojih itd. Dosedanja praksa v naših TOZD in DO ne upošteva teh obveznosti, in če o njih govorijo, govorijo le posplošeno. Računovodstva se pri izdelavi zaključnih računov malo ustavljajo pri teh kazalcih. Pri tem jih premalo spodbujajo odgovorni dejavniki, medtem ko ostajajo delavci zaradi premajhnega poznavanja svojih pravic in dolžnosti.

Ponavadi iz zaključnega računa

Mercator

O pripravah na 30-letnico

Ana Marjanovič

V znamenju Mercatorja

Glede na bližajočo se 30-letnico Mercatorja, je namestnik generalnega direktorja SOZD, Vukadin Nedeljković, kot predsednik odbora za pripravo proslave dejal: »Nismo ostali na junijskih sklepih 1. seje našega odbora. Na-rejeno je veliko več.«

Po 1. seji odbora za pripravo proslave, ki je zasedala junija lanskega leta, so takoj začele z aktivnim delom komisije, in sicer za izdelavo programa proslave, pripravo propagandnega gradiva, predlogov za priznanja delavcem, organizacijo protokola in tehnično izvedbo same proslave.

Vukadin Nedeljković je dejal, da so največ dela imele komisije za zbiranje predlogov za državna odlikovanja, ker te predloge obravnavajo občinske komisije na sedežu temeljnih organizacij. Zaradi tega je bilo angažiranih 23 občinskih komisij, v katerih se nahajajo Mercatorjeve organizacije. Doslej je bilo že dogovorjeno, da se delavcem poleg državnih odlikovanj dodeli kot priznanje tudi zlati znak Mercatorja, zlata značka in plaketa Mercatorja. Odbor za proslavo pričakuje, da se predlogi vseh občin zberejo pri republiški komisiji in se tam enotno obravnavajo za celotno SOZD.

Zlati znak Mercatorja bodo prejeli delavci, ki imajo 30 let delovne dobe v SOZD Mercator. Teh pa je več kot 100. Odbor za proslavo je ugotovil, kot je povedal tovariš Nedeljković, da so predlogi skrbno pripravljani in te pozornosti bodo deležni vsi upravičeni delavci. Zlato značko in plaketo bo po predlogih prejelo preko 1000 delavcev.

Proslava ob 30-letnici naj bi bila v juniju, čeprav je datum obletnice v marcu. To pa zato, ker ima naša proslava ambicije, da se vključi v program važnejših dogajanj v mestu Ljubljani.

Slavje ob 30-letnici bo potekalo v hotelu Union. Stroški ob tej priliki bodo znašali okoli 60 milijonov dinarjev. Gre za osrednjo proslavo, ki ne izključuje proslav po delovnih organizacijah SOZD Mercator - celo zaželjeno je, da bi bili praznovanja deležni vsi delavci, saj smo si enotni v stališču, da gre za praznik celotne sestavljene organizacije.

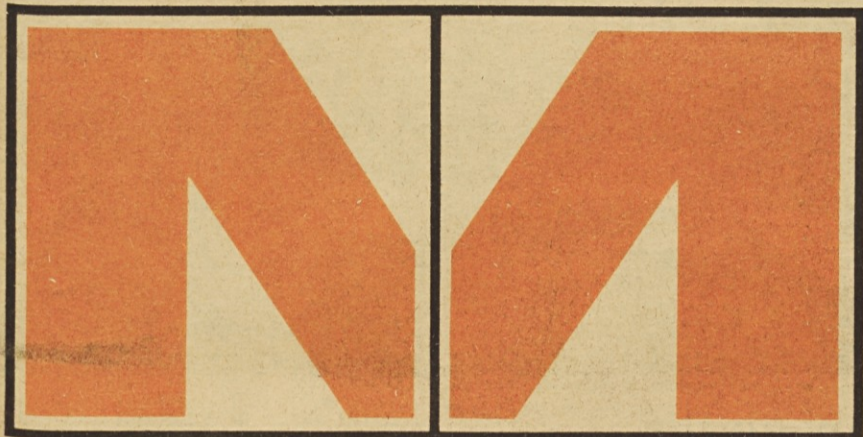
Vsa tekmovanja in druge priložnostne proslave v letošnjem letu bodo v znamenju 30-letnice Mercatorja. Sugestija je, da se na zimskih, na letnih športnih igrah - na Mercatorji tudi dodeli nagrada 30-letnice. O tem naj odločajo organizatorji teh iger. Velik poudarek bo tudi na drugih obeležjih, ki spremljajo poslovanje v SOZD. Gre za znake, razstavne eksponate, aranžerske rekvizite, priložnostna darila. Vse naj se oblikovno vklaplja v 30-letnico. Tudi naša nova turistična dejavnost naj prispeva k tej proslavi z uporabo ustreznih znakov in drugih oblik, s katerimi je treba zaznamovati Mercatorjev jubilej.

Dela za pripravo proslave so obsežna in čas sili h konkretnim rešitvam. Kot je dejal Vukadin Nedeljković, se v februarju predvideva druga seja organizacijskega odbora, ki bo obravnavala in potrdila vse dosedanje priprave odbora in komisij.

Če bo odbor sprejel vse sklepe v zvezi s proslavo, bodo v eni od naslednjih številčk časopisa Mercator objavljene fotografije plaket, značk in znakov Mercatorja.

Mercator

Mercator

GLASILO DELAVCEV IN ZDRUŽENIH KMETOV

LETO XVI Ljubljana, januar 1979 št.: 1

Foto: Kancijan Hvastija

Na sprejemu, ki ga je generalni direktor priredil pred Novim letom - Foto: Jaro Novak

9. zasedanje Delavskega sveta SOZD Mercator

Miljanka Lipovšek - Delovna skupnost SOZD

Usklajevanje mimobežnih teženj

Tik pred Novim letom, ko je že marsikje zavladalo predpraznično vzdušje, so delegati Delavskega sveta SOZD Mercator v Krškem obravnavali za SOZD v letu 1979 najbolj pomembno vprašanje: Plan SOZD 1979.

O samem planu je bilo že veliko napisanega. Obravnavali so ga na vseh delavskih svetih Mercatorjevih organizacij kot tudi na razširjeni seji kolegija generalnega direktorja. Tako so se delegati soglasno odločili, da ni potrebna uvodna obrazložitev, ki je sicer pravilo in praksa pri vsaki točki dnevnega reda. S tem pa še ni rečeno, da ni bilo na to točko dnevnega reda nikakršnih pripomb. Določene stvari so tudi po končani razpravi morale ostati nerešene in bo potreben v letu 1979 usklajevalni postopek med bistimi organizacijami, ki imajo drugačna stališča, in organizacijami, ki določila plana za leto 1979 zagovarjajo, seveda, če organizacije ne bodo skuša-

le uskladiti svojih zahtev z večinskimi.

In katere so te tako sporne zadeve, ki jih delegati, kljub strpnosti in razumevanju do problemov drugih organizacij v SOZD, niso mogli rešiti? Kot prvo bi vsekakor lahko navedli pripombo delegata Mercator-Velepreskrbe, TOZD Grosist, glede pokrivanja stroškov AOP. Delegat je poročal, da je sklep njihovega delavskega sveta, da je cena za enoto manipulacije AOP previsoka, saj bi glede na planirano število manipulacij in ceno manipulacije v letu 1979 imele za 80% večje stroške kot v letu 1978, kar je za njihovo TOZD nesprejemljivo. Glede na to predla-

gajo, da se cena za AOP poveča napram letu 78 le za 18%.

Na tako podano pripombo je odgovoril Drago Juratič, direktor sektorja za AOP, ki je obrazložil, da so cene, ki so predvidene v planu, v primerjavi s sorodnimi organizacijami, kot sta Emona ali Ljubljanska banka, tudi za 30% nižje, in to pri materialnem poslovanju, pri obračunu osebnih dohodkov pa celo za 300%.

Poudaril je, da je bila dosedaj cena manipulacij tako nizka zato, ker so razliko do lastne cene - (ker ni pokrila niti materialnih stroškov), krile ostale organizacije v SOZD, ki niso bile uporabnice stroitev AOP. Vendar se taka praksa ne more več nadaljevati in je potrebno, da se postavi pravilo, da krijejo stroške manipulacij le uporabniki storitev AOP.

Drago Juratič je istočasno opozoril tudi na to, da bo sektor za AOP v letu 1979 pritegnil v avtomatsko obdelavo podatkov še

potegnejo preproste ugotovitve, koliko je bil kolektiv uspešen in koliko je treba deliti na osebne dohodke, ne pa koliko je kolektiv in vsak posameznik prispeval k ustvarjanju dohodka. Mislim, da mora biti sleherni delavec seznanjen s tem, kolikšen je dohodek na delavca, da se ta dohodek primerja s povprečno porabljenimi sredstvi, da se izkaže čisti dohodek na delavca, da se primerja akumulacija z dohodkom, sredstva za skupno porabo na delavca.

Se bi lahko našteval z mislijo, da te zahteve ne bi smele biti slučajne, temveč je njihov namen spodbuditi slehernega delavca, da se primerja z delavcem v drugi temeljni organizaciji ali celotni sestavljeni organizaciji. Prav tako bi bilo prav, da so posamezne temeljne organizacije o vsem bolj seznanjene, ker nam končno ne sme biti vseeno, kako gospodarji sleherni temeljna organizacija, delovna organizacija in sestavljena organizacija, tako smo se dogovorili, sporazumeli in zato smo tudi vsi skupaj odgovorni.

V nadaljevanju samoupravne demokratične prakse bo ena izmed osnovnih nalog socialističnih sil uveljavljanje kolektivnega dela in odgovornosti. Dejstvo je, da z razvojem samoupravnih in delegatskih odnosov, v katerih se vedno bolj uveljavljata delavec in občan kot edina nosilca oblasti, kot subjekta, ki odločata o pogojih in rezultatih svojega dela, ustvarjanja, življenja, najuspešnejše odpravljamo težnje po ohranjanju političnega monopola. S kolektivnim demokratičnim vodstvom razumemo predvsem demokratično kolektivno delo organov, njihovo stalno odprtost in povezanost s samoupravno in politično prakso delovnih ljudi, ne pa vodstvo, ki bi bilo odtujeno široki in razgibani družbeni praksi. S tem se odpirajo možnosti za večje uveljavljanje sposobnosti in znanja vedno novih ljudi ter ustvarjalnega angažiranja kadrov vseh generacij.

Zahteva po doslednejšem uveljavljanju kolektivnega vodenja izvira iz potrebe, da delegatski sistem nemoteno deluje in se izpopolnjuje. Prav zato bi vsako prikazovanje tega vprašanja kot nekaj povsem novega pomenilo negiranje vseh naših dosedanjih prizadevanj.

9. zasedanje DS SOZD Mercator

Usklajevanje
mimobežnih teženj

Nadaljevanje s 1. strani

druge uporabnike in tako povečal obseg storitev, kar bo nedvomno pomenilo možnost še za dodatno zmanjšanje cene storitev AOP, vendar pa to v letu 1979, zaradi uvajanja novega računalnika, še ni mogoče.

Druga, neusklajena pripomba je bila podana s strani Mercator-Nanos, TOZD Grosist, in sicer glede stopnje finansiranja komercialnega sektorja s strani TOZD.

Delegatka je na podlagi sklepa Delavskega sveta TOZD predlagala, da se prispevna stopnja za finansiranje komercialnega sektorja zniža, ker so na podlagi evidenc ugotovili, da TOZD nabavlja 50% blaga samostojno, in ne preko skupnih pogodb. Glede na to predlagajo, da naj bo osnova za finansiranje komercialnega sektorja le razlika v ceni za blago, ki ga nabavljajo preko skupnih pogodb, blago pa, ki ga sami nabavljajo, pa ne sme biti osnova za finansiranje komercialnega sektorja. Zato je delegatka predlagala, da se prispevna stopnja za finansiranje komercialnega sektorja zniža od 0,40 na 0,25, če ostane osnova ista.

Na pripombo sta odgovarjala Miran Goslar, generalni direktor, in Franc Prvinšek, direktor komercialnega sektorja, ki sta pojasnila, da pripomba Mercator-Nanos, TOZD Grosist ruši koncept finansiranja komercialnega sektorja. Tovariš Franc Prvinšek je še pripomnil, da ima komercialni sektor ravno na račun Mercator-Nanos veliko dela, ki stane približno 30 milijonov, po predlagani prispevni stopnji pa dobijo sredstva v višini od 20 do 22 milijonov. Glede na navedeno je predlagal, da se predlagana stopnja ne more znižati, ker bi to povzročilo rušenje dogovorjenega sistema finansiranja komercialnega sektorja.

V razpravo so posegli še z dru-

tabeli I več investicij, kot so zmožnosti združenih sredstev, kar je bilo v razpravi večkrat opozorjeno.

Pod drugo točko dnevnega reda je namestnik predsednika Izvršnega odbora Delavskega sveta SOZD, Edvard Gabrovšek, podal kratko poročilo o delu Izvršnega odbora v zvezi s postopkom za sprejem sprememb samoupravnih splošnih aktov na nivoju SOZD. S tem v zvezi je poročal, da dela ni bilo mogoče končati v predvidenem roku, ker TOZD in DO niso intenzivno pristopile k obravnavi sprememb in tako pripombe niso prispale v predvidenem roku, s tem je bilo onemogočeno redno delo Izvršnega odbora. Glede na to je Izvršni odbor na svoji 8. seji sprejel sklep, da se predloži Delavskemu svetu v sprejem Dogovor o enotni metodologiji za izdelavo razvida del in nalog v TOZD, DO in delovnih skupnostih, združenih v SOZD Mercator, ostali akti pa se predložijo Delavskemu svetu na naslednjem zasedanju.

V skladu s sklepom Izvršnega odbora so delegati pod 4. točko dnevnega reda obravnavali dogovor o enotni metodologiji za izdelavo razvida del in nalog in ga soglasno sprejeli.

V nadaljevanju so delegati razpravljali še o obvezni pripravi Samoupravnega sporazuma o osnovah srednjeročnega plana in srednjeročnega plana SOZD Mercator za obdobje 1981-1985, potrdili so sestav Izdajateljskega sveta SOZD kot družbenega organa glasila delavcev in kmetov SOZD Mercator, na koncu pa so izvolili še razpisno komisijo za imenovanje delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi - direktorja splošnega sektorja v Delovni skupnosti SOZD, in sprejeli sklep, da se ta dela in naloge čimprej razpišejo, ker je delavec tov. Marjan Pogačnik pridobil pogoje za upokožitev.

Delegati in gosti na 9. zasedanju DS v Krškem. Vse foto: Jaro Novak

Iz bilančnih podatkov glasila

Jaro Novak - odgovorni urednik

Ni se zgodilo, če
ni bilo v časopisu

Glasilo kot oder in tribuna -
v letu 1978 šestinsedemdeset sodelavcev

V letu 1978 smo pripravili in izdali 12 rednih in eno posebno izdajo časopisa. Prve štiri do vključno aprilske številke so izšle še v srednjem formatu, vsaka v obsegu 24 strani razen januarske izdaje na 32 straneh. Posebna izdaja z osnutki aktov s področja medsebojnih razmerij in z akti časopisa je izšla v mesecu aprilu na 36 straneh velikega formata. V mesecu maju smo z 28 sodelavci na seminarju za dopisnike skupaj pripravili prvo izdajo v smislu uredniške politike, ki sloni na dopisniški mreži iz samih organizacij, ob gojitvi skrbno oblikovane in žurnalistično zasnovane informacije, ki jo dopisnikom pomaga oblikovati ožja redakcija - novinar in odgovorni urednik. Istočasno smo prestop v novo kvaliteto zaznamovali s prehodom na drugo tiskarno (DELO) in s spremembo formata. Večji format namreč omogoča bolj transparentni učinek, boljše možnosti za plasma in graduiranje besedil ter »razstavni« prostor za samostojno učinkovanje slikovnih ponazoril oziroma za umetniško izraznost fotografij. V več-kolonski arhitekturi tiskane strani smo dobili možnost negovanja kakovosti in samostojno informativne fotografije, omogočili s tem spontano tematsko grupiranje informacij, ne da bi bili prisiljeni v zabetoniranje rubrik, postavili smo strožje kriterije glede »mašil«, ki so iz našega časopisa praviloma popolnoma izločena, poskrbeli za vsebino križank, ki niso same sebi namen, ampak sredstvo za izobraževanje o naši organizaciji, proizvodih, način plasiranja poslovnih partnerjev ipd.

Obseg 16 tiskanih strani smo vzdržali do 12. številke, čeravno to pomeni včasih tudi preko 120 strani tipkanega gradiva mesečno pri samo dveh profesionalnih sodelavcih (novinar in urednik). Če upoštevamo, da so pretežno vsi sestavki žurnalistično obdelani oz. preurejeni, da nadalje nismo objavili sestavka (razen enega), ki bi presegal 8 tipkanih strani, v povprečju pa obsegajo 2,3 tipkane

strani, to dovolj priča o pestrosti in jedratosti pisanja v glasilo.

V letu 1978 se je na straneh časopisa Mercator zvrstilo 76 različnih piscev (preteklo leto 60). Obdržali smo 33 nekdanjih sodelavcev in pridobili 43 novih, od tega smo jih 28 usposobili na kratkem tečaju za dopisnike. Vsakdo, ki se prvič ali ponovno oglasi s prispevkom, je za nas neprecenljive vrednosti kot vir informacij in opazovalna točka v svoji organizaciji. Imamo okoli 40 sodelavcev, ki so se oglašili več kakor trikrat v letu, 7 pa je stalnih in nanje lahko računamo pri pripravi sleherne številke. Kljub vsemu ožja redakcija še vedno napiše preveč v primerjavi z dopisniki, žal pa to ne po svoji krivdi, ampak zaradi nujne, da krije deficitarna, a zelo pomembna področja vsebinske zasnove (delo samoupravnih organov in političnih organizacij, skupne akcije združenih organizacij, planiranje, dohodkovni odnosi itd.). Tako pri povprečno 41 sestavkih v posamezni številki nastopajo v povprečju z 12 sestavki sodelavci - seminaristi, s 17 sestavki neinstruirani dopisniki, kar z 10 sestavki v povprečju pa je zastopana poklicna redakcija in z 2 uredniški odbor. Povprečje mora prevladati predvsem v korist zastopnosti instruiranih sodelavcev in dopisnikov iz organizacij.

Časopis je prinesel tudi 9 globalno zasnovanih in grafično učinkovitih preglednic.

Naklada časopisa je vse leto naraščala od 9000 na 11.450 ob koncu leta, formirana pa je na osnovi podatkov iz TOZD in DO o potrebah oziroma o številu zaposlenih, številu učencev, študentov, upokojenec in »vojakov«.

Po pogodbi distribucijo opravlja tiskarna, dostava pa je plačana PTT, ki pa včasih in v določenih krajih uniči naš trud in prizadevanja s tem, da ne opravi dostave časopisa, pri tem pa odtrga naslov, da niti ne vemo, od kod se je pošiljka vrnila, oziroma katera naših organizacij je oškodovana.

Izid je dogovorjen za vsak zadnji četrtek v mesecu, dostava pa na-

slednji dan - do vsakega naročnika (prodajalne, pisarne itd.).

Stroški tiska pri obsegu 16 strani in nakladi 11.450 znašajo, po nedavno zvišanih cenah papirja, tiskarskih uslug in poštne, okroglo 77.000 din ali 8,20 din izvod, če vračunamo še bruto honorarje za tehnično ureditev, lektoriranje in dopisnike oz. fotografije (skupaj okroglo 16.000 din). Po ceni izvoda 8,20 din sleherni delavec, upokojenec, učenec itd. dobi od svoje TOZD oz. DO plačan brezplačni izvod na 16 straneh z okolih 40 najpomembnejšimi informacijami z vseh področij dela in življenja širom Mercatorja, in to v kultivirano obdelani vsebini ter privlačni in ugledni obliki.

Redakcija vodi »policijsko kartoteko« za vse sodelavce in kartoteko zastopnosti posameznih organizacij po temah, po sodelavcih in po drugih elementih. Nastavljen je fotoarhiv, katerega geslovník je usklajen s sistemom geslovníka fotoarhiva osrednje časopisno založniške ustanove DELO.

V letu 1979 bomo

naprej gojili in širili mrežo opazovalnih točk širom Mercatorja (30 slovenskih in 15 občin v drugih republikah, oziroma 63 OZD), skrbeli bomo za njihovo inštruktažo. Dodelali bomo vsebinski koncept in grafično izpeljavo določeni (vendarle!) stalnih rubrik (Delo samoupravnih organov, Delo političnih organizacij, Mercatorjev mozaik, Drugi o nas ipd.). Časopis Mercator se mora bolj in bolj bližati svoji idealno zamišljeni zasnovi - mestu, kjer se podobno javni razstavi eksponirajo in pred javnostjo ter medsebojno preverjajo vse pozitivne (pa tudi negativne) težnje, iskanja, dosežki in spodrsrljaji z vseh področij dejavnosti in življenja združenih organizacij.

Vanj se morajo stekati in v njem zaznamovati vsi impulzi in vsa previranja, da bi se to vse razmnožilo v 11.500 izvodih in bi o njih razmišljal sleherni delavec, ki dobi naš list v roko. Morda ni mesta v SOZD, kjer bi se hkrati in tako redno reflektiralo (ob izdelano uredniški vsebinski zasnovi in uredniški politiki) vse dogajanje širom organizacije.

Odgovorni delavci bi se morali zavedati neke devize, ki v določeni meri drži tudi za Mercator: »Ni se zgodilo, če o tem ni poročal časopis.« Danes je sicer merilo dosežene javnosti zaved postala TV, toda naš medij je vendarle časopis. Ali pa nekateri, zavedajoč se pomena tega slogana, prav zaradi tega zadržujejo in ne pospešujejo informacij? - Ali je npr. veliki Mercator - Nanos enakovredno zastopan v časopisu v sorazmerju s svojim pomenom? In vendar imamo v njem 5 instruiranih sodelavcev!

Predsednik IO DS SOZD Lojze Briški po boleznj spet med nami

gimi pripombami, na katerih pa delegati niso vztrajali, oziroma so bile pripombe take narave, da ni bilo smotno spreminjati plana.

Take vrste je bila pripomba Mercator-Nanos, TOZD Izbira Postojna, katere delegat je predlagal popravek vrednosti investicije za izgradnjo poslovnega centra v Postojni. Tovariš Jože Candek, direktor razvojno-planskega sektorja, je delegatu, in s tem tudi ostalim pojasnil, da so vrednosti vseh investicij premajhne, saj je bil operativni plan investicij pripravljen že avgusta meseca, vendar to ni tako pomembno, ker se določi dokončna vrednost investicije, ko gre investicija v realizacijo.

Delegat Mercator-Sloge iz Gornje Radgone je predlagal, naj se v plan investicij v tabelo I vnese trgovina v Njegovci. Obrazložil je, da je ta investicija za njihovo DO nujna, saj to gradnjo zahteva Krajevna skupnost, ker bodo zapustili star lokal, poleg tega pa morajo v to investicijo tudi zato, ker jo bo sicer gradila konkurenca. Svoj predlog so utemeljili z osmimi dokumenti, ki vsi podpirajo gradnjo, pa tudi s tem, da sami ne morejo zagotoviti potrebnih sredstev.

V razpravi so delegati sprejeli stališče, da se predlagana investicija vnese v tabelo II, kar pomeni, da za to investicijo ne bodo koriščena združena sredstva, se pa zato angažirajo vsi ostali viri, da se investicija kljub temu izpelje. Da ni bil sprejet predlagani predlog, je vzrok v tem, da bi bilo tako v

V prihodnjem letu je treba posvetiti več pozornosti kvaliteti našega dela. Primerno bi bilo, da bi si vsaka TOZD zadala nalogo, da v letu 1979 izpelje nekaj posebnega in svojstvenega do zglede višine, da se vsaj v eni specializirani točki dvigne nad povprečje. Skrb za kvaliteto naj bo naše vodilo, pa medsebojno sodelovanje vseh nas delavcev in kmetov širom naše organizacije, je na sprejemu delegatov in poslovodnih organov pred Novim letom v hotelu Sremič v Krškem posebej poudaril generalni direktor SOZD, Miran Goslar - Foto: Jaro Novak.

Mercator – Interna banka imela 3. redni zbor

Samo Dostal – Mercator-Interna banka

Sprejeti planski dokumenti MIB

V četrtek, dne 21. decembra 1978, je 2. redni zbor Mercator-Interne banke obravnaval poročilo poslovnega odbora o delu Mercator-Interne banke za preteklo obdobje, sprejemal Statut in Samoupravni sporazum o svobodni menjavi dela, ter druge planske dokumente za leto 1979, izvedel nadomestne volitve za člane Poslovnega odbora in sprejemal samoupravne akte o vključitvi Mercator-Interne banke v poslovna združenja.

Skoraj leto dni je minilo, odkar je bil izvoljen Poslovni odbor Mercator-Interne banke in lahko ugotovimo, da je Mercator-Interna banka v tem obdobju imela že dva zbora, njen poslovni odbor pa je imel 13 sej in sprejel 139 sklepov.

Na sejah je bila obravnavana problematika združevanja sredstev za investicije, financiranje razvojnih programov članic investitorjev, kratkoročno kreditiranje, združevanje sredstev za tekoče poslovanje in plačilni promet ter ne nazadnje tudi samoupravno organiziranje in plan dela za naslednje leto. Seje so potekale predvsem v delovnem vzdušju; vsa gradiva so bila strokovno ptehtana in usklajena z željami in potrebami članic.

Združevanje sredstev za investicije

Skladno s samoupravnim sporazumom o združitvi v SOZD Mercator so se TOZD, združene v SOZD Mercator, na delavskem svetu SOZD Mercator opredelile, da bodo za leto 1978 združevale sredstva za investicije v višini 50% od amortizacije osnovnih sredstev in 50% od neto poslovnega sklada. S tem sklepom so članice predvidele, da bodo združevale skupno 65.310.897,00 din. Do 15. 12. 1978 je bilo združeno 45.479.606,65

solidarnosti vseh članic in le tako bomo lahko zadovoljevali potrebe po razširjeni reprodukciji in si zagotavljali sredstva za nadaljnji razvoj. Ko so delegati razpravljali o uporabi združenih sredstev za investicije, so lahko ugotovili, da bo glede na planirane investicije v letu 1979 potreba po združevanju še večja in je bil v zvezi s tem sprejet sklep, da bodo vse članice združevale sredstva za investicije najmanj četrtletno, lahko pa se posamezne članice odločijo, da bodo združevale investicijska sredstva mesečno, v kolikor smatrajo, da bi bilo mesečno nakazovanje manj boleče kot četrtletno.

Združevanje sredstev od poslovnih partnerjev

Na drugem zboru Mercator-Interne banke so članice sprejele samoupravni sporazum o sovlaganju sredstev za izgradnjo novih objektov po srednjeročnem programu razvoja SOZD Mercator in pogodbo o investicijskem kreditu za isti namen. V sodelovanju s komercialnim sektorjem SOZD Mercator smo sestavili seznam 59 dobaviteljev, ki so s svojimi proizvodi oziroma prodajnimi artikli prisotni v trgovski mreži, na ta način, da pristopajo k samoupravnim sporazumom ali kreditnim pogodbam, v katerih se zavezujejo, da

čevim Slavonka Požega, Lisco Sevnica, AIK Senta, OOUR Kristal Senta, OOUR »Sirmium« RO »Mitros«, Lesnino Ljubljana, Krašem Zagreb, v skupnem znesku 34.300.000 din, z 11 poslovnimi partnerji pa so razgovori še v teku pred realizacijo.

Že sedaj pa lahko ugotovljamo, da planirani znesek 149 milijonov dinarjev ne bo v celoti realiziran predvsem zaradi tega, ker so ponekod dobavitelji pred lastnimi investicijami. Poleg tega lahko ugotovimo, da gre pri sklepanju samoupravnih sporazumov in kreditnih pogodb predvsem za povečanje poslovnega sodelovanja, to je povečanje prodaje njihovih proizvodov na trgu, medtem ko interes združevanja sredstev zaradi ustvarjanja skupnega dohodka še ni prisoten, kar je razvidno tudi iz števila sklenjenih samoupravnih sporazumov in kreditnih pogodb.

Uporaba združenih sredstev za investicije

V letu 1978 je Poslovni odbor Mercator-Interne banke obravnaval 31 zahtevkov za koriščenje združenih sredstev za investicije. Če pogledamo strukturo finančnih konstrukcij, ki jih je obravnaval Poslovni odbor, je ta sledeča:

	din	
Predračunska vrednost investicij od tega:	692.084.938	
kreditni temeljnih bank	410.995.883	ali 59,4%
kreditni izvajalcev del		
dobaviteljev opreme in drugo	36.006.972	ali 5,2%
sovlaganje in kreditni poslovnih partnerjev	11.750.389	ali 1,7%
lastna sredstva investitorjev	96.048.514	ali 13,9%
združena sredstva MIB	127.377.123	ali 18,4%
soinvestitorstvo	9.905.294	ali 1,4%

Skupni znesek planiranih združenih sredstev in sredstev dobaviteljev, ki so že prispela na žiro račun MIB, je sledeča:

	din	
Ostanek združenih sredstev po ZR 1977	49.110.687	
Planirano združevanje v letu 1978	65.310.897	
Sredstva poslovnih partnerjev, ki so že na žiro računu	18.683.317	
	133.104.901	

In če ta podatek primerjamo z odobrenimi združenimi sredstvi in sredstvi poslovnih partnerjev za investicije, lahko ugotovimo, da smo v primanjkljaju za 6.022.611 din. Glede na to, da bo prišlo pri nekaterih investicijah, ki jih je Poslovni odbor že obravnaval v letošnjem letu, do črpanja šele v letu 1979 in da bo medtem nov priliv združevanja sredstev ter priliv pogodbeno zagotavljenih sredstev iz naslova kreditnih pogodb in samoupravnih sporazumov, je sicer navidezno preangažiranje na normalni osnovi.

Možnosti investiranja v letu 1979 glede na vire

Iz prej navedenih podatkov je razvidno, da smo praktično vsa prosta sredstva za investicije pri Mercator-Interni banki za leto 1978 že angažirali oziroma prekorčili v znesku din 6.022.611.

V težnji, da bi lahko čimprej dostavili operativnemu planu investicij SOZD Mercator za leto 1979, smo se lotili zbiranja vseh mogočih virov sredstev in tako poleg sredstev dobaviteljev in združenih sredstev skušamo v strukturo finančnih konstrukcij vključiti tudi sredstva Matresa, Zavarovalnih skupnosti, občinskih rezerv, dobaviteljev opreme in izvajalcev del. Predvidevam, da bomo ob pomoči vseh članic Mercator-Interne banke, predvsem pa tistih, ki bodo v naslednjem letu pričele z lastnimi investicijami, uspeli sestaviti sledečo finančno strukturo:

predvideno združevanje v letu 1979	100.000.000
sovlaganje in kreditiranje dobaviteljev	100.000.000
kreditni dobaviteljev opreme in izvajalcev del	100.000.000
kredit Matresa in občinskih rezerv	50.000.000
kredit zavarovalne skupnosti	35.000.000
lastna sredstva investitorjev	100.000.000
udeležba temeljnih bank	485.000.000
skupaj	970.000.000

Pri sestavi grobe strukture finančne konstrukcije moramo upoštevati predvsem to, da v kolikor se bo bistveno menjala poslovna politika temeljnih bank za leto 1979, s tem da bodo temeljne banke zmanjševale procent udeležbe pri investicijski gradnji, se bodo ustrezno zmanjšala tudi sredstva iz tega naslova za investicije.

Kratkoročno kreditiranje in plačilni promet

Do 30. 11. 1978 so bili 36 članic Mercator-Interne banke odobreni kratkoročni krediti v skupnem znesku 655.928.000 din.

Potrebe članic po kratkoročnem kreditiranju smo lahko v tem obdobju realizirali tudi s tem, ker so kasnile investicije, oziroma kljub temu, da so združena sredstva in sredstva poslovnih partnerjev že angažirana, še ni prišlo do črpanja vseh teh sredstev.

Delno smo kratkoročno kreditiranje članic pokrivali tudi s tem, ko je 15 članic Mercator-Interne banke nudilo svoja prosta sredstva kot depozite Interni banki.

Na plačilnem prometu pri Mercator-Interni banki je 16 članic, od tega 1 članica s petimi žiro računi. Ugotovimo lahko, da od ljubljanskih TOZD Mercatorja še niso vključene v plačilni promet Investa, Kavarna Evropa, Kavarna Nebotičnika, Hotel Ilirija in Konditor. Vzrok za kasnitev je predvsem v tem, da delovna skupnost zaradi pomanjkanja kadra in pisarn fizično ni bila do sedaj sposobna sprejeti navedenih članic na plačilni promet. Nekatero članice izven Ljubljane so izrazile željo, da bi zaupale plačilni promet Interni banki in brž ko bo to fizično mogoče, bo ta prenos opravljen.

Čaka nas še III. faza prenašanja plačilnega prometa za članice izven področja Ljubljane, kjer je potrebno analizirati, kako se lotiti realizacije tega, da bi članice imele enake koristi, kot jih uživajo članice s področja Ljubljane.

V obdobju od 31. 3. do 30. 11.

nu odhodkov-stroškov, planu nabave osnovnih sredstev, samoupravnem sporazumu o medsebojnem kratkoročnem kreditiranju, sklepu o tarifi plačil, poslovni politiki za leto 1979 v zvezi s koriščenjem združenih sredstev za investicije po srednjeročnem programu razvoja SOZD Mercator, predlogu enotne obrestne mere za investicijske kredite poslovnih partnerjev in osnove ter zaporedje teh osnov za razporeditev skupnega dohodka Mercator-Interne banke po ZR za leto 1978. Vsi našeti akti so bili v poprejšnji obravnavi v temeljnih organizacijah združenega dela članic MIB. Tako so imeli vsi delavci, združenih SOZD Mercator, možnost, da so se seznanili s posameznimi akti in tudi sodelovali pri njihovem ustvarjanju in sprejemanju. Zaradi povečanja števila članic Mercator-Interne banke in odhoda enega člana poslovnega odbora v pokoj, sta bila dodatno v Poslovni odbor izvoljena Šavle Viktor, M-Nanos Postojna, TOZD Izbira, ter Strojnar Anica, M-KK Sevnica, TOZD Proizvodnja. Mercator-Interna banka je sprejela samoupravne akte združenja bank Jugoslavije in samoupravne akte združenja bank Slovenije ter tako postala članica obeh združenj.

Iz vsega navedenega lahko ugotovimo, da je Mercator-Interna banka v preteklem obdobju uspešno poslovala, vendar ne gre zanemarjati dejstva, da je v smislu možnih opravil, ki bi jih Interna banka lahko opravljala, predvsem tu mislim na hranilno kreditno poslovanje in devizno poslovanje, dana še široka možnost, da tudi te vrste poslov dobro proučimo ter se o njih samoupravno dogovorimo in jih zaupamo v opravljanje Interni banki.

Pomembna naloga Interne banke v prihodnjem letu je tudi v tem, da se konstituirajo njena delovna skupnost in v smislu zakonskih določil pripravi svoje samoupravne akte in ostale samoupravne akte Interne banke.

Konec problemov ali začetek težav pri oblikovanju cen proizvodov v prometu

Dogaja se, da ni posebnih problemov pri proizvodnji izdelkov pa tudi ne pri prodaji blaga, ampak je večji problem pri oblikovanju cen proizvodov v prometu. Vsekakor k razreševanju tega problema prispeva sklepanje Samoupravnih sporazumov o trajnem poslovnem sodelovanju med prometnimi in proizvodnimi organizacijami združenega dela, vendar ne gre brez težav. Pred kratkim ali točneje 29. decembra 1978 je Zvezni izvršni svet izdal v uradnem listu, št. 69/78 Odlok o načinu oblikovanja cen proizvodov v prometu. Ta v točki 6 med drugim navaja naslednje: »Če prometna organizacija posamezno blago uvozi oziroma opravi njem promet na debelo, promet na drobno ali tranzit, sme za vsakega teh poslov prometa zaračunati odstotke iz 2. točke tega odloka, če ima za njegovo opravljanje temeljno organizacijo združenega dela.«

Pri izvajanju zlasti tega določila v odloku pa nastanejo težave. Samoupravna organiziranost nekaterih naših OZD ne izpolnjuje pogojev za koriščenje pravic po tem določilu. Kako naprej, naj k temu prispeva tudi posvet, ki je bil sklican na ravni SOZD Mercator dne 24. januarja 1979 v Ljubljani ob navzočnosti direktorjev organizacij, združenih v Mercator, in tistih delavcev, ki delajo na oblikovanju cen.

Najbrž ni vse dorečeno in bodo ta problem delavci nedvomno obravnavali na svojih zbora v tistih OZD, ki so prizadete. Predvidevam, da se bo to zgodilo v OZD Mercatorja s sedeži v Krškem, Kočevju ter nekaterih na območju Primorske in Ljubljane.

Vukadin Nedeljković

Foto: Kancijan Hvastija

sredstev. Iz razlike med predvidenimi sredstvi in dejansko združenimi sredstvi je razvidno, da se posamezne članice Mercator-Interne banke niso držale sklepa Poslovnega odbora Mercator-Interne banke, ki je na svoji 12. seji sklenil, naj bi vse članice združile preostanek svoje obveznosti najkasneje do 10. 12. 1978.

V razpravi smo se zedinili, da so vse članice obvezne združevati sredstva za investicije oziroma izpolniti svojo obveznost za leto 1978, kajti le na tak način se lahko dogovarjamo o enakopravnosti in

bodo za daljše obdobje nudili svoja kvalitetna sredstva za razširitev trgovske mreže SOZD Mercator.

Glede na predvidena zbrana sredstva v skupnem znesku 149 milijonov dinarjev smo do sedaj sklenili 5 samoupravnih sporazumov, in to z Iglo Horgoš, Medexom Ljubljana, Radensko Radenci, Muro Murska Sobota, Labodom Novo mesto, v skupnem znesku 20.500.000 din in 12 kreditnih pogodb, in to z IPK Crvenko – Fabriko šečera Crvenka – Kombinatom Vrbas, Eto Kamnik, Kandidom Osijek, Pionirjem Subotica, Zve-

Pogovor z delegatom

Ela Kovač-M-Rudar, Idrija

Produktivnost je osnova

Tovariša Jožeta Mikuža iz Mercator-Rudarja Idrija, ki je bil edini delegat iz občine Idrija na VIII. kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije, sem zaprosila, da bi nam povedal o nekaterih nalogah sindikata v letošnjem letu.

Na 8. kongresu ZSJ ste si začrtali in sprejeli vrsto nalog. Katere so najbolj pomembne in kako jih bomo uresničevali?

«Izhodišče delovanja vsega sindikalnega članstva mora biti v osnovni sindikalni organizaciji, v občinskem sindikalnem svetu, in sicer tako, da bo zagotovljeno vsakemu članu ustvarjalno sodelovanje pri sprejemanju in uresničevanju vseh odločitev. Posebno pozornost bo potrebno posvetiti produktivnosti dela, ki se počasneje dviga, kot je bilo to predvideno.

Vse oblike potrošnje rastejo mnogo hitreje, kot pa to realno omogoča družbeni proizvod. Skratka, več porabimo, kot ustvarimo in na ta način se gospodarstvo preveč zadoljuje in obremenjuje; tako se slabi tudi materialna baza samoupravljanja ter povečuje stopnja inflacije. Gospodarstvo v materialni in nematerialni proizvodnji ima velike rezerve za povečanje produktivnosti v že obstoječih zmogljivostih, vendar je naj-

večja prednost prav gotovo v odnosu delavca-samoupravljalca do proizvodnih sredstev in v organizaciji dela. Produktivnost je kazalec celotne gospodarske politike, zato mora biti prisotna pri vseh naših aktivnostih. Ker obstajajo velike razlike med kolektivi in skupinami, moramo v vsaki OZD

posebej ugotavljati vzroke in posledice zaostajanja ter ustrezno ukrepati.»

Na kongresih zveze sindikatov, posebej v referatu tovariša Tita na 8. kongresu ZSJ, je boj za stabilizacijo opredeljen kot ena temeljnih nalog Zveze sindikatov. Kakšna naj bi bila prizadevanja sindikata pri povečanju produktivnosti in stabilizaciji gospodarstva?

«Osnovne organizacije sindikata si bodo prizadevale povečati

Delegat 8. kongresa ZSJ tov. Jože Mikuž - Foto: Ela Kovač

Drugi o nas ● Drugi o nas ● Drugi o nas

Mercator gradi za Bežigradom

Dnevnikov »zeleni telefon« je gostoval v občini Bežigrad. Skoraj vsak tretji občan, ki je klical, se je pritoževal nad slabo oskrbo in servisnimi dejavnostmi v tej občini.

Najpogosteje so klicali krajanovih stanovanjskih sosesk, kjer ponavadi stojijo samo bloki in stolpnice po nekaj let, da bi jih kar imenovali »spalne soseske«, kjer ni nobenih vrtcev, trgovin, telefonskih govornic in podobno. Občane je najbolj zanimalo, kdaj se bodo gradile nove trgovine. Preko zelenega telefona so izvedeli, da se obeta boljša preskrba in nove trgovine. Med graditelji in investitorji novih trgovinskih objektov je tudi Mercator. Tako bo letos v KS Urške Zatlerjeve na Glinškovi ploščadi pričela rasti nova Mercatorjeva samopostrežba. V KS Brinje bo SOZD Mercator kot investitor zaključil gradnjo diskont trgovine; v KS Nadgorica bodo začeli graditi samopostrežno trgovino v Spodnjih Črnučah, katere investira Mercator-Rožnik, TOZD Grmada.

In kot ugotavlja Dnevnikov »zeleni telefon«, se bo marsikaj premaknilo v letošnjem letu, toda ostali bodo še problemi vrtcev, zdravstvenih domov, ki so posebno pereči za nove soseske v Ljubljani.

PROLETARCI VSEM DEŽELAM ZDRUŽITE SE! **DELO** GLASLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELAVNEGA LJUBLJANSKEGA OKRUGA

»Novomeške košarice ne draži le fižol«

komentira Delo - 5. januarja in pravi, da Novomeščani lahko svojo košarico z živili napolnijo le do polovice.

»Tanjugova košarica petnajstih osnovnih živil, ki je Novo mesto novembra uvrstila na prvo mesto med najdražjimi v Jugoslaviji, je za nas navkljub analizi, ki smo jo naredili, še zmeraj malce čudna uganika. Bržčas bo po sredi fižol, saj veste, koliko vrst ga je, cene zanj pa se gibljejo od 15 do 36 dinarjev za kilogram,« pravi Ciril Jarnovič, direktor novomeškega Mercatorja, ki poleg domače Kmetijske zadruge in Emone-Dolenjske predstavlja enega treh nosilcev trgovine z živili v dolenski metropoli.

Kar zadeva sadje in zelenjavo, pri novomeškem Mercatorju menijo, da je osnovni problem v tem, da nimajo organizirane proizvodnje ne skladišč, zato gredo na trg le jeseni z ozimnico, čez zimo pa ostanejo brez teh pomembnih živil. In vzrok za to?

Tako novomeška trgovina kot

industrija so se razvijale samorastniško, brez vidnejše zunanje pomoči. Dinar so vseskozi vlagali predvsem v ključne objekte. Razvojni program trgovine naj bi bil načelno usklajen, kakor pravi Ciril Jarnovič, ni pa dorečen, ker se dolga leta zatika tako pri prometni ureditvi kot urbanizaciji in spomeniškem varstvu. »Še pred letom dni nam je predpis o zagotovitvi trajnih obratnih sredstvih do tolikšne mere vezal roke, da nismo mogli niti pomisliti na nove naložbe, medtem ko so druge banke trgovini zagotavljale denar za manjkajoča obratna sredstva,« še posebej poudarja. Šele spremenjen predpis je Mercatorju odprl investicijska vrata, zato bo prihodnje leto začel graditi ob Cesti herojev pri novem mostu večjo blagovnico.

Tudi o problemu novomeške tržnice, komentira Delo in pravi, da je to že nekaj časa odprta trgovska rana, ki se je navkljub dogovoru vseh, da naj bi jo spravili pod streho, nihče zares ne loti.

»Spomladi so nas naglani tja in nas zadolžili, naj prodajamo,« pravijo v Mercatorju in razlagajo naprej, da je bilo domenično, da bi Dominvest zgradil zaprto in pokrito tržnico. Pa je vse skupaj splavalo po vodi, ker za ta predel mesta, kjer bi stala pokrita tržnica, še nista dorečena promet niti spomeniško varstvo. Tako so tržnico prevzeli zasebniki. Obenem Mercator pravi, da nima ljudi, ki bi prodajali v mrazu, ker takoj gredo v bolniški stalež... « Z istimi problemi se sooča Dolenjka-Emona.

Delo ugotavlja, da je problem v ponudbi. Ponudba je premajhna, ker se je Novo mesto v zadnjih petnajstih letih razvilo v industrijsko središče, v katerem je iz leta v leto več delavcev, ki morajo po vsak korenček, petersiljček in solato v najbližji trgovino, ker ne živijo, kot nekdanja večina Novomeščanov, z eno nogo na zemlji. In prav tu je ena osnovnih trgovinskih lukenj, ki »dviga« ceno življenja delavcev v dolenski metropoli. Trgovci pa vse to opazujejo navidez križemrok, pojasnjuje pisec članka in dodaja še razlago o prehrabeni košarici, da naj si jo najprej Novomeščani do vrha napolnijo, potem šele naj ugotavljajo njeno ceno - če ne bo ta še naprej ostala samo papirnata, izračunana za pisalno mizo.

»Kozarcev ne pomivajo!«

beleži Delo v sredo, 10. januarja 1979, in z debelim podnaslovom naznanja, da so bifeji Emone in Mercatorja pod drobnogledom sanitarnih inšpektorjev, in dodaja, da se s čistočo ravno ne kaže hvalliti.

V članku je napisano, kako so sanitarni inšpektorji ljubljanskih inšpekcijskih služb - pokukali z drobnogledom v kozarce in skodelice Emone in Mercatorja, da bi se prepričali, v kako čistih skodelicah, kozarcih in krožnikih strežeta svojim gostom. V dvanajstih bifejih so inšpektorji odvzeli 249 brisov in ugotovili, da je bilo kar 122 predmetov onesnaženih - slabo pomitih. Najslabša slika se je pokazala pri kozarcih, pri odcejalnih mizah in skodelicah. Nekoliko manj (a še vedno preveč) umazani je bilo na krožnikih.

Ob tem je zanimivo, poudarja Delo, da so nekateri od bifejev že v prejšnji podobni akciji inšpektorjev dobili sanacijske odločbe, po katerih bi se morala higiena bistveno spremeniti. A kot kaže, je prav obratno - gostom še naprej strežejo v slabo pomiti posodi. Mogoče pa bi bilo dobro začeti premišljevat o pomivalnih strojih?

PROLETARCI VSEM DEŽELAM ZDRUŽITE SE! **DELO** GLASLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELAVNEGA LJUBLJANSKEGA OKRUGA

»Svežega mesa nimamo!«

piše Delo 11. januarja 1979, ker je v ljubljanskih mesnicah zadnje dni bolj malo svežega mesa in, če ne bi prodajali v njih tudi suhomesnatih izdelkov, bi jih skorajda lahko zaprli.

Glavni oskrbovalci Ljubljane s svežim mesom: Emonina Mesna industrija Zalog, Mercatorjeva Tovarna mesnih izdelkov (na tržišče pošiljata do 40 odstotkov mesa, ki ga ljubljanci hitro pojemo) pravita, da je glavni vzrok za pomanjkanje mesa ta, da so pred novoletnimi prazniki poslali na ljubljansko tržišče precejšnje količine mesa in da jim rejci živine ne pošiljajo ustreznega števila dopitane živine.

Vse kaže na to, da rejci živine čakajo, da se odkupne cene za meso bolj uskladijo s cenami koroze, ki so letos poskočile za 5,6 dinarjev za kilogram. Kot pravijo na farmah za pitanje živine, ki je namenjena za kritje potreb po mesu na ljubljanskem tržišču, jih sedanje neskladje v omenjenih cenah sili v zavestno poslovanje z izgubo ali na meji rentabilnosti. Vzrok je tudi ta, da se manjša števila živine, ki jo pitajo kmetje kooperanti, še zlasti ker se težave v primarni proizvodnji vlečejo iz leta v leto, rešujejo jih z občasnimi sistemskimi ukrepi navadno takrat, ko krize dosežejo višek.

Zbrala: Ana Marjanovič, Center za obveščanje

produktivnost dela, ne samo z dobro zastavljenimi akcijskimi programi, temveč s konkretnim delom v svojih sredinah, ki zagotavlja večji dvig produktivnosti. Tu mislim predvsem na omejevanje obsežnega administrativnega aparata na mnogih področjih družbenega in gospodarskega življenja in na prepigoste pojave birokratizma in nesamoupravnega načina razreševanja problemov. Zelo velika ovira za pospešeno dvigovanje produktivnosti dela je tudi dejstvo, da kadri iz neposredne proizvodnje bežijo v pisarne, kar pomeni, da s sistemom delitve osebnih dohodkov nekaj ni v redu. Tako stanje moramo odločno spremeniti. Pri tem bo imelo pomembno vlogo usmerjeno izobraževanje za tiste poklice, ki jih združeno delo potrebuje.

Sindikati moramo posvetiti večjo pozornost in doslednost pri varčevanju. Naša prizadevanja bodo: izdelati kvalitetno blago, z manj vloženege dela in materiala, z več znanja, saj večja produktivnost ne pomeni le večji fizični obseg dela in več žuljev na rokah delavcev, ampak predvsem uvajanje nove, bolj izpopolnjene tehnologije, boljše organizacijo ter delitev dela.

Delavci pričakujejo odločno akcijo sindikatov za odgovorno in dosledno stabilizacijo našega gospodarstva. S tem bi dokončno rešili ta naš ponavljajoči se ekonomski problem. Tudi porabo moramo omejiti v realne zmogljivosti dohodka, napredovati moramo postopoma, ne tako hitro kot do sedaj, zato pa ne bodo dovolj samo stališča in sklepi, ampak se morajo delavci v sredinah, kjer sprejemajo odločitve, odločneje in energičneje boriti za uresničevanje politike gospodarske stabilizacije.»

Na sejmu v Kranju

Mile Bitenc - *Ekonomska propaganda*

Dedek Mráz se ni odrezal

Na sejmišču malo izbire - Popusti le simbolični, vstopnina pa visoka - Pri Mercatorju dobite...

Krepko smo zakorakali v Novo leto. Vsakodnevna opravila in dolžnosti so nam iz glave zdaj že pregnala misli na čas okrog novega leta. Vendar, za izjemo se tokrat vrnilo za kratek čas še v leto 1978 in na novoletni sejem v Kranju.

Povem vam, da me je (pa seveda na tisoče drugih obiskovalcev), že na vohu čakalo presenečenje (beri: razočaranje). Kar tri stare jurje je bilo treba odšteti za vstopnino, s čimer se gorenjski dedek Mráz prav gotovo ni odrezal. Tri tisočake dražje te je, denimo, stala skodelica kave, če si jo, da bi po vsem tem prenehala boleti glava, popil na sejmišču.

No, pa pustimo to. Zdaj smo že na sejmju, ki naj bi bil bleščec, vesel, poln presenečenj in dobrot, pa cenenih nakupov in ne vem kaj še vse. Pa ni bilo tako! Če človek vedno obiskuje gorenjske sejme in primerja, najde le malo razlike. Razstavljalci so (vsaj v večini) vedno eni in isti. In blago, ki ga ponujajo, je skoraj vedno enako. In prodajajo ga skoraj po takih cenah kot v trgovini. Izjema je le dekoracija; jesenske rože so zamenjale snežinke in napis »srečno«.

Gorenjski GLAS je v decembru med mnogimi povabili na sejem objavil tudi reklamno sporočilo Mercatorja. Da, bili smo tudi na tem sejmu, kar spet potrjuje, da resnično vse poti vodijo k Mercatorju. Delavci TOZD Preskrba Tržič (Mercator-Rožnik) so se resnično potrudili, da bi kupci oziroma obiskovalci bili zadovoljni.

Vendar pa, na žalost, niso bili tudi »dober dedek Mráz«, saj so pri računih odšteli le 2% od prodajne vrednosti, za kolikor je bil v tistem času znižan občinski prometni davek. Pri pohištvo so temu dodali še 3% znižanja, barvni TV sprejemnik Gorenje Akvamarin pa je bil na sejmu cenejši za 7 odstotkov.

Povprašal sem (že po zaključku sejma), kako so bili zadovoljni s prodajo. Povedali so, da so svoj plan dosegli, saj je bil obisk kljub vsemu dober.

Seveda, bilo je pred Novim letom. In nakupoval je dedek Mráz.

Ana Marjanovič

»Človek - delo - produktivnost«

Mestna konferenca Zveze komunistov Ljubljana je na svoji seji v decembru lani obravnavala predlog smernic o politiki izvajanja družbenega plana razvoja mesta Ljubljane v letu 1979, ki jih je pripravil Izvršni svet skupščine mesta Ljubljane.

V zvezi s tem je komite mestne konference ZKS Ljubljana sprejel stališča, s katerimi je v petek, 19. januarja, seznanil vse novinarje in urednike glasil v organizacijah združenega dela.

Gre predvsem za naloge pri uresničevanju dogovorjene politike zaposlovanja, za ukrepe zoper razdrobljeno investicijsko politiko, ki še vedno temelji na kreditnih osnovah, namesto na združevanju, za slabo pokrivanje uvoza z izvozom... Stabilnejša dinamična gospodarska rast je možna na osnovi povečane produktivnosti dela. To pa se lahko doseže z boljšo organizacijo dela, z večjo uporabo znanja, hitrejšim uvajanjem tehnologije, novih znanstvenih dosežkov, domačimi inovacijami, z modernizacijo delovnih sredstev in delovnih postopkov, večjo ekonomičnostjo poslovanja, z boljšim izkoristkom delovnega časa, z varčevanjem pri surovinah in reprodukcijskem materialu, boljšimi rešitvami v delitvi dohodka in osebnih dohodkov po rezultatih dela ter menjavi dela na novih družbenoekonomskih osnovah.

Na tej osnovi mora vsaka organizacija združenega dela pripraviti lasten program dela in ukrepov za večjo produktivnost v dohodkovni povezanosti z drugimi subjekti v delovnem procesu ali načrtovanju novih razvojnih usmeritev ter vključiti v delo razmišljanja in prakso, kaj z vidika dohodka pomeni posamezna racionalizacija in njeno praktično uvajanje. Razprava na konferenci je opozorila na nujnost organizirane akcije pod geslom: **človek - delo - produktivnost**. Vanjo se morajo vključiti vsi samoupravni organi, družbenopolitične organizacije, znanosti in vsa sredstva javnega obveščanja. Konferenca je močno poudarila skladnost in celovitost materialne proizvodnje ter družbenih dejavnosti kot enovitega sistema.

Med aktualnimi delovnimi nalogami za leto 1979 v izvajanju politike smernic družbenega razvoja mesta Ljubljane mestna konferenca Zveze komunistov Ljubljane opozarja na sprejete sklepe prejšnjih sej, zlasti 3. in 5. seje. Mestna konferenca ZK obvezuje vse komuniste, da z demokratično razpravo in aktivnim delovanjem v sindikalni organizaciji, socialistični zvezi delovnega ljudstva, zvezi socialistične mladine ter v vseh delovnih okoljih, upravnih in izvršnih organih, dosežejo realizacijo zastavljene politične usmeritve.

Konferenca predlaga, da se v nadaljnjem postopku sprejemanja in izvajanja smernic preučijo še naslednja vprašanja: kako dosledno zagotoviti, da bo rast osebnih dohodkov v skladu z rastjo produktivnosti dela, vendar pod rastjo doseženega dohodka, da bi dosegli večjo akumulacijo; kakšne ukrepe sprejeti, da bodo samoupravni sporazumi v letu 1979 tudi dejansko izvajani; kakšni ukrepi so potrebni za zniževanje materialnih stroškov ter racionalizacijo in večje varčevanje; kako zagotoviti, da se bosta skupna in splošna poraba skozi vse leto gibali v dogovorjenih okvirih; kako zagotoviti dvig produktivnosti od 3,5% na 4,5%?

Obenem je bilo naročeno poslovnim organom v OZD, da napišejo do 31. 1. letos poslovno poročilo, v katerem bodo prikazane vse pozitivne in negativne plati gospodarjenja organizacije, organizacije v preteklem letu. To poslovno poročilo naj bi bilo objavljeno v glasilu OZD, s čimer bodo vsi zaposleni obveščeni o poslovanju v lanskem letu.

Delo kontrolne službe

Nada Rihtar – M-Velepreskrba, TOZD Grosist

Kontrolorji nas ne lovijo, ampak opozarjajo

Pri ugotavljanju, koliko različnih del oziroma nalog opravljamo delavci v Mercatorju, bi prav gotovo prišli do velike številke. Naša delovna mesta so bolj odgovorna, manj zahtevna, lažja, težja itd., vsa pa enako potrebna in pomembna in brez njih si ne moremo zamisliti sodobnega poslovanja.

Tokrat vam želim predstaviti eno od služb v trgovinski dejavnosti, v maloprodaji in trgovini na veliko. To je kontrolna služba, ki bedi nad pravilnostjo poslovanja z blagom, nad njegovo kakovostjo, nad cenami, skratka kontrolira, spremlja, nadzoruje in evidentira blago od njegovega prihoda v skladišče do takrat, ko ga kupi potrošnik.

Koristi te službe so velike, saj z intervencijami njenih delavcev prihranimo veliko denarja.

V TOZD Grosist opravlja dela oziroma naloge s področja kontrolne službe pet delavcev. Delitev njihovega dela je naslednja: dva delavca kontrolirata pravilnost prevzema blaga od dobaviteljev do predaje v skladišče oddelka, pregledujeta, če so komisioni pravilno pripravljene, in kontrolirata skladiščne pri izdaji blaga v skladišču. Poleg tega spremljata celoten postopek pri nakladanju blaga na kamione, spremljata tovarnjake na terenu ter skrbita, da je blago na vozilu pravilno zaščiteno proti poškodbam, nadalje kontrolirata izdajo blaga kupcem na podlagi dobavnice.

Eden od kontrolorjev vodi zapišne o manjkah in višjih, rešuje vse reklamacije na podlagi zapisnikov, ki jih prinesejo vozniki z voženj, zaslišuje šoferje in skladiščnike.

Četrty delavec je živilski tehnolog, ki kontrolira pravilnost vskladiščenja blaga, kontrolira roke trajanja oziroma uporabnost blaga, izroča blago s pretečenim rokom ali če ni kako drugače primerno, daje blago, ki je sumljive kakovosti, v analizo pristojnemu zavodu ali institutu.

Vse od cementa do sladkorja

Trgovina Mercator-Zarja, ki posluje z mešanim blagom v Knežcu Donjem (4 km od Varaždina), se je s svojim načinom poslovanja povzpela na mesto visoko uspešnih v lanskem letu, kajti mesečna višina prometa je bila 300 milijonov dinarjev. V čem je uspeh poslovanja tako majhne trgovine, nam je odgovoril njen poslovodja Vjekoslav Kobal: »Za dobro poslovanje je pomembno, da je blago na razpolago, da nikoli ne zavrne našega kupca. To pa je največji problem, kajti največ težav imamo ravno z dobavljanjem blaga. Če bi imeli skladišče, bi morda naše poslovanje bilo še boljše. V naši trgovini prodajamo vse od cementa do sladkorja. V trgovini smo zaposleni štirje, in čeprav je Knežec majhno mesto, je dela zelo veliko. Včasih delamo tudi po 12 ur na dan in celo več...«

Tekst in foto: Ana Marjanović

Uspehi kolektiva

v Ormožu

Ana Marjanović

Posledica stimulacije

Trgovsko podjetje na veliko in malo Zarja Ormož je doseglo višji promet, produktivnost in osebne dohodke v enajstih mesecih lanskega leta, kot v istem obdobju leta 1977.

Doseženi indeks prometa je 146, indeks produktivnosti 135 in indeks osebnega dohodka 133. Razlog za doseganje višjega prometa, kot so plansko predvidevali in kot je dejala direktorica Anica Lukaček, je interes zaposlenih do stimulacije za preseženi plan in intenzivne priprave na sprejem nove konkurence.

Posloje nekdanje trgovine Zarja

Koordinator dela je šef, ki med drugim vodi vsa zaslišanja, preiskavo in postopke na zahtevo disciplinske komisije v zvezi s kršitvami delovnih obveznosti in drugih kaznivih dejanj, rešuje reklamacije kupcev itd.

Napake zaradi fluktuacije, nepoštevanja kakovosti dela pri delitvi po delu

Slavko Zaletelj, ki vodi to službo v TOZD Grosist, je o delu te službe povedal:

»S kontrolo oziroma raziskovanjem nepravilnosti prihranimo temeljni organizaciji velike vsote denarja. Te nastajajo bodisi spontano ali pa iz malomarnosti, žal pa tudi namerno, s krajo. Slednje je precej, vendar v manjših količinah. Ugotavljamo, da nepošteni delavci segajo po steklenicah pišca, po čokoladi, po piškotih, skratka po živilih, ki jih sproti pojedajo ali popijejo.

Krajam se, na žalost, ne moremo izogniti. Naša skladišča so odprta in dostopna vsakomur. Ogromnemu številu napak botruje velika fluktuacija delavcev, šoferjev in spremljevalcev, ki se pogosto menjavajo in zato ne poznajo dobro blaga, pa tudi njihova strokovnost

je nizka, zato pri oddajanju blaga v poslovalnicah beležimo največ nepravilnosti. Veliko napak opažamo tudi pri samem nakladanju. Vzrok je znan: naši delavci so nagrajeni po merilih, torej po delu, ki sloni na količini, v tem primeru naloženega blaga, nismo pa upoštevali tudi kakovosti opravljene dela, česar ga v novem pravilniku o delitvi OD ne bomo izpustili.

Poleg naštetih del pa opravlja kontrolna služba še nekatere naloge, ki jih nisem omenila, kot na primer kontrolo bolniškega staleža na domu in sodelovanje z zdravstveno službo. To je narekvalo veliko število izostankov z dela zaradi bolniškega staleža, ki se je izkazalo, da vselej ni bilo upravičeno.

Problematična kvaliteta sadja in zelenjave. Največ mandatnih kazni zaradi mletega mesa. Najmanj intervencij pri cenah

Tudi v delovni organizaciji Mercator-Rožnik je organizirana kontrolna služba, ki zaposluje 5 delavcev. Področje maloprodajne mreže, ki jo kontrolirajo, obsega prodajalne TOZD Dolomiti, TOZD Golovec in TOZD Grmada, ki so na ljubljanskem, litjskem, logaškem in gornjegraškem območju, poleg tega pa tudi poslovne enote Mercator – Rudarja iz Idrije, TOZD Standard iz Novega mesta in Mercator – Sadja zelenjave. Skupaj je to kar 440 prodajal, med katerimi so tudi bifeji in mešnice.

Delavci, kontrolorji s preventivnimi ukrepi, skrbe, da se TOZD in posamezniki (odgovorne osebe) izogone plačilu visokih kazni, ki jih nalagajo inšpekcijske službe zaradi nepravilnosti.

»Naša naloga je, da prodajalno pregledamo v sanitarnem, tržnem in delovnem pogledu,« je povedal Anton Košir, vodja kontrolne službe v delovni organizaciji Mercator-Rožnik, »kar pomeni, da pregledujemo kakovost blaga, rok trajanja blaga, način shranjevanja blaga, hladilne naprave, razpored blaga, nadalje ugotavljamo, če so pravilne cene, kako je poskrbljeno za varstvo pri delu, in še kaj.«

Dela je veliko in v vsako prodajalno zaidejo povprečno vsake tri mesece, ponekod pa se oglasijo večkrat.

»So prodajalne, kamor moramo večkrat. Če naletimo večkrat na enake napake v isti prodajalni, pridemo tja bolj pogosto.

Najbolj vzorne so trgovine na litjskem koncu. V svoji petletni praksi na področju kontrole sem ugotovil tudi to, da imajo prodajalne v mestu več pokvarjenega blaga, kljub temu, da se tu blago hitreje obrača. Tudi pri čiščenju prostorov smo presenečeni. Tam, kjer je v trgovini en sam delavec, ki opravlja vsa dela, od poslovskega, do dela snažilke, je ponavadi vzorno čisto.«

CPoslovodja bi moral biti sam prvi kontrolor v svoji prodajalni. Kljub skrbni pazljivosti se zgodi, da kaj spregleda, vendar je tu kontrolna služba, ki opozarja na samem prodajnem mestu in na poslovske sestanke.

»Sadje in zelenjava,« je nadaljeval Anton Košir, »sta artikla, ki sta najbolj problematična. Opažamo, da sta na pultih naših prodajal slabše kvalitete, že zaradi tega, ker ga takšnega pripeljejo dobavitelji in pa zaradi hitre pokvarljivosti, delavci v trgovini pa večkrat ne

utegnejo sproti izločiti gnilega. Pri tem blagu so pogoste tudi nepravilne cene, to pa zaradi tega, ker se iz dneva v dan menjajo.

Kar zadeva bifeje, nimamo preglavic. Največkrat so na dnevnem redu toaletni prostori, ki niso čisti. Pri mesarjih pa je sporno mletno meso, ki ga še vedno ne meljejo priči kupca, ampak raje ob drugi priložnosti, ko v stroj vržejo tudi manj kvalitetno meso. Največ mandatnih kazni plačamo ravno zaradi njih.«

Razveseljivo je dejstvo, da je najmanj intervencij glede namernega zviševanja cen. Tega zasledijo izredno malo. Veliko pozornosti posvečajo tudi tehničnim prodajalnam zaradi garancijskih listov, dokazil o opravljenih testih, s čimer mora biti opremljeno blago, kar določa zakon o standardizaciji.

V delokrog njihovih opravil spadajo še nekatere naloge, kot so izredni popisi blaga, primerjave inventur, v primeru manjka kontrole dokumentacije blagajniškega poslovanja, zasliševanje delavcev in prijave disciplinski komisiji, kar pa je manj prijetno delo, po besedah vodje.

Najnižja mandatna kazen 20.000 din

Delo kontrolorja je zanimivo in zahteva od delavca, ki ga opravlja, veliko znanja, poštenosti, preudarnosti in pravega načina ravnanja z ljudmi. Njegov namen ni nekoga loviti na nepravilnostih, temveč ga dobronamerno opozarjati na napake. Vemo, čim manj bo nepravilnosti, uspešnejše bo naše poslovanje. Samo pomislimo na mandatne kazni, ki jih odmerjajo inšpekcijske službe; najnižja je 20.000 din za TOZD in 500 din za odgovorno osebo.

Zamislimo se tudi ob drobnih nepoštenostih, saj bi se lahko razrasle v velike kraje, ki bi povzročile velike materialne škode in bi jih morali nositi vsi delavci.

Zato za red in pravilnost skrbijo za to usposobljeni delavci, ki v naših kolektivih uživajo ugled in spoštovanje v očeh večine delavcev.

Proslavili 15 let glasila

Center za obveščanje

Časopis je živ organizem

Če izhajamo iz pravic, pridobljenih z ustvarjalnim delom, tedaj so stalni sodelavci časopisa njegovi dejanski lastniki in edini upravičeni njegovi upravljalci, je bilo med drugim poudarjeno na zboru stalnih sodelavcev časopisa Mercator 21. decembra v Ljubljani.

Od 44 vabljenih stalnih sodelavcev se jih je zboru udeležilo 33. Čeravno je sklic teh zborov namenjen obravnavi določene aktualne študijske teme v kombinaciji z dogovorom o nadaljnjem sodelovanju, je bil lanski decemberski zbor posvečen zaznamovanju 15-letnice časopisa Mercator. Zato so bili na zbor vabljeni tudi njegovi nek-

danji ustvarjalci Ivanka Vrhovčak, Vasja Butina in Danilo Domanjko. Predsednik Izdajateljskega sveta časopisa, Dušan Dolinar, jim je podelil knjižne nagrade za njihovo pionirsko delo pri razvoju obveščanja v SOZD. Knjižne nagrade pa je izdajateljski svet namenil tudi dolgoletnim in še danes dejavnim soustvarjalcem časopisa, in sicer Marjanu Pogačniku, nekdanjemu uredniku, Nadi Rihtar, predsednici uredniškega odbora, in Kancijanu Hvastiji kot dolgoletnemu kvalitetnemu fotografu časopisa.

Navzoče sodelavce je pozdravil tudi generalni direktor SOZD Mercator, ki je med drugim poudaril pomen sodelavcev iz organizacij in zavisnost uspeha časopisa od njihovega prispevka, obenem pa potrebo po gojitvi večje kritičnosti in notranje polemike v časopisu. Med slavljenici se je oglasil tudi Marjan Pogačnik, ki je poudaril, da v Mercatorju za obveščanje oziroma za glasilo sredstva nikoli niso bila vprašanje, spregovorila pa je tudi Ivanka Vrhovčak, zdaj izvršna sekretarka predsedstva CK ZKS. Med drugim je dejala: »Časopis je živ organizem – v njem odseva okolje, v katerem nastaja in raste. Skozenj se odraža razvoj SOZD. Časopis je v letih izhajanja postajal odraz razsežnosti Mercatorja in je v zadnjih dveh letih pridobil na kvaliteti. Je eden najboljših svoje vrste. To pa obenem pomeni, govoriti o kvalitativnih razsežnostih Mercatorja, ki postaja pomemben ekonomski dejavnik pri nas... Vedno sem bila ponosna, da sem bila delavka Mercatorja.«

Njegovega četrto stoletja

Ana Marjanovič – Center za obveščanje

Adolf Osterc: Tudi polena so nam metali...

Prvega novembra lani je praznoval 60-letnico Adolf Osterc, prejšnji generalni direktor Mercatorja. Pogovor z njim smo hoteli povezati tudi z bližajočo se 30-letnico Mercatorja.

Srečala sva se na hodniku, ko je ravno stopil iz neke pisarne, na Aškerčevi ulici.

»Lepo, da ste se oglasili.«

»O, sem že nekaj časa na obisku. Prišel sem voščiti srečno novo leto in pozdravit bivše sodelavce...«

»Večkrat vas vidim v Mercatorju.«

»Pridem večkrat. Tu so ljudje, ki jih poznam že petindvajset let, ljudje, ki so delali z menoj.«

Pogovor sva nadaljevala v redakciji.

»Koliko časa ste že upokojeni?«

»Dve leti.«

»Kako se počutite v pokoju?«

»Dobro. Zelo dobro.«

»Se kaj dolgočasite?«

»Nikakor. Imam veliko dela z vinogradom, potem doma... Vedno se najde kakšno opravilo...«

»Ampak, glede na to, da ste bili generalni direktor Mercatorja skorajda četrto stoletja, stalno v gibanju, je pokoj vseeno sprejemba?«

»Seveda je. Samo navadiš se ga. Pokoj pa tako čaka vsakega, če ga dočaka.«

»Kako ste se počutili, ko ste odhajali?«

»Bil je čas, da grem. Imel sem 46 let delovne dobe in to je bilo dovolj. Pa mlajši in sposobnejši so za nami. Sicer sem že pred dvanajstimi leti nameraval v pokoj, pa so me bivši sodelavci prepričali, naj ostanem.«

»Zakaj so vas prepričali?«

»Več razlogov so imeli za to. Jaz sem izvedel šele leto dni kasneje, ko sem ostal generalni direktor. Niso imeli garancije, da bi prišel na mesto generalnega direktorja človek, ki bi bil predan z dušo in telesom hiši Mercatorja, ki smo jo skupno zgradili s trmo, vztrajnostjo in z voljo do dela.«

Kdaj ste prišli v Mercator?«

»Leta 1953. Toda takrat se še ni imenoval Mercator. Ime smo mu dali kasneje, ko smo začeli razširjati dejavnost. V hiši je bilo takrat zaposlenih nekaj nad 30 ljudi. V

začetku smo bili pravi reveži. Nismo imeli ničesar. Dobesedno smo zategovali pasove, da smo lahko zvozili. Začeli smo z grosistično dejavnostjo, nato nam je prišla na misel zunanja trgovina. Z Gospodarske zbornice smo dobili odgovor, da je ime Živila, kot se je takrat podjetje imenovalo, za zunanjo trgovino neprimerno. Takrat so nekateri posamezniki delovali proti Mercatorju...«

»Koga to mislite?«

»Posameznike v funkciji upravnih služb...«

»Zakaj?«

»Zato, ker so nas hoteli pripojiti takratni Prehrani. Mi pa nismo hoteli. Na vsak način so nas hoteli likvidirati iz občine Center...«

»In kaj ste storili?«

»Bili smo sila trmasti. Šel sem na občino Vič in dobil pet pisarn, kamor smo prenesli sedež podjetja iz občine Center. Pozneje smo kupili stavbo, v kateri je še danes sedež SOZD Mercatorja. Ko smo imeli prostore, smo nadaljevali delo s še večjo vztrajnostjo.«

»Kako je začenjal Mercator rasti?«

»Z integracijami, solidarnostjo vseh poslovnih enot in z delom pridnih ljudi. Zadnjič na novoletnem srečanju, ko sem sedel med vsemi našimi upokojenci, sem premišljeval o časih, ko so ti ljudje takorekoč z golimi rokami naredili Mercator. Ogromno so dali, da je postal to, kar je. Delali so ob nedeljah, sobotah, zvečer, popoldne... In nihče ni spraševal za plačane nadure... Bili so skromni in zavedali so se, da delajo zase. Smatram za svojo dolžnost, da se jim ob tej priliki ponovno zahvalim za iskreno dolgoletno sodelovanje. Kajti takrat so bili drugačni časi, kot so danes. Odnosi med sodelavci so bili bolj pristni, iskreni... Osebni interesi niso bili tako močni, kot so danes. Danes smo bolj pokvarjeni v svojih zahtevah. Čas je ljudi spremenil...«

»Kakšen pa je bil vaš odnos do ljudi, do delavca?«

»Dober. Z delavci sem hotel biti stalno v kontaktu. Hodil sem v skladišča, v pisarne...«

»Kaj je tedaj pomenilo, biti generalni direktor?«

»Generalni direktor je imel več svobode, mislim, drugačna pooblastila, kot jih ima danes. Takrat je imel centralni Upravni odbor precejšnja pooblastila. Včasih smo manj govorili in več delali...«

»Rekli ste več svobode. Svoboda lahko večkrat 'zapelje' v samostojno odločanje. V napake. Ste jih vi delali?«

»Kdo pa jih ni in kdo jih ne! Glede na mojo prehojeno pot z Mercatorjem, ugotavljam, da sem poleg mnogo dobrega naredil tudi mnogo napak. Verjetno sem naredil več koristnega, ker sicer Mercator ne bi imel tako trdnih temeljev za nadaljnji razvoj. Tolaži me samo eno – nihče ni nezmotljiv. Povedal vam bom enega svojih grehov, ko smo začeli graditi samoupravljanje; takrat ni bilo tozdov. Obstajale so poslovne enote, ki so ravno tako združevale sredstva, kot danes tozdi. Torej, zgodilo se je, da sem na lastno pest podpisal pogodbe z Gradbenim podjetjem Grosuplje. Šlo je za gradnjo objektov in nakup zemljišč za nove samopostrežbe. Odločil sem se brez centralnega delavskega sveta, in greh je bil velik, da ni mogel biti večji... Mislim, da je bilo leta 1965, ko je v Podvinu zasedal centralni delavski svet, na katerem so razpravljali o meni in moji potezi. Nekateri so celo govorili: 'Generalni je zafural podjetje!' Saj veste, vsak človek ima naklonjene in nenaklonjene, tembolj pa tisti, ki je na izpostavljenem položaju. Vendar sem prepričan, da sem od začetka do konca imel veliko več prijateljev kot nasprotnikov. Nasprotniki so ponavadi v uspešnem in urejenem podjetju siromašna manjšina, ki v mnogih primerih v podjetju niti ne ve, zakaj je v opoziciji, in se kmalu povsod tudi sama izloči. Torej, o mojem podpisu. Bil sem prehiter...«

»In kaj se je zgodilo potem?«

»Čez mesec ali dva se je izkazalo, da sem imel srečno roko in je prišlo do vprašanja, zakaj nisem nakupil še več.«

»Srečna roka je zelo pomembna za nekoga, ki sedi na stolu generalnega direktorja?«

»Zelo. In srečno roko sem imel. Kar sem zagrabil, je uspelo. Bilo je potrebno izpeljati neštete integracije in dokazati, da cilj združeva-

Adolf Osterc, 60-letnik – Foto: Jaro Novak

nja ni utesnjevanje samoupravnih pravic in centralizacija, pač pa iskanje in ustvarjanje boljših pogojev gospodarjenja. Uspelo nam je urediti poslovne prostore, skladišča, adaptirati mnogo trgovin, zgraditi blagovnice in samopostrežbe. V času od 1962 do 1972 se je Mercatorju pripojilo 24 podjetij. Ne bi rad omenjal polen, ki so nam jih metali pod noge. Mercator pa se je le razvijal in rasel. In danes je velik.«

»Kakšen se vam zdi od zunaj – mislim na njegovo perspektivo?«

»Velik, močan in ni ga mogoče uničiti.«

»Kaj pa je potrebno, da ostane celota pri svoji velikosti?«

»Iskreni odnosi med ljudmi, prijateljski. Mi smo jih imeli.«

»Ko vas tako poslušam, se mi zdi, da ste še vedno zelo navezani na firmo.«

»Sem.«

»Potem vam je bilo hudo oditi?«

»Mi je bilo, kajti v tej hiši sem delal četrto stoletja... To je veliko.«

»Pa nekateri pravijo, da ste jezni na Mercator?«

»To sploh ni res. Rad pridem, in večkrat pridem, in povsod sem zelo lepo sprejet.«

Ob upokojitvi

Mojca Komočar

Pogrešali jo bomo

Zadnje dni decembra se je od svojih sodelavcev in Delovne skupnosti Mercator-Rožnik poslovnila dolgoletna delavka Pepca Grm. Po petintridesetih letih službovanja in tridesetih letih dela v Mercatorju je odšla v zasluženi pokoj.

Rodila se je delavskim staršem v Mokronogu, kjer je končala tedanjo ljudsko šolo. Nato se je podala v Ljubljano, kjer je končala trgovaško šolo in leta 1959 opravila diplomu za visoko kvalificiranega delavca trgovske šole. Vse od prve zaposlitve dalje, leta 1943, pa do danes je ostala zvesta trgovini in v tej dejavnosti delala na različnih delih in nalogah. Bila je trgovska pomočnica in je od leta 1962 delala na delih in nalogah v računovodstvu Mercatorja. Ob reorganizaciji Mercatorja je bila dodeljena na dela knjigovodje za obračun poslovalnic v Delovni skupnosti Mercator-Rožnik. Med svojimi sodelavci je bila to-

varišica Grmova zelo priljubljena. Bila je marljiva, natančna in vestna delavka, ki je bila pripravljena vsakemu pomagati. Za svoje vestno delo je bila ob 25-letnici Mercatorja nagrajena z zlato značko.

Bila je članica delegacije zbora združenega dela občine Ljubljana Vič-Rudnik, delegatka izvršnega odbora OOS in članica nadzornega odbora OOS.

Pogrešali jo bomo, vendar pričakujemo, da nas bo obiskala, saj vemo, da ne more kar tako pozabiti 30 let dela v Mercatorju in na svoje sodelavce, ki smo jo imeli radi.

V pokoju ji želimo obilo zdravja in osebnega zadovoljstva.

Jubileji v TOZD Grmada

Jože Renar – M-Rožnik, TOZD Grmada

Poravnali stari in veliki dolg

Pri TOZD Grmada smo 13. decembra 1978 podelili nagrade za dolgoletno delo vsem delavkam in delavcem, ki so dosegli deset, dvajset in trideset let skupne delovne dobe. Jubilej je praznovalo 65 desetletnikov, 70 dvajsetletnikov in 37 tridesetletnikov, skupaj 172 ali skoraj 40% vseh zaposlenih.

Svečane podelitve nagrad so se v Hotelu Ilirija udeležili predstavniki samoupravnih in družbenopolitičnih organov TOZD. Navzoče je prisrčno pozdravila predsednica Delavskega sveta SOZD, Tončka Habiš, ter se jim zahvalila za dolgoletno uspešno delo in jim zazelela še veliko uspeha v prihodnje.

O delu in uspehih dolgoletnih sodelavcev in temeljne organizacije je poročal direktor TOZD. Posebej je poudaril, da ta dogodek zdaj prvič praznujemo pri TOZD Grmada in da nam je to praznovanje prinesla Sindikalna lista. Desetletna doba pomeni pri moških 25 odstotkov, pri ženskah pa 28 odstotkov celotnega delovnega staža. 20

let dela pomeni pri moških 50, pri ženskah pa 57 odstotkov celotnega delovnega staža, med tem ko je 30 let pri moških 75, pri ženskah pa kar 85 odstotkov celotnega delovnega staža. »Prav zato je pomembno,« je dejal direktor TOZD, »da delavci po tolikih letih analizirajo svojo prehojeno pot, posebej če je ta uspešna. Po trgovsko temu pravimo inventura. Prepričan sem, da tudi vi sproti delate svoje mesečne, letne in večletne inventure.«

Obdobje povojne graditve socialistične države je bilo izredno razgibano in dinamično. Večina se vas je v tem obdobju izučila poklica, ustvarili ste si družine, v glavnem uredili stanovanjski problem

in, kar je najvažnejše, ste poleg poslovnih uspehov dosegli tudi posebno zadovoljstvo v okviru svoje družine. Iz vsega srca vam želimo, da bi tako bilo tudi v naprej. Vaši naporji so pripomogli, da je temeljna organizacija Grmada postala povsem nekaj drugega kakor je bila pred tremi desetletji.

Blaga smo prodali naprimer prvo leto po ustanovitvi za nekaj manj kot dva milijona, v letu 1978 pa nekaj manj kot za 600 milijonov.

Res da tega podatka zaradi inflacije ne moremo točno primerjati, vendarle je uspeh izredno velik.

Del k temu velikemu razvoju ste pripomogli tudi vi, za kar ste lahko upravičeno ponosni. Današnje nagrade niso zadovoljivo plačilo za vloženi trud, pomenijo najspodbudo vam in še drugim zaposlenim. Prav je, da te nagrade in priznanja tako razumete, da boste še z večjim elanom delali tudi jutri. V tem vam želimo veliko uspehov.

Dokumenti Zveze sindikatov v SOZD Mercator

TEMELJNI AKTI KOORDINACIJSKEGA ODBORA OSNOVNIH ORGANIZACIJ ZVEZE SINDIKATOV

Programska zasnova delovanja KO OOZS v SOZD Mercator za mandatno obdobje 1978 do 1980

Nedavni kongresi in konference Zveze komunistov socialističnih republik in pokrajin, posebej pa 8. kongres Zveze komunistov Slovenije in 11. kongres Zveze komunistov Jugoslavije so celovito ocenili doseženo stopnjo naše družbene preobrazbe. Kongresi so vnovič potrdili veliko enotnost in neomajno voljo komunistov, da nadaljujejo s prizadevanji za razvoj samoupravnih odnosov in političnega sistema socialističnega samoupravljanja.

Zato tudi delavci, organizirani v Zvezi sindikatov Slovenije, sprejemamo stališče in sklepe kongresov zveze komunistov kot idejno podlago in akcijsko usmeritev za delovanje zveze sindikatov.

Stopnja, ki smo jo dosegli pri preobrazbi naših družbenoekonomskih odnosov, položaj ter vloga delavcev pri odločanju o vseh vprašanih družbenega in gospodarskega razvoja, posebej pa izkušnje iz dosedanjega delovanja zveze sindikatov ter nujnost nadaljnega poglobljenega razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja nalagajo zvezi sindikatov čedalje bolj odgovorne naloge.

Da bi s svojo neposredno aktivnostjo med delavci kar največ prispevali k utrjevanju samoupravnega družbenoekonomskega položaja delavcev v združenem delu in k nadaljnjemu razvoju materialne podlage dela ter družbenega in osebnega standarda delavcev, smo sprejeli v Zvezi sindikatov Slovenije na našem 9. kongresu tudi konkretne sklepe. Dosledno uresničevanje sklepov je dolžnost vseh organizacij in organov sindikatov.

1. Uveljavljanje ustavne zasnove temeljne organizacije

Koordinacijski odbor osnovnih organizacij zveze sindikatov (KO OOZS) bo spodbujal in se zavzemal za interes delavcev, da uveljavijo temeljno organizacijo kot osnovno obliko združevanja dela, v kateri uresničujejo neodtujljivo pravico, da pri delu z družbenimi sredstvi odločajo o svojem delu in o celotnem ustvarjenem dohodku, kot s podlago vseh oblik združevanja dela in sredstev, odločanja in samoupravne integracije dela.

KO OOZS, predvsem pa osnovne organizacije zveze sindikatov, bomo nenehno spremljali in ocenjevali organiziranost temeljne

organizacije združenega dela, ugotavljali vpliv posameznih organizacijskih rešitev na vlogo in položaj delavcev, preprečevali zgolj formalne rešitve ter v zvezi s tem tudi dajali ustrezne pobude.

2. Samoupravno sporazumevanje o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji združenega dela

V skladu s sprejetimi družbenimi stališči in priporočili bo KO OOZS zagotavljal, da bo samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji podlaga, na kateri delavci združujejo svoje delo v združeno delo, urejajo odnose v temeljni organizaciji, ter podlaga za celotno dejavnost delavcev v temeljni organizaciji, v družbeni reprodukciji in v družbi, kot tudi podlaga za urejanje temeljnih pravic, obveznosti in odgovornosti delavcev v temeljni organizaciji.

Sporazum mora torej postati rezultat svobodno izražene volje delavcev, da združijo svoje osebno delo na družbenih sredstvih. Prizadevali si bomo, da bodo ta in drugi samoupravni splošni akti razumljivi in vsebinsko čim bolj popolni, ter vztrajali, da bodo ti akti izražali neposredne odnose, potrebe in interese delavcev.

3. Krepitev SOZD ob nalogah skupnega pomena po Samoupravnem sporazumu o združitvi

Koordinacijski odbor bo spodbujal in nenehno opozarjal ter bedel nad izvajanjem skupno dogovorjenih nalog SOZD skupaj z organi in komisijami Delavskega sveta SOZD, posebej še Komisije za spremljanje uresničevanja zakona o združenem delu in Izvršilnega odbora. Naše izhodišče je zavest o nujnosti nenehnega spreminjanja in prilagajanja vsemu, kar je bolj življenjsko, bolj človeško, naprednejše. Nič, kar smo doslej dosegli, in v zvezi s tem naša samoupravna zakonodaja, nismo napravili zaradi tega, da bi bilo večno, ampak da se bo umaknilo še boljšemu, še ustrežnejšemu. S Samoupravnim sporazumom o združitvi smo se dogovorili za naslednje poglavitne zadeve skupnega pomena:

skupno planiranje

Temu vprašanju moramo posvetiti v prihodnje neprimerno večjo pozornost kakor doslej in poskrbeti, da bodo dolgoročni in kratkoročni plani predmet razprav med vsemi delavci; posebej se moramo vključiti v razprave o temeljih srednjeročnega plana in v pospešene priprave na sprejem planov poslovanja in razvoja za prihodnje leto, pri čemer moramo skrbeti, da plani, ki bodo nastajali kot predlogi in strokovnih skupinah, najdejo svojo verifikacijo v okviru družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov še v fazi predloga.

skupno določanje in izvajanje poslovne politike

To področje je tesno povezano z dohodkom in uspešnostjo poslovanja ter z medsebojnimi odnosi med TOZD in DO. Zaradi tega se je tu treba držati dogovorov, in sicer: če smo se dogovorili za organizacijo trgovine na drobno po teritorialnem načelu, je to treba izvesti, kjer še ni. Dopustiti možnost funkcionalne organizacije trgovine na drobno, kjer gre za specializirano trgovino in možnost poseganja na druga tržišča.

V zvezi z dogovorom o organizaciji trgovine na debelo s pretežno prehrabnim programom po teritorialnem načelu morajo biti skladišča polno založena z enotnim in enakim asortimanom in poslovati do trgovine na drobno z enotnimi dobavnimi in plačilnimi pogoji, pri čemer najbrž ne opravičujejo svojega obstoja majhna prehrabna skladišča z ozkim asortimanom.

Treba je spoštovati dogovor o specializaciji in funkcionalni organizaciji trgovine na debelo z neprehrabnim blagom, s tem da podpiramo formiranje trgovine na debelo za vse blagovne skupine, ki jih upravičuje kupna moč naše mreže.

V spornih zadevah prekrivanja prodajnega programa moramo dati prednost manjšim bolj specializiranim organizacijam, zato ker se večje laže prilagajajo težavam na trgu.

Dosledno bomo vztrajali na večji intenzivnosti internih poslovnih odnosov med organizacijami, združenimi v SOZD, za krepitev medsebojne prihodkovne odvisnosti in povezanosti – *pri kmetijskih organizacijah*, da svojo proizvodnjo kar najbolj prilagajajo potrebam tržišča in se tudi v domačo mrežo usmerjajo z iskanimi proizvodi; *pri specializiranih trgovskih organizacijah*, da obvezno prevzemajo to blago; *pri zunanjetrgovinskih organizacijah*, da z uvoženim blagom široke potrošnje iz uvoza zalagajo prvenstveno domačo mrežo; *pri trgovini na drobno*, da se pospešeno preusmeri na domače dobavitelje.

Za organizacije, ki ne bodo spoštovale komercialnih planov, je treba izvajati ekonomske sankcije in odgovorne klicati na politično odgovornost.

Posebno podporo je treba dajati, tudi glede ugodnosti pri razvoju in širjenju kapacitet, tistim proizvodnim organizacijam, ki bodo pogumno prilagajale svoj program potrebam tržišča.

Zavzemali se bomo za dosledno spoštovanje obveznosti, ki jih sprejemamo z ustreznimi proizvodno-prodajnimi plani do naših proizvodnih partnerjev. Ti odnosi morajo temeljiti na čvrstih planskih dogovorih, zatorej tudi čvrstih obveznostih glede količine in asortimenta. Tudi tu, če ne še bolj kakor v internih odnosih, bomo morali ostro sankcionirati kršitve dogovorjene discipline.

Del naše poslovne politike morajo biti tudi naši skupni in enotni nastopi na sejamskih prireditvah, prav tako pa tudi enotno obeleževanje naših prodajnih mest, prevoznih sredstev, dopisnega papirja, proizvodov, uniform itd.

skupno uresničevanje razvojnih investicij z združevanjem sredstev

Podpirati moramo takšno investicijsko politiko, ki daje prednost večjim investicijam, ki so pomembne za potrebe več članic, za oskrbo občinskih središč in večjih naselij, za proizvodnjo deficitarnih oziroma akumulativnih proizvodov in proizvodov, pomembnih za izvoz.

Za organizacije oziroma odgovorne organe teh organizacij, ki ne izpolnjujejo obveznosti iz združevanja, je treba predvideti sankcije. Strogo pa je treba nastopiti tudi zoper nedisciplino tistih, ki sproti porabijo združena sredstva in s tem izkrivljajo smisel združevanja.

skupno opravljanje bančno kreditnih poslov v M-Interni banki

Uspehi in dobre izkušnje Interne banke oziroma njenega plačilnega prometa ter izkušnje temeljnih organizacij, ki so zaupale svoje posle tej novi ustanovi, naj vzpodbudijo večje zaupanje tudi pri drugih organizacijah, da nudijo svoje občasne viške Interne banki.

skupna in enotna elektronska obdelava podatkov

Pri tej skupni nalogi morajo obveljati naslednja dogovorjena načela: organizacija poslovno-informacijskega sistema in računalniške obdelave sta enotni; nabava računalniških naprav in računalniške tehnologije se finansira iz združenih sredstev; članice SOZD so se dolžne vključiti v enotne računalniške obdelave v skladu s sprejetim programom; vse medsebojne zadeve glede uslug, obdelav in postopkov se urejajo s posebnim dogovorom med uporabniki in izvajalci; računalniške naprave, financirane iz združenih sredstev, so skupna lastnina vseh članic SOZD; programska usmeritev in strokovno vodenje kadrov morata biti enotna; enotno mora biti zajemanje podatkov ter oblikovanje skupnih in enotnih kazalcev poslovanja.

skupna solidarnost

V tem oziru se je treba postaviti na stališče, da so sestavni element SOZD delovne organizacije, čeravno vse bistvene odločitve ne morejo biti sprejete ne v DO ne v SOZD, če niso sprejete v temeljnih organizacijah. Kar zadeva koordinacijo, pa naj praviloma obvelja načelo, da komuniciranje na liniji TOZD-SOZD poteka preko DO, tako da po možnosti vse medsebojne odnose urejajo z neposrednimi kontakti med TOZD in DO ter tudi med samimi DO, brez posredovanja organov SOZD. Enako načelo velja tudi glede obveznosti združevanja sredstev, finansiranja delovne skupnosti in pokrivanja izgub; te ter druge obveznosti prevzemajo TOZD preko svoje DO.

Teh sedem zaved skupnega pomena so stebri naše organizacije, zaradi česar se jih mora jasno zavedati in jih braniti predvsem sleherni sindikalni delavec. V zvezi z naštetimi se moramo zavedati še naslednjih nalog:

– uveljavljati moramo načelo samoupravnega družbenega planiranja;

– izpopolnjevati moramo sistem oblikovanja in delitve dohodka, tako da bo ta vzpodbujal povečanje produktivnosti dela in racionalnega gospodarjenja z družbenimi sredstvi;

– vključevati se moramo v skupna prizadevanja za stabilizacijo gospodarstva;

– pospeševati moramo nove oblike nadaljnjih integracij in poslovnega povezovanja, ki bo temeljilo na resničnih interesih in samoupravnem odločanju delavcev v TOZD in DO;

– prizadevati si moramo za smotrno in samoupravno dogovorjeno politiko zaposlovanja.

4. Uveljavljanje delitve po delu in rezultatih dela

Osnovne organizacije zveze sindikatov kot sopodpisnice samoupravne splošnega akta o osnovah in merilih delitve sredstev za osebne dohodke so še zlasti odgovorne za dosledno uresničevanje načela delitve po delu.

Delitev ostaja še naprej eno glavnih področij sindikalne akcije, saj se pod videzom novega še vedno ponujajo stare rešitve, kar lahko resno ogrozi tudi nove odnose do delitve.

KO OOZS se mora pri tem še posebej zavzemati, da bo osebni dohodek delavca ustrezal rezultatom njegovega dela in njegovega osebnega prispevka, ki ga je dal s svojim živim delom in z upravljanjem ter gospodarjenjem z družbenimi sredstvi, kot svojim družbenim minulim delom, k povečanju dohodka temeljne organizacije, in da bo v planiranem razmerju z rasto produktivnosti svojega dela in dela delavcev v drugih temeljnih organizacijah, s katerimi je združil delo in sredstva, ter celotnega družbenega dela.

Pri ugotavljanju sestavljenosti oziroma zahtevnosti dela se bomo zavzemali za takšne metode, ki upoštevajo skupne prvine, kot so znanje in delovne izkušnje za delo, odgovornosti, ki nastajajo pri delu, delovne razmere in napor pri delu.

Zavzemali se bomo, da sleherni temeljna organizacija združenega dela sprejme tak razvid del in nalog, ki vsebuje sistematično urejen popis del in nalog, skladno s konkretno delitvijo dela v temeljni organizaciji. Ob tem se bomo zavzemali, da bodo pogoji za opravljanje del in nalog določeni po isti metodi, po kateri se ugotavlja njihova sestavljenost. Ker je razvid del oziroma nalog praviloma samostojen specifični organizacijsko kadrovski akt, bomo sindikati vztrajali, da ne bo vseboval relativnega vrednotenja sestavljenosti v njem navedenih del oziroma nalog in se na ta način izrodil v cenik del.

Zavračali bomo vse poenostavljene rešitve, ki temeljijo na subjektivnem ocenjevanju delovne učinkovitosti delavca, ter poskuse nekritičnega vnašanja tujih metod za merjenje dela v naše razmere. Takšno ocenjevanje ni sprejemljivo, saj ne temelji na količini, kvaliteti in gospodarnosti opravljenega dela in torej ne odseva prispevka delavca k delu. Zato bo KO OOZS vztrajal, da ugotavljanje delovnega prispevka delavca, katerega količine, kvalitete in gospodarnosti dela ni smotrno meriti s fizičnimi kazalci, temelji na vnaprej pripravljenih in sprejetih objektivnih merilih za dogovorjeni program dela.

5. Krepitev položaja in vloge delavcev pri odločanju

A

Da bi delavci v temeljni organizaciji postali odgovorni gospodarji svojega dela ter temeljni nosilci ustvarjanja, pridobivanja in razporejanja dohodka, bomo vztrajali, da se dohodek, dosežen v katerikoli obliki združevanja dela in sredstev, pridobiva le kot dohodek delavcev v temeljni organizaciji združenega dela in da o njem odločajo izključno delavci v temeljni organizaciji združenega dela.

Za nadaljnjo krepitev položaja in vloge delavcev bomo pospeševali razvoj samoupravnega sporazumevanja in družbenega dogovarjanja ter izpopolnjevanja samoupravne normativne dejavnosti delavcev v združenem delu. Vztrajali bomo, da se v samoupravnih sporazumih, družbenih dogovorih in drugih samoupravnih splošnih aktih konkretno opredeljujejo medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti delavcev ter predvidijo tudi sankcije za kršitelje dogovorjenih norm.

Zavzemali se bomo za večjo osveščenost delavcev, da je oblikovanje lastne normativne podlage njihova temeljna potreba in interes, ter za stalno krepitev vloge delavcev pri normativnem urejanju razmerij v procesu družbene reprodukcije, hkrati pa tudi za ustrezno dopolnjevanje zakonskih in drugih predpisov, zlasti pa vseh tistih, ki so neposredno povezani z delom in interesi dela.

B

KO OOZS bo vztrajal in s političnimi stališči zagotavljal, da bodo delavci z osebnim izrekanjem odločali o vseh svojih neodtujljivih pravicah.

Da bi utrdili samoupravni položaj in odločanje delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, bomo samoupravne delovne skupine uveljavljali kot bazo za oblikovanje stališč in smernic delegatov, kot okolje, v katerem se usklajujejo različni interesi, in s tem kot izhodišče delegatskega sistema, kot temelj za

informiranje, kot obliko poprejšnje razprave in kot možno obliko organiziranja zborov delavcev.

Zavzemali se bomo, da samoupravne delovne skupine razvijajo svojo organiziranost in aktivnost, da bodo delavci v njih tudi odločali o nekaterih skupnih interesih, kar bo omogočalo povečanje vpliva delavcev tako na pogoje njihovega dela kot tudi na samoupravne odnose v temeljni organizaciji.

C

Zavzemali se bomo za dosledno uveljavitev delegatskih odnosov v organizacijah združenega dela. Posebno pozornost bomo posvetili delovanju delavskih svetov v organizacijah združenega dela in delegatov v njih. Vztrajali bomo, da morajo delavski sveti z doslednim uresničevanjem načel delegatskega sistema postati temeljna oblika in osrednje mesto dejanskega in učinkovitega odločanja delavcev v organizacijah združenega dela. Da bi postal delegatski sistem v organizacijah združenega dela podlaga celotnega sistema socialistične samoupravne demokracije, bomo ob doslednem upoštevanju vseh načel kadrovske politike aktivno sodelovali v procesu evidentiranja in kandidiranja kandidatov za delegate in delegacije.

Zahtevali bomo in s svojo aktivnostjo zagotavljali dosledno, pravočasno in popolno informiranost delegatov in delavcev kot prenašanje dejanskih stališč in smernic temeljnih organizacij v delavske svete delovnih organizacij in SOZD ter preprečevali odtujevanje neodtujljivih pravic delavcev temeljnih organizacij pri odločanju v delavskih svetih. Prav tako se bomo borili proti skupinsko lastniškemu vedenju delavcev, delegatov iz posameznih temeljnih in delovnih organizacij združenega dela pri postopkih usklajevanja in odločanja v delavskih svetih in drugih oblikah odločanja.

D

Da bi utrjevali vlogo samoupravnih organov in delegatske odnose v organizacijah združenega dela, bomo posebej dejavni pri opredeljevanju vloge, položaja in odgovornosti individualnih in kolegijskih poslovodnih organov. KO OOZS bo podpiral njihova prizadevanja za izboljšanje poslovanja ter organizacije dela in za razvoj samoupravljanja, preprečeval pa počasnost in neučinkovitost v njihovem delu, kršitve pravic delavcev in takšno poslovno ravnanje, ki upošteva le ozke koristi, ter vse druge oblike nesamoupravnega vedenja. KO OOZS, predvsem pa osnovne organizacije zveze sindikatov, bodo aktivno sodelovali pri izbiri poslovnih kadrov.

E

Posebej bomo vztrajali, da strokovne službe in delavci na poslovnih funkcijah tedaj, ko delavci odločajo o sredstvih, investicijah, delitvi dohodka in drugih neodtujljivih pravicah, v svojih strokovnih predlogih opozorijo na vse možne variante odločitve in da delavcem celovito prikažejo vse možne posledice.

Pri tem bomo zlasti v osnovnih organizacijah zveze sindikatov vztrajali, da morajo predlagatelji strokovnih odločitev prevzeti odgovornost zanje in da delavci to odgovornost tudi opredelijo in uveljavijo.

6. Uveljavljanje delegatskih odnosov in sodelovanje v delu družbenopolitičnega sistema

S stopenjavo in z vse širšo vključitvijo delavcev v delegatski sistem, preko delegatov v delavskih svetih, preko delegacij za skupščine družbenopolitičnih skupnosti in preko delegacij za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti, morajo osnovne organizacije zveze sindikatov skrbeti za svoj vpliv na oblikovanje stališč delegacij, s tem da vzpodbujajo in razvijajo stike delegatov z delavci in dajejo delegatom vso potrebno politično podporo. OOZS se morajo zavzemati za usklajevanje dela delegatov v različnih samoupravnih in skupščinskih telesih, tako da bodo delegacije medsebojno o svojih stališčih obveščene. Samo tako bomo zagotavljali, da se bo v delu sleherne naših delegacij izražal celovit in usklajen interes delavcev, ki združuje delo v SOZD.

Z doslednim uresničevanjem v SZDL sprejetih programov usposabljanja delegatov moramo prispevati k ustvaritvi pogojev za kvalitetno delo delegacij in delegatov.

OOZS morajo z aktivnostjo pri evidentiranju kandidatov zagotavljati tak sestav delegacij, ki bo sposoben izražati dejanske interese delavcev ter ob tem biti pozoren na sestav, za večje vključevanje neposrednih proizvajalcev, žensk in mladine v delegacije.

Osnovna organizacija sindikata kakor tudi sam KO OOZS morata vsak za svojo raven odločanja, kot dela delegatskega sistema, skupaj z delegati oblikovati stališča do problemov, ki jih rešujejo zbori združenega dela, skupščine SIS, banke in druge organizacije v skupnosti, kjer ima OZD svoje delegate.

7. Samoupravna delavska kontrola

Samoupravno delavsko kontrolo bomo uveljavljali kot neločljivo sestavino celovitega odločanja delavcev.

Zlasti osnovne organizacije zveze sindikatov bodo uveljavljale ustrezno vlogo in položaj samoupravne delavske kontrole, s tem da bodo zagotavljale politično in delovno pomoč ter zaščito delavcem pri opravljanju te funkcije in da bodo tudi same sodelovale v njej.

Prizadevali si bomo, da bo delo organov samoupravne delavske kontrole temeljilo na sprejetih programih in da bodo člani organov tudi usposobljeni za to.

8. Obveščanje delavcev

Pri uresničevanju sprejetih načel družbenega sistema informiranja se bo KO OOZS še naprej zavzemal za resnične, celovite, sprotne, razumljive in jedrnate informacije, ki so pogoj za odločanje delovnega človeka. Zagotavljali bomo, da bodo prišle vse pobude delavcev na mesto odločanja, dogovarjanja in sporazumevanja. Pri tem bomo dajali prednost neposrednim oblikam medsebojnega obveščanja ter uvajanju hitro izvedljivih oblik bliskovitega pismenega obveščanja, ki bodo namenjene določenim zainteresiranim uporabnikom. Spodbujali in sodelovali bomo v predhodnih obravnavah, v katerih lahko pride do usklajevanja različnih interesov, mnenj in stališč.

KO OOZS, posebej osnovne organizacije zveze sindikatov, se morajo zavzemati za to, da bo zagotovljeno celovito, pravočasno in organizirano samoupravno obveščanje delavcev v združenem delu ter ustrezna ureditev tega področja v samoupravnih splošnih aktih.

9. Vzgoja in izobraževanje

Razvijanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju vzgoje in izobraževanja ter graditev celovitega in povezanega sistema izobraževanja za delo in z delom bo v bodoče pomembna naloga sindikatov na vseh ravneh.

KO OOZS se bo zavzemal za krepitev vloge delavcev v politiki izobraževanja ter za uresničevanje neposredno izraženih potreb združenega dela glede vsebine, smeri in organiziranosti izobraževanja. Zavzemali se bomo, da se bo uveljavilo usmerjeno izobraževanje z delom in za delo ter samoupravljanje in da bo izobraževanje iz dela in ob delu postalo prevladujoč način izobraževanja. Z ustanavljanjem enot posebnih izobraževalnih skupnosti ter s povečanjem vpliva uporabnikov na programe in delo posebnih izobraževalnih skupnosti bomo krepili takšno vsebinsko usmeritev in takšno kadrovske in materialno opremljenost organizacij za usmerjeno izobraževanje, da bo njihova dejavnost usklajena z družbeno sprejeto kadrovske politiko in z neposrednimi potrebami delavcev v združenem delu.

10. Kulturno vzgojno delo kot politika sindikata

Zavzeli se bomo za načrtno in organizirano kulturno-vzgojno dejavnost, s tem da bodo oblike uresničevanja kulturnih potreb delavcev postale sestavina delovnega programa KO OOZS oziroma njegovih komisij, skladno s sklepi 9. kongresa ZSS.

Kulturne skupnosti na vseh ravneh družbenopolitičnih skupnosti nam bodo mogle nuditi pomoč le na podlagi naših potreb in sugestij, kar pomeni, da se moramo v prvi vrsti sami opredeliti glede interesov na kulturnem področju.

Podpiramo pobude za ustanovitev kulturne komisije kot delovnega telesa KO, katere dejavnost naj bi postopoma prerasla v kulturni klub SOZD Mercator. Za članstvo v komisiji naj bo odločilna predvsem motiviranost za sodelovanje. V komisijo naj se postopoma preko svojih delegatov vključijo vse naše temeljne in delovne organizacije.

Program kulturne komisije naj nastane na podlagi posnetka potreb po kulturnih dobrinah delovnih kolektivov, tako da bo program odseval resnične interese delavcev in bo kultura postala sestavina njihovega življenja.

V program dela komisije mora biti kot ena prvenstvenih nalog vključeno sodelovanje z delegacijo SIS za kulturo, tako da se njeno delo in delo delegacije medsebojno oplajata.

Konkretni program dela komisije pa mora zajeti vsaj naslednje kulturno-vzgojne naloge:

- gojitev revolucionarnih tradicij delavskega razreda z organizacijo pohodov in izletov ter proslav ob jubilejih in praznikih, bodisi z rezultati lastnega amaterskega dela bodisi z vključevanjem skupin v sodelovanju z Zvezo kulturnih organizacij Slovenije in profesionalnih kulturnih skupin ali ustanov;
- omogočanje sproščanja in uveljavitve ustvarjalnih potreb delavcev v tistih zvrsteh, za katere to v okviru možnosti posameznih osnovnih organizacij ali SOZD to lahko omogočimo (prirejanje

literarnih večerov domačih avtorjev, organizacija razstav likovnih del naših likovnikov, fotografov itd.);

- skrb za kulturno in estetsko vzgojo, na začetku vsaj s pomočjo usposabljanja kulturnih animatorjev iz osnovnih organizacij na posebnih tečajih, ki jih prireja ZKO;

- s pokroviteljstvom nad šolami in kulturnimi ustanovami omogočati izmenjavo kulturnih in materialnih dobrin;

- evidentirati možnosti za formiranje knjižnic družboslovne in druge literature iz knjižnih fondov, ki se spontano stekajo na določena mesta v organizacijah združenega dela ter organizirati do njih dostop širšemu krogu uporabnikov z občasnim obveščanjem o knjižnem fondu, in skrbeti za bogatitev takih knjižnic z razpoložljivimi sredstvi;

- bdeti nad pismenimi izdelki v pretoku medsebojnih informacij v prid kultiviranosti slovenskega jezika v vsakdanji rabi ter v ta namen vztrajati na usposabljanju služb in posameznikov za pravilno rabo slovenskega jezika ter za njegovo slogovno čistost, preganjati elemente pravne in politične ter žurnalistične frazeologije v pismeni in ustmeni rabi slovenščine;

- odpreti enakovredne možnosti za kulturno življenje delavcem iz drugih jugoslovanskih republik, ki združujejo delo v naših organizacijah;

- v smislu humanizacije medčloveških odnosov, v borbi zoper brezčutnost, nekolegialnost, sebičnost itd., gojiti vse oblike kulturnega življenja in razvedrila, ki omogočajo izgrajevati zdrave, humane in tovariške odnose;

- omogočati delavcem udeležbo na kulturnih prireditvah z nakupom cenjenih vstopnic ter vzgajati v vseh dejaven in Kritičen odnos do kulturnih pojavov in stvaritev s pomočjo javnega obravnavanja teh manifestacij – v kroških, v glasilu itd.;

- gojiti kulturno sodelovanje in izmenjavo med TOZD v Mercatorju.

11. Telesna kultura, rekreacija in oddih

Prizadevali si bomo, da bodo delavci v skupščinah in organih telesnokulturnih skupnosti sprejemali programe razvoja in akcij za povečanje možnosti in pogojev za zadovoljevanje vsakodnevnih telesnokulturnih potreb delovnih ljudi.

Preko Koordinacijskega odbora za rekreacijo in šport v SOZD – KORŠ – bomo uresničevali samoupravno dogovorjene smeri razvoja športne rekreacije in njene množičnosti.

Predvsem bomo podpirali:

- tiste družbene nosilce telesne kulture in rekreacije, ki so svojo dejavnost usmerili v množičnost,

- takšno porabo združenih sredstev, ki bo omogočala čim širšemu krogu delavcev SOZD Mercator tekmovalne in netekmovalne (TRIM) aktivnosti,

- uvajanje tistih oblik športno rekreacijskih aktivnosti, ki so dostopne vsem delavcem in namenjene krepitvi njihove zdravstvene in delovne sposobnosti.

Preprečevali pa bomo neracionalno trošenje združenih sredstev v športno rekreacijske namene za elitne in prestižne namene.

Zavzemamo se za načrtno povečanje možnosti za letni in zimski oddih delavcev in njihovih družin. Zato dajemo vso podporo ustanovitvi počitniške skupnosti SOZD Mercator in razširitvi njenih kapacitet (turistični kompleks Kobla). V počitniških skupnostih moramo doseči večjo usklajenost in sodelovanje s turističnimi DO tudi znotraj SOZD Mercator. Ponudbo gostinsko turističnih DO je potrebno prilagoditi zahtevam in finančnim zmognostim delavcev.

Nadaljevali bomo s prizadevanji, da povečamo možnosti za vsebinsko in aktivno izrabo letnega dopusta večjemu števi številu delavcev. Doseči moramo namensko uporabo regresa za letni oddih. Regres mora še v večji meri postati faktor za izenačevanje možnosti letovanja delavcev in delavskih družin z nizkimi dohodki. Z združevanjem sredstev regresa in usmerjanjem teh sredstev v razširitev počitniških kapacitet bomo povečali možnosti za organiziranje in cenen oddih delavcev in njihovih družin.

12. Sodelovanje KO OOZS z upokojenimi delavci

Da bi uresničili načelo kolektivnega članstva, tako v razmerju do organizacije upokojenih delavcev kot tudi v razmerju do vsakega posameznika, upošteva pri tem njihove interese, bo KO OOZS:

- poglobljal in širil oblike ter vsebino sodelovanja z upokojenimi delavci in z njihovo organizacijo, tako da z upokojitvijo ne bo prekinjena vez med temi delavci in delovno organizacijo, v kateri so se upokojili;

- omogočal uporabo počitniških zmogljivosti za letovanje in vključeval upokojence v rekreativne, kulturne in druge dejavnosti v svoji organizaciji združenega dela;

13. Ljudska obramba in družbena samozaščita

KO OOZS se bo aktivno in organizirano krepil in razvijal splošno ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. Pri tem bo naše delo usmerjeno predvsem v osveščanje vseh članov sindikata, da sta ljudska obramba in družbena samozaščita poročstvo za nemoten razvoj dela in življenja delavcev, njihovih samoupravnih organizacij in celotne socialistične samoupravne skupnosti ter zato tudi njihova vsakdanja skrb in naloga.

Samozaščito in obrambno aktivnost bo KO OOZS razvijal zlasti v temeljnih organizacijah združenega dela, kjer delavci uresničujejo in hkrati varujejo samoupravne odnose, interese in pravice. KO OOZS bo prevzemal politično soodgovornost za obrambne priprave, varstvo samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in za varnostne razmere v temeljnih in delovnih organizacijah združenega dela. Pri tem bodo osnovne organizacije zveze sindikatov in organizacije zveze sindikatov in organi zveze sindikatov v občinah in v republiki stalno preverjali dosežene rezultate in se zavzemali za dosledno uresničevanje obrambnih priprav in nalog na področju družbene samozaščite.

14. Stanovanjsko gospodarstvo

KO OOZS bo okrepil družbeno akcijo za zmanjšanje stanovanjskega primanjkljaja. Pri tem bomo izhajali s stališča, da je rešitev stanovanjskega vprašanja temeljna potreba in bistvena sestavina življenjskega standarda delavca, obenem pa tudi dolžnost delavca, da sam skrbi za reševanje stanovanjskega vprašanja in da za to v skladu s svojimi materialnimi možnostmi prispeva lastna sredstva.

Že v naših predkongresnih razpravah je bilo sprejeto stališče, da izposlujemo gradnjo samskega doma za delavce v trgovini, ker bi s tem omejili fluktuacijo, uveljavili pa bomo svoj vpliv tudi na usmerjeno stanovanjsko gradnjo. Podpirali bomo ustanavljanje stanovanjskih zadrug. Ustanovljena Stanovanjska zadruga Mercator – Kartonažna tovarna Ljubljana je širšega družbenega pomena, saj je odprtega tipa, kar daje možnost rešitve stanovanjskega problema tudi delavcem izven Mercatorja. Zadruga uresničuje svoje usklajenimi s programi stanovanjske graditve v občinah, po zakonu pa se Zadruga vključuje v samoupravno stanovanjsko skupnost.

KO OOZS bo vztrajal, da razdeljevanje stanovanj in stanovanjskih posojil poteka izključno na podlagi sprejetih pravilnikov in dogovorjenih stanovanjskih standardov.

Pri tem se bomo zavzemali, da bodo upoštrevane predvsem dejanske stanovanjske razmere in potrebe delavca in njegove družine, predvsem pa da se bodo uveljavili tudi delo in rezultati dela kot pomemben kriterij za pridobivanje stanovanj in stanovanjskih posojil.

15. Sodelovanje z mladinsko organizacijo

Sodelovanje sindikatov z zvezo socialistične mladine je bilo doslej premalo uspešno, kar je negativno vplivalo na razreševanje bistvenih življenjskih vprašanj mladih delavcev in njihovo družbenopolitično aktivnost. Posledica tega je med drugim tudi premajhna udeležba in aktivnost mladih v vodstvih sindikalnih organizacij ter v samoupravnih orqanih in delegacijah, ki nikakor ne ustreza deležu mladih v sestavu zaposlenih niti njihovemu stvarnemu delovnemu prispevku. Poglavitni vzrok za tako stanje je bil vsekakor v premajhni zainteresiranosti večine sindikalnih organizacij za večjo politično aktivnost mladih delavcev. Precejšen vzrok za to pa je bil tudi v dosedanji neustrezni organiziranosti mladih v združenem delu v obliki mladinskih aktivov, za katere se nista dosti brigala niti sindikat niti mladinska organizacija. Z oblikovanjem samostojnih osnovnih organizacij mladine v organizacijah združenega dela, kot to določa novi statut Zveze socialistične mladine Slovenije, bo ta slabost do določene mere odstranjena. Zato bo treba zagotoviti uspešnejše sodelovanje med mladinsko in sindikalno organizacijo ter obenem okrepiti odgovornost sindikatov tako za družbenopolitično angažiranje mladih, kot tudi za izboljšanje njihovega družbenoekonomskega položaja.

16. Utrjevanje organiziranosti in kadrovske usposabljanje sindikatov

S statutom Zveze sindikatov utrjujemo dosedanje in ustvarjamo nove organizacijske politične pogoje za čim širše vključevanje delavcev v politično delo in v uresničevanje oblasti, tako da bodo lahko delavci izražali, usklajevali in uresničevali svoje konkretne in skupne interese, upošteva pri tem interese delavskega razreda kot celote.

V sindikalni politični praksi moramo doseči, da bodo vse oblike sindikalnega delovanja na ravni temeljnih, delovnih organizacij in na ravni SOZD izhajale iz delovanja osnovnih organizacij in da bodo občinski sveti Zveze sindikatov in občinski odbori sindika-

tov stalno in neposredno povezani z osnovnimi organizacijami. Osnovne organizacije morajo delovati tako, da bodo omogočale neposredno uresničevanje in usklajevanje interesov delavcev, hkrati pa se morajo vključevati v nastajanje in uresničevanje političnih stališč občinskih in republiške sindikalne organizacije.

Predvsem moramo razvijati delo sindikalnih skupin, ki se morajo v osnovnih organizacijah še bolj uveljaviti kot konkretna vez med delavci-člani in izvršnim odborom. Sindikalne skupine morajo poglobljati razredno zavest delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, kar pomeni, da morajo delavci poleg svojih neposrednih interesov poznati in upoštevati tudi skupne in splošne družbene interese.

Zveza sindikatov mora delovati tako, da bodo lahko delavci v njej neposredno izražali in demokratično usklajevali svoje konkretne in skupne interese ter sprejemali skupna stališča, upoštevaje pri tem interese celotnega delavskega razreda, ter tako gradili socialistično samoupravno družbo, kot je opredeljena v ustavi in v dokumentih zveze komunistov. Zveza sindikatov mora biti vselej sposobna zaznati konkretne interese vseh delavcev, jih ovrednotiti s stališča enotnih razrednih interesov, s svojimi stališči pa zagotavljati in utrjevati dejansko enotnost delavcev in celotnega delavskega razreda.

Dogovor o ustanovitvi KO OOZS, njegovega organa in delovnih teles v SOZD Mercator

Na osnovi 49. člena Statuta Zveze sindikatov Slovenije, so osnovne organizacije zveze sindikatov v SOZD Mercator sprejele

dogovor

o ustanovitvi Koordinacijskega odbora osnovnih organizacij zveze sindikatov, njegovega organa in delovnih teles v SOZD Mercator, Ljubljana, dne 23. novembra 1978.

I. Temeljne določbe

1. člen

Osnovne organizacije zveze sindikatov, ki delujemo v TO in DO ter delovnih skupnostih SOZD Mercator, ustanovljamo Koordinacijski odbor osnovnih organizacij zveze sindikatov SOZD Mercator kot osnovno obliko delovanja sindikata na nivoju SOZD Mercator Ljubljana, (v nadaljnjem besedilu Koordinacijski odbor). Sedež Koordinacijskega odbora je Ljubljana, Aškerčeva 3. Koordinacijski odbor ima svoj pečat z naslovom »Koordinacijski odbor osnovnih organizacij zveze sindikatov SOZD Mercator Ljubljana,« in emblemom Zveze sindikatov Slovenije.

2. člen

Koordinacijski odbor se bo zavzemal na temelju Ustave in zakonov, Statuta Zveze sindikatov Slovenije, družbeno-političnih dokumentov in samoupravnih sporazumov predvsem za:

- uresničevanje socialističnih samoupravnih odnosov na ravni SOZD Mercator;
- uveljavljanje samoupravnega sporazumevanja kot osnovne metode in sredstva za urejanje medsebojnih odnosov na ravni SOZD Mercator;
- razvoj dohodkovnih odnosov, družbenega planiranja in svobodne menjave dela v SOZD Mercator;

– zagotavljanje socialne varnosti in razvoj življenjskega in družbenega standarda delavcev, kot tudi za razvijanje in krepitev solidarnosti v SOZD Mercator;

– pobude za sprejemanje samoupravnih sporazumov, ki so pomembni za vse delavce v SOZD Mercator;

– nadzor nad izvajanjem samoupravnih splošnih aktov SOZD Mercator ter organiziranost in delovanje organizacij skupnega pomena v SOZD;

– Usklajevanje posameznih interesov s skupnimi interesi delavcev v SOZD Mercator in družbe kot celote;

– zagotavljanje enakopravnega položaja delavcev v SOZD Mercator pri združevanju dela in sredstev ter za vzpostavitev enotnih meril pri pridobivanju dohodka in sredstev za osebne dohodke;

– nadzor nad uresničevanjem samoupravnih pravic in dolžnosti delavcev na ravni SOZD Mercator;

– usklajevanje osnov kadrovske politike v SOZD Mercator;

– usklajevanje osnov urejanja medsebojnih razmerij delavcev SOZD Mercator;

– usklajevanje in izvajanje organiziranega letovanja, rekreacije, športnih, kulturnih ter drugih društvenih in družabnih dejavnosti delavcev SOZD Mercator;

– organiziranje izobraževanja delavcev za družbeno-politično delovanje in uresničevanje samoupravljanja v SOZD Mercator pri izpolnjevanju njihove organiziranosti in delovanja;

– sodelovanje z drugimi družbeno-političnimi organizacijami znotraj in izven SOZD;

– uresničevanje sklepov IX. kongresa ZSS in ostalih akcij, ki so pomembne za zagotavljanje odločujoče vloge delavcev v upravljanju SOZD Mercator.

3. člen

Koordinacijski odbor se pri svojem delu vključuje in povezuje v sindikate delavcev v kmetijstvu in živilski industriji, v trgovini ter v gostinstvu in turizmu ter sindikat gradbenih delavcev.

II. Organiziranost in metode delovanja Koordinacijskega odbora

4. člen

Pri oblikovanju skupnih stališč osnovnih organizacij v sestavljeni organizaciji združenega dela sodeluje Koordinacijski odbor pri razčiščevanju spornih vprašanj in oblikovanju stališč z ustreznimi občinskimi in medobčinskimi sveti zveze sindikatov.

Pri oblikovanju pomembnejših stališč sodeluje Koordinacijski odbor tudi z ustreznim republiškim odborom sindikata oziroma republiškim svetom Zveze sindikatov Slovenije.

5. člen

Koordinacijski odbor je stalno delovno telo osnovnih organizacij zveze sindikatov v SOZD Mercator. Sestavljen je tako, da ima vsaka TO oziroma enovita DO in delovna skupnost DO po enega delegata, praviloma izmed članov izvršnega odbora osnovne organizacije zveze sindikatov, oziroma v okviru iste delovne organizacije lahko izvolijo skupnega delegata, ki ima v Koordinacijskem odboru toliko glasov, kolikor OOZS ga je izvolilo.

6. člen

Mandatna doba delegatov je dve leti, pri čemer je delegata mogoče razrešiti, če:

- ne izpolnjuje svojih dolžnosti v Koordinacijskem odboru,
 - da ostavko ali zahteva razrešitev.
- V primeru razrešitve delegata osnovna organizacija izvoli novega delegata v Koordinacijski odbor.

7. člen

Delegat v Koordinacijskem odboru se mora ravnati skladno z usmeritvijo oziroma stališčem svoje osnovne organizacije zveze sindikatov, ima pa tudi pravico in dolžnost, da skupno z delegati drugih osnovnih organizacij išče najustreznejšo skupno rešitev in prispeva k sporazumu o njej.

8. člen

Koordinacijski odbor sklepa z javnim glasovanjem, tako da ima vsak delegat po en glas. Sklep je sprejet, če se zanj opredelijo vsi

delegati soglasno. V primeru, da se stališča delegatov razlikujejo v vsebinskem pogledu, odbor uvede usklajevalni postopek.

Način in postopek delovanja Koordinacijskega odbora in izvedbe usklajevalnega postopka ureja Poslovnik o delovanju Koordinacijskega odbora.

III. Organ Koordinacijskega odbora in delovna telesa

10. člen

Koordinacijski odbor osnovnih organizacij zveze sindikatov izvoli predsednika, podpredsednika in sekretarja.

11. člen

Za uresničevanja svojih nalog ima Koordinacijski odbor:

- sekretariat Koordinacijskega odbora in delovna telesa;
- predsednika Koordinacijskega odbora,
- podpredsednika Koordinacijskega odbora,
- sekretarja Koordinacijskega odbora.

Za večjo učinkovitost KO se kot njegova delovna telesa ob posameznih dolgoročnih ali kratkoročnih akcijah lahko formirajo komisije za:

- a) razvoj samoupravljanja in družbenoekonomske odnose,
- b) družbeni standard in izobraževanje,
- c) informiranje in politično propagando,
- d) kulturno dejavnost,
- e) rekreacijo in šport (KORŠ).

V okviru KO OOZS deluje tudi klub upokojencev.

12. člen

Sekretariat Koordinacijskega odbora skrbi za izvajanje sklepov in stališč Koordinacijskega odbora.

Sekretariat sestavljajo delegati vseh interesnih dejavnosti v SOZD, in sicer:

- kmetijstva
- industrije
- trgovine na drobno
- trgovine na debelo
- zunanje trgovine
- gostinstva in storitev
- delovnih skupnosti.

Število delegatov za posamezne dejavnosti določi komisija za predlaganje osnutka kandidatne liste, glede na zastopanost organizacij v posamezni panogi, po preteku mandata.

13. člen

Sekretariat Koordinacijskega odbora ima naslednje pristojnosti:

- skrbi za izvajanje programa dela Koordinacijskega odbora;
- sprejema izhodišča za pripravo gradiv, ki naj bodo obravnavana na sejah Koordinacijskega odbora;
- vodi postopek evidentiranja ter usklajevanja predlogov kandidatov za individualne poslovodne in za samoupravne organe ravni SOZD Mercator.

14. člen

Predsednik Koordinacijskega odbora opravlja naslednje naloge:

- sklicuje in vodi seje Koordinacijskega odbora in sekretariata;
- skrbi za uresničevanje sklepov in stališč Koordinacijskega odbora;
- zastopa in predstavlja Koordinacijski odbor v okviru SOZD in navzven;
- podpisuje sklepe in stališča Koordinacijskega odbora;
- opravlja druge naloge po sklepih Koordinacijskega odbora.

15. člen

Podpredsednik Koordinacijskega odbora pomaga predsedniku pri opravljanju njegovih nalog in ga nadomešča v času njegove odsotnosti.

16. člen

Sekretar Koordinacijskega odbora opravlja naslednje naloge:

- pripravlja gradiva za seje Koordinacijskega odbora in njegovega organa;
- skrbi za uresničevanje sklepov Koordinacijskega odbora in sekretariata;
- organizira delo komisij in drugih organov sindikata;
- pomaga predsedniku odbora pri pripravi sej.

17. člen

Komisije Koordinacijskega odbora organizirajo izvajanje sklepov in stališč Koordinacijskega odbora in sekretariata ter dajejo pobude za sprejem sklepov in stališč njihovega področja delovanja. Število članov komisij se določa po potrebi. Za formiranje komisij je zadolžen sekretariat Koordinacijskega odbora.

18. člen

Postopki in način delovanja Koordinacijskega odbora, njegovega organa in delovnih teles podrobno ureja Poslovnik o delovanju Koordinacijskega odbora, ki ga sprejme Koordinacijski odbor po predhodni obravnavi v vseh osnovnih organizacijah zveze sindikatov.

IV. Ostale oblike delovanja Koordinacijskega odbora

19. člen

Poleg delovanja osnovnih organizacij zveze sindikatov v okviru Koordinacijskega odbora iz 2. člena tega dogovora se kot metoda dela sindikata v SOZD Mercator organizirajo še:

- problemske konference,
- delovna posvetovanja predstavnikov osnovnih organizacij.

20. člen

Sestav udeležencev problemske konference se oblikuje za vsako zasedanje posebej iz delegatov osnovnih organizacij zveze sindikatov v SOZD Mercator.

Problemska konferenca praviloma obravnava posamezen problem ali področje, ki je aktualno za vse ali za večino osnovnih organizacij zveze sindikatov v SOZD Mercator.

Sklicuje jo predsednik Koordinacijskega odbora na pobudo osnovnih organizacij, sekretariata Koordinacijskega odbora, komisij Koordinacijskega odbora, občinskih in republiških organov Zveze sindikatov ali organov drugih družbeno-političnih organizacij v SOZD in izven nje.

21. člen

Delovna posvetovanja predstavnikov osnovnih organizacij zveze sindikatov so namenjena izobraževanju in poenotenju akcijskih izhodišč, ki se nanašajo na uresničevanje vloge sindikata v SOZD Mercator.

Delovno posvetovanje sklicuje predsednik Koordinacijskega odbora na pobudo sekretariata Koordinacijskega odbora.

V. Združevanje sredstev

22. člen

Osnovne organizacije zveze sindikatov v SOZD Mercator so se sporazumele, da dejavnost Koordinacijskega odbora financirajo iz tistega dela sindikalne članarine, ki je namenjen za delovanje osnovnih organizacij zveze sindikatov.

Prispevek, ki ga plačujejo OOZS za vsakega člana sindikata, predlaga Koordinacijski odbor vsako leto na svoji seji ob sprejemanju programske zasnove delovanja. Prispevek na člana je enak v vseh osnovnih organizacijah zveze sindikatov.

VI. Končne določbe

23. člen

Spremembe določil tega dogovora lahko predlaga vsaka osnovna organizacija zveze sindikatov v SOZD Mercator. Posto-

pek za uveljavitev sprememb ali dopolnitev tega dogovora je enak kot za njegov sprejem.

24. člen

Ta dogovor stopi v veljavo, ko ga sprejme večina osnovnih organizacij zveze sindikatov, ki delujejo v TO, DO in delovnih skupnostih SOZD Mercator, po delegatih na skupščini Koordinacijskega odbora SOZD Mercator.

Predsednik
Koordinacijskega odbora:
Franc Škof

Ljubljana 23. 11. 1978.

Poslovník o notranji organiziranosti in načinu delovanja koordinacijskega odbora OOZS, njegovega organa in delovnih teles

Na podlagi 9. in 18. člena Dogovora o ustanovitvi Koordinacijskega odbora osnovnih organizacij zveze sindikatov SOZD Mercator, je Koordinacijski odbor, po predhodnih obravnavah v OOZS, na svoji seji dne 23. novembra 1978 sprejel

poslovník

– o notranji organiziranosti in načinu delovanja Koordinacijskega odbora, njegovega organa in delovnih teles.

I. Temeljne določbe

1. člen

Osnovne organizacije zveze sindikatov v SOZD Mercator so se med seboj povezale preko delegatov v Koordinacijski odbor osnovnih organizacij zveze sindikatov (v nadaljnjem besedilu Koordinacijski odbor) zaradi usklajevanja svojega delovanja ter dogovarjanja o skupnih stališčih do vprašanj, ki so skupna njihovem članstvu.

2. člen

V Koordinacijskem odboru uresničujejo osnovne organizacije zveze sindikatov skupne naloge, s tem da:

– usklajujejo svoje delovanje;

- se dogovarjajo in vodijo skupne akcije;
- izmenjujejo izkušnje o svoji organiziranosti in delovanju;
- sprejemajo stališča, mnenja, priporočila in druge akte enotne politične volje;
- izobražujejo in enotno informirajo svoje članstvo o zadevah, ki nanašajo na upravljanje v SOZD Mercator.

3. člen

Koordinacijski odbor deluje po tem Poslovníku skladno z dogovorom o svoji ustanovitvi in skladno s Statutom zveze sindikatov Slovenije. Pri uresničevanju svojih nalog izhaja iz interesov članstva v osnovnih organizacijah, ki se vanj povezujejo, upošteva pa tudi skupne interese delavcev, kakor so opredeljeni v zakonodaji in sklepkih kongresov Zveze sindikatov in Zveze komunistov.

4. člen

Pri uresničevanju svojih nalog se Koordinacijski odbor povezuje s samoupravnimi organi, strokovnimi službami in drugimi organi v SOZD ter v ta namen predlaga skupno obravnavanje posameznih vprašanj in sodeluje pri vodenju skupno dogovorjenih akcij.

II. Način delovanja Koordinacijskega odbora

5. člen

V skladu z Dogovorom o ustanovitvi Koordinacijskega odbora sestavljajo Koordinacijski odbor delegati OOZS iz vsake TO oziroma enovite DO in delovne skupnosti DO, oziroma v okviru iste delovne organizacije lahko izvolijo skupnega delegata, ki ima v Koordinacijskem odboru toliko glasov, kolikor OOZS ga je izvolilo. Seje Koordinacijskega odbora se praviloma udeležuje samo po en delegat iz vsake TO oziroma enovite DO in delovne skupnosti DO, če pa se seje udeleži več delegatov, ima pravico glasovanja samo po en delegat.

Mandat članov Koordinacijskega odbora traja dve leti.

6. člen

Sejo Koordinacijskega odbora sklicuje predsednik, ali po njegovem pooblastilu podpredsednik, na lastno pobudo, na pobudo posameznih organov Koordinacijskega odbora ali na pobudo najmanj 10 osnovnih organizacij v sestavi Koordinacijskega odbora.

Pobudo za sklic Koordinacijskega odbora lahko dajo tudi organi ZSS v občinah, v katerih so sedeži OOZS Mercatorja, ali republiški organi Zveze sindikatov Slovenije.

7. člen

Koordinacijski odbor se sestane po potrebi, najmanj pa dvakrat letno.

8. člen

Sklicatelj seje Koordinacijskega odbora predlaga dnevni red, obenem pa posreduje preko Centra za obveščanje pismeno gradivo k vprašanju, ki bodo obravnavana na seji.

Gradivo je treba posredovati najmanj 15 dni pred sejo Koordinacijskega odbora vsem delegatom Koordinacijskega odbora, predsednikom OOZS, predstavnikom vodstev drugih družbeno-političnih organizacij in samoupravnih organov v SOZD.

Po potrebi je gradivo posredovano tudi posameznim strokovnim službam in drugim delavcem.

9. člen

Predsednik OOZS mora, ko dobi gradivo za sejo Koordinacijskega odbora, skupaj z delegatom ugotoviti, ali je OOZS že zavzela stališče do vprašanj, ki so na predlaganem dnevnem redu seje Koordinacijskega odbora.

Če OOZS še ni zavzela stališča do vprašanj, ki so na predlaganem dnevnem redu seje, mora predsednik OOZS sklicati sejo Izvršnega odbora, na kateri člani izoblikujejo stališča OOZS do predlaganih rešitev.

10. člen

Seja Koordinacijskega odbora je sklepčna, če sta prisotni najmanj dve tretjini delegatov iz OOZS, ki se vanj povezujejo.

11. člen

Sejo Koordinacijskega odbora vodi njegov predsednik ali v dogovoru z njim podpredsednik.

Koordinacijski odbor najprej določi dnevni red, po katerem bo seja potekala. Člani Koordinacijskega odbora na seji lahko predlagajo, da se vključi v dnevni red še nova točka, vendar je v takem primeru potreben pristanek večine delegatov.

Na začetku seje Koordinacijski odbor pregleda poročilo o izpolnjevanju nalog, sprejetih na prejšnji seji.

12. člen

Na seji Koordinacijskega odbora je mogoče razpravljati le o vprašanju, ki je v neposredni zvezi z obravnavano točko. Razpravljalca, ki se od vprašanja oddalji, mora predsedujoči na to najprej opozoriti, pozneje pa mu lahko odvzame besedo.

Razprave na seji, razen pojasnil poročevalca k točki dnevnega reda, praviloma ne smejo biti daljše od pet minut.

Razprava o vsakem vprašanju, ki je na dnevnem redu seje Koordinacijskega odbora, traja, dokler se javljajo razpravljalci.

Predsedujoči sklene razprave tako, da oblikuje predlog sklepa on sam ali k temu pozove predlagatelja. Predlog predsedujoči da na glasovanje.

Seja Koordinacijskega odbora se praviloma zaključí, ko je izčrpan dnevni red. Koordinacijski odbor pa lahko sklene, da sejo prekine ali odloži, vendar mora v takem primeru določiti čas, ko se bo nadaljevala.

13. člen

Skupne dogovore sprejme Koordinacijski odbor z javnim glasovanjem, razen če se v posameznem primeru ne odloči za tajno glasovanje.

Dogovori na seji so sprejeti, če se za njihovo vsebino opredelijo vsi delegati.

Če se pri glasovanju ugotovi, da se stališča delegatov razlikujejo v vsebinskem pogledu, zaradi česar eden ali več delegatov ne soglašajo, se odločanje preloži na prihodnjo sejo. V tem primeru mora predsednik Koordinacijskega odbora seznaniti vse osnovne organizacije zveze sindikatov z različnimi stališči in predlogom sporazumne rešitve. Osnovne organizacije so v takem primeru dolžne dati svojim delegatom usmeritve za naslednjo sejo.

Pri ponovni obravnavi tega vprašanja lahko odloča Koordinacijski odbor tudi z večino glasov vseh delegatov, vendar tak dogovor obvezuje samo tiste OOZS, katerih delegati so se za sklep odločili, in tiste OOZS, ki so naknadno posredovale pismeno soglasje.

14. člen

O seji Koordinacijskega odbora se piše zapisnik. Zapisnik se posreduje vsem OOZS, organom družbenopolitičnih organizacij in samoupravnim organom v SOZD ter pristojnim organom Zveze sindikatov Slovenije.

III. Način delovanja organa Koordinacijskega odbora in delovnih teles

15. člen

Sekretariat Koordinacijskega odbora:

- skrbi za izvajanje dogovorov, sprejetih na sejah Koordinacijskega odbora;
- predlaga Koordinacijskemu odboru programsko zasnovo delovanja in drugih dokumentov;
- opravlja ostale naloge v skladu z dogovorom o ustanovitvi Koordinacijskega odbora.

Mandat članov sekretariata traja dve leti.

16. člen

Sekretariat sklicuje predsednik Koordinacijskega odbora, ali v dogovoru z njim podpredsednik, na lastno pobudo, na Sekreta-

riat Koordinacijskega odbora se sestaja po potrebi, najmanj pa enkrat mesečno.

17. člen

Sekretariat Koordinacijskega odbora je sklepčen, če sta na seji prisotni vsaj dve tretjini članov sekretariata.

Sekretariat Koordinacijskega odbora sprejme sklepe z večino glasov prisotnih delegatov.

18. člen

Predsednik in podpredsednik Koordinacijskega odbora.

Predsednik Koordinacijskega odbora predvsem:

- sklicuje in vodi seje Koordinacijskega odbora in sekretariata;
- skrbi za izvrševanje dogovorov Koordinacijskega odbora in izvrševanje programske zasnove;
- predstavlja in zastopa Koordinacijski odbor v okviru SOZD in izven;
- opravlja ostale naloge po pooblastilu Koordinacijskega odbora in sekretariata.

Podpredsednik Koordinacijskega odbora pomaga predsedniku pri opravljanju njegovih nalog in ga nadomešča v njegovi odsotnosti.

19. člen

Sekretar Koordinacijskega odbora:

- pripravlja in organizira sklic seje Koordinacijskega odbora in sekretariata;
- pomaga predsedniku pri uresničevanju dogovorov Koordinacijskega odbora in skrbi za pregled delovanja odbora;
- po dogovoru s predsednikom sodeluje z drugimi organi sindikata in organi drugih organizacij;
- opravlja ostale naloge po pooblastilu Koordinacijskega odbora in sekretariata.

20. člen

Komisije Koordinacijskega odbora.

Komisije Koordinacijskega odbora organizirajo izvajanje dogovorov s področja svoje aktivnosti.

Program posameznih komisij je sestavni del programske zasnove delovanja Koordinacijskega odbora.

Seje posameznih komisij sklicujejo predsedniki komisij, katere izvoli Koordinacijski odbor ob izvolitvi komisij, ko določi tudi število članov komisij.

Mandat članov komisij traja dve leti.

IV. Pogoji delovanja Koordinacijskega odbora, njegovega organa in delovnih teles na ravni SOZD Mercator

21. člen

Za delovanje Koordinacijskega odbora, njegovega organa in delovnih teles zagotavlja administrativno-tehnične in ostale pogoje Center za obveščanje SOZD Mercator.

V. Končne določbe

22. člen

Ta poslovnik stopi v veljavo, ko ga sprejme Koordinacijski odbor na svoji seji, po predhodni obravnavi v vseh osnovnih organizacijah zveze sindikatov v SOZD Mercator.

23. člen

Spremembo poslovnika lahko predlaga vsaka osnovna organizacija zveze sindikatov v sestavu Koordinacijskega odbora, sprejme pa se po enakem postopku kot poslovnik.

Predsednik
Koordinacijskega odbora:
Franc Škof

Ljubljana, 23. 11. 1978.

Tretja seja sekretariata KO OO zveze sindikatov SOZD

Center za obveščanje

Do 1. maja zelo razgibana aktivnost

Osrednja točka dnevnega reda, ki jo je obravnaval sekretariat sindikalne organizacije na ravni SOZD Mercator na svoji 3. seji v sredo, 17. januarja, je bil program akcij SOZD v zvezi s spremembami samoupravnih aktov SOZD in z volitvami. Terjal bo večjo disciplino.

Pod omenjeno točko so člani sekretariata najprej poslušali poročilo vodje Centra za obveščanje o programu dela Delovne skupnosti SOZD na področju urejanja samoupravnih odnosov ter v zvezi s tem o nalogah, za katere se bo brez dvoma v prvi vrsti zavzela zveza sindikatov oziroma njene osnovne organizacije v Mercatorju. Opozoril je na nekaj ključnih terminov v obdobju do 1. maja letos, ko bo najprej **28. februarja organiziran referendum**, medtem ko so predvidene volitve delegatov DS SOZD za 10. aprila.

Referendum, ki bo potekal v vseh organizacijah širom Mercatorja, bo v bistvu potrdil tisto, s čimer se ukvarjajo samoupravni organi, posebej pa Izvršilni odbor Delavskega sveta, in družbenopolitične organizacije, predvsem pa

KO OOOZS, že od aprilskega zasedanja Delavskega sveta, ko je bila sprejeta pobuda za spremembe samoupravnih aktov SOZD. Na februarškem referendumu bodo delavci glasovali za sprejem sprememb Samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD, za sprejem SS o temeljnih srednjeročnega plana razvoja SOZD, ter za sprejem SS o trajnem poslovnem sodelovanju med organizacijami na debelo in organizacijami na drobno v SOZD Mercator. Ker nas je v Mercatorju mnogo in smo si med sabo tudi dokaj različni po panogah in po teritoriju, seveda usklajevanje različnih interesov poteka kot zamuden in naporen postopek.

Kljub tako širokem razumevanju objektivnih pogojev pa je bilo

na seji sekretariata vendarle **poudarjeno, da bi bili ti akti lahko sprejeti že pred koncem lanskega leta, ko ne bi preveč popuščali pred nekaterimi organizacijami, ki so notorično nedisciplinirane, tako kar zaževa roke kakor kar zadeva razumevanje načel in sistema pri združevanju.** Mnoge od teh organizacij so se vključile v razpravo šele tedaj, ko je rok zanjo na enem nivoju že potekel in ko je vzel zadevo v obravnavo Izvršilni odbor oziroma njegova strokovna komisija za pripravo gradiva za njegove seje. Zaradi omenjene (neupravičene) uvidevnosti dobronamernih in odločilnih faktorjev, ki jim je še mar usoda SOZD, do nediscipliniranih in zamudnikov, je bil rok za dokončno odločitev Izvršilnega odbora, da smatra besedila aktov za dokončni predlog, ki ga sprejme Delavski svet, je Izvršilni odbor dvakrat predlagal prestavitev roka. Vsaka nova pripomba, ki prileti zadnje minuto naravnost na sejo IO iz ekspedita (dobesedno), ne da bi jo mogla poprejš strokovno pretehtati in uskladiti z drugimi predlogi strokovna komisija, povzroči nemir med že usklajenimi zagovorniki prejšnjih predlogov, ki spet terjajo novo usklajevanje. Novo usklajeni predlogi spet spodbodejo še čisto zadnje zamudnike, povzročijo nov postopek itd., do neskončnosti in do onemoglosti. Sekretariat se je zavzel za to, da je treba s tem začarnim krogom prekiniti in da ima

vsak postopek določen rok, po njem pa se glasuje, sporazume ali pa bi moral nastopiti odlok. Nekateri pa si samoupravljanje predstavljajo kot neomejeno svojeglavnost, ignoranco vsega, kar nekemu osebnemu ne godi...

25. januarja naj Izvršilni odbor na svoji 9. seji sprejme dokončne predloge aktov, ki so bili v obravnavi, če upoštevamo vse roke, od meseca septembra. S predlogi Izvršilnega odbora bodo seznanjeni poslovodni organi **na kolegiju generalnega direktorja predvidoma 8. februarja. Predloge bo obravnaval delavski svet SOZD na svojem zasedanju 13. februarja**, ko bo razpisal referendum. Kakor zapisano, bo referendum na zadnji dan letošnjega februarja.

Na seji sekretariata KO OOOZS je bilo opozorjeno, da od izida referenduma zavisi tudi nadaljnja usoda bodočega Delavskega sveta SOZD, saj je v spremembo samoupravnega sporazuma o združitvi vgrajen tudi novi delegatski sestav Delavskega sveta na ravni sestavljene organizacije, o čemer smo že poročali.

Volitve morajo biti razpisane 30 dni pred iztekom mandata, kar pomeni, da je rok za razpis 20. marec, ko bo ponovno zasedanje Delavskega sveta. Na njem bo Delavski svet ugotovil izid referenduma in razpisal volitve. Po volitvah, ki ne smejo biti prej ko 20. dan po razpisu in ne kasneje ko 45. dan po njem, bodo pa **10. aprila** se bo konstituiral **26. aprila novi Delavski svet** pred Dnevom OF in pred začetkom dokaj obsežnih prvomajskih praznikov. Na tem zasedanju bodo navzoči tudi delegati sedanjega mandata, obravnavani

pa bodo kazalci iz zaključnega računa SOZD Mercator za leto 1978. Rok za izdelavo tega je namreč 20. marec, zaradi česar ne more biti predmet obravnave na seji DS v mesecu marcu.

V tem obdobju štirih mesecev se kaže potreba vsaj po dveh sejah Koordinacijskega odbora osnovnih organizacij zveze sindikatov SOZD, in sicer dober teden pred izvedbo referenduma in nekako deset dni pred volitvami, medtem ko bo seveda sekretariat KO imel mnogo več sej, saj ga čaka vrsta nalog v tekočih akcijah SOZD, kakor je sodelovanje pri izvedbi zimskih in letnih športnih iger delavcev in kmetov SOZD Mercator, obeh Mercatoriadah, nedelje v pripravah na proslavitev 30-letnice Mercatorja, pri akcijah, ki jih je sporožila organizacija zveze mladine v SOZD, to je konstituiranju ZSMS v SOZD po zadnjem kongresu Zveze mladine Slovenije, to je nadalje pri vsebinski in kadrovske pripravi Mercatorjeve brigade, pri proslavah 1. maja, proslavah in prireditvah mesta Ljubljane itd.

Sindikalne delavce in delovne člane organizacije torej čaka veliko nalog že v prvih štirih mesecih letošnjega leta. Sekretariat se bo zavzel, da bodo akcije dobro pripravljene in da bodo delavci v njih polno in zavestno udeleženi. Bori se moramo za kvaliteto naših medsebojnih odnosov, to pa pomeni spoštovanje postopka v sprejemanju vseh zadev, ki so življenjskega pomena za delavca in organizacijo, pomeni spoštovati trud in prizadevanja sodelavcev, ki iščejo novih rešitev, ki se trudijo, da bi bili kar najboljše organizirani.

S humorjem po Egiptu

Ana Marjanovič

Ramzesov prst za spomin

Egipt, to niso samo piramide! To je bakšiš in bazar brez dlake na jeziku, kjer lahko vpiješ do mile volje in prodajaš luknjo v nogavici za debel denar...

To je tako!

Za vstop v Egipt je potrebna viza, nekaj steklenic whiskyja ter dvoje do troje pravil, ki se jih mora držati kot božjih zapovedi. Kot prvič: Ne pij vodo iz Nila zaradi ameb, ki v njej migotajo in povročajo hudo drisko.

Drugič, a zelo nujno: Whisky naj te spremlja vso pot!

In tretjič, kot izjemnost: ko že kupuješ na bazarju, se vsaj dobro prepričaj za ceno, ker edino tako lahko sklensko dobro kupčijo; doma pa te priložnosti itak nimamo.

To je tako. In brez uvoda, ker vse skupaj je bil en sam uvod od tistega hipa naprej, ko smo brez posebne panike pristali na letališču v Kairu, ko nas je dočakalo dokaj toplo decembrsko jutro. Med carinsko kontrolo se nikakor nismo mogli ubraniti obupnemu zehanju. Zato so nas brez posebne premetavanja spustili naprej. Iz zaspanosti so nas pognali nosači, ki so od nekod prileteli,

pograbili naše kovčke in stekli naprej, mi za njimi... Kakšna dirka! Ujeli smo jih pred letališčem, ko so tlačili naše predmete v neki napol polomljeni avtobus in se prijazno smehljali.

Vodič, ki je tudi lovil sapo, je izdaval: »Pripravite bakšiš!»

To je pomenilo, sezite v žep, plačajte nosačem in se navadite na ta gib, dokler boste v Egiptu.

Nato smo se še mi stlačili v polomljeni avtobus, ko nas je pograbilo posebno odpiranje steklenic whiskyja in domača garancija: požirek kot dezinfekcija!

Bazar na tračnicah

Tako turistično novepečeni, komaj prileteli v Egipt oziroma v Kairo, smo že bili presenečeni nad prvimi trgovci, ki so ležali, čepeli, sedeli pred našim hotelom Shehezad, nas vlekli za rokav in nam ponujali, ne vem kaj že, ker smo bili vsi nekam preveč prepadeni... »Ves Kairo ve, da smo grupa

turistov!« je nekdo iz grupe jezno odklonil šop veržic in se prebil naprej v recepcijo.

Veselo nasmejan, majhen in črn receptor, nas je z enim samim pogledom že hotel spremeniti v kupce. Toda vodiču je le uspelo, da nas je prepričal. Pa tudi postelja nas je premamila, kajti čez dve uri smo morali naprej.

Tisti razrukani avtobus, ki nas je pripeljal z letališča, nas je zjutraj ob sedmih peljal na kairsko železniško postajo. Živ krst ne bi verjel, ko bi mi pravila, kako ujemeš avtobus v diru, se obesiš kot grozd na kljuko, kjer se visi pet ljudi in se pelješ zastoj. Istočasno pa trobi tisoč trobil renojev in pežojev, ko osli brezskrbno marširajo naprej za lastnikom, kamele in ovce in ljudje pa se motajo sem in tja po križišču...

Železniška postaja v Kairu pa je hujša kot tisoč naših živilskih tržnic. Gnetemo se v potniški vlak za Luxor, mesto na jugu Egipta. Vodič vpije: »Gremo, gremo hitreje!»

In, joj, kaj vse se imenuje potniški vlak, kjer vse teče v neki nori gneči, vlačanju za rokav, ponujanju cigaret, korenčkov in debelih zeljnatih glav!

Prehod je blokiran. Trgovci so nas obkolili. Bazar na tračnicah in vpitje mladega trgovca ogrlic iz skarabeja je več kot glasno: »Madam, kupite... samo dva funta!»

Vlak se že premika. Trgovec sili s kupom ogrlic in jih vse ponuja za en funt. Stojimo med vrati. Vlak gre. Trgovec teče za vlakom in vpije: »Vse za pol funta!»

Nil - reka trgovcev

V Luxorju, mestecu ob Nilu nas dočaka zahajajoče sonce. In seveda - reka trgovcev. Sploh ne moremo iz vlaka ven. Rinemo med razprte ogrlice, prstane, vroči čaj, zapestnice, arabske rute...

V hotelu Savoy nas že čaka veliki bazar sredi recepcije. Vsak te vleče sem in tja. Ne veš, kam bi se obrnil in kaj bi kupil.

Nekdo iz grupe se predaja nakupu in kriči skupaj s trgovcem: »Vse za en funt!»

Torej, smo se že navadili zbijati cene, pa smo takorekot šele prišli. Naslednji dan nas čaka široki in dolgi Nil, ki si ga sploh ne utegnemo ogledati, ker so nam trgovci za petami. In spet eno in isto:

»Madam, dober bazar?!«

»Hou mač?« spraujemo z edino angleško besedo, ki jo poznajo vsi Arabci.

Trgovec pomežikne, stegne roko in reče: »Dojčland?«

»No, Jugoslavija!«

»A, Jugoslavi! Dobri prijatelji! Tito!!!«

Vpije v dokaz prijateljstva in pravi: »Jaz dati dobra cena, okej?« Tlesk dlani, in kupčija je že sklenjena.

Tako niti ne opaziš templja faraonke Hatčepsut, ki kliče po njeni preteklosti.

Na drugem bregu Nila se ponovi prizor. In potem se ponavlja vse tja do Aswana. Mahamo z rokami, kot vročični, odklanjamo vsiljivo prijazne trgovce in še vedno kupujemo. Kupujemo in kupujemo, se prepiramo, zbijamo cene, sklepamo kupčije, tekamo dol in gor... Stokrat kupiš eno in isto stvar, ker te prepričajo, da je zlato vse, kar si je.

Trgovec levega in desnega čevlja

Ko se vozimo v toplem decembrskem popoldnevu po reki Nil, ne opazimo velikih skal, palm, cvetja, ker nas tare misel, ali smo dobro kupili.

Nato nekdo iz naše grupe zelo resno ugotavlja: »V Ljubljani bom naredil razprodajo egipčanskih ogrlic. Na zalogi jih imam sigurno dva kilograma!«

Utrujeno molčimo, ko on nadaljuje: »In to pred Namom! Kričal bom, vlekel ljudi za rokav in prodajal!«

Vsi si zaželimo videti in doživeti ta prizor na domačih tleh. Pa tudi

presenečene obraze Ljubljancin, ki bi takoj pomislili, da je tisti ravnokar pobegnil iz norišnice.

Kajti to, kar počenja vas arabski svet in kar smo videli, je popolnoma neizvedljivo v Ljubljani.

Vzemimo primer: sezuješ čevljev, se usedeš na rob pločnika in ga prodajaš. Ko prodajaš desni čevljev, se naslednji dan odpraviš na isti rob pločnika in prodajaš levega. Tako postaneš trgovec. Če pa ni maš kaj prodajati, enostavno zgrabiš turista za rokav, ki stoji na prehodu za pešce, se prijazno nasmeheš in mu v enem od jezikov, ki jih sploh ne obvladaš, poveš, da je to prehod za pešce. Ko ti on vljudno prikima, takoj zahtevaš bakšiš za uslugo.

»Kupite luknjo v nogavici?«

Egipt, zemlja faraonov, piramid, različnih Ramzesov in lepe Nefretete, nešteti in prešteti dinastij, mumij in ameb, zemlja širokega Nila, ki ti na samem robu puščave ponuja isti prizor: najmanj trideset trgovcev čepi prodaja stare kamne. Kar si želiš! Lahko kupiš nos Nefretete, ploščico s klinopisom, Ramzesov prst... In vse to je staro najmanj 3000 let! In ravno ti trgovci so jih odkrili. Zato jih skrivnostno in naskrivaj vlečejo iz žepa, samo da ne bi nihče tega videl, kajti to je antična dragocenost.

»Poglejte, Ramzesov prst! Za vas 50 funtov...« šepeta vrlji trgovec in kaže kamenček.

»Ne!« rečeš odločno.

»Poglejte, umetnina... Samo 30 funtov... prava antika...«

»Ne!« kričiš in tečeš.

Trgovec na odneha in teče za teboj.

Ko jezno rečeš zadnji ne, se nasmehe in reče tiho: »Pa to je pravi Ramzesov prst. Vzemite ga za spomin!«

In ko že hočeš vstopiti v avtobus, te spet nekdo potegne za rokav in zelo trgovsko reče: »Madam, kupite luknjo v nogavici?«

Brez premisslavljanja vprašaš: »Kol'ko košta?«

In že spet kupuješ.

Letalo kot rešitev

Pred dokončnim finančnim propadom nas je rešilo letalo, ki je priletelo iz Beograda. Tečemo naravnost v njegov rešiteljski rep. V žepih nam zvenketajo ogrlice, kamenčki, puščavski pesek, kartice in vse druge traparije, ki jih sploh ne potrebujemo. Ampak to je Egipt in spoznanje, kaj vse lahko kupiš za denar. Nato te pograbijo žalost, ker so v Ljubljani vse ceste in prehodi asfaltirani in betonirani, kajti tudi mi bi lahko ob cesti pobirali kamenčke in jih prodajali, kot ostanke stare rimske Emonne. Na vse to zliješ zadnji požirek whiskyja, ki ti je zelo dobro koristil po vsakem bazarju in bakšišu.

Ogrlice, kamenčki, skarabejski - prizor, ki se mu ne moreš upreti - Foto: Ana Marjanovič

Naj se predstavimo – Naj se predstavimo – Naj se predstavimo – Naj se predstavimo – Naj se

Obletnica hotela »Sremič« v Krškem

Ana Marjanovič – Center za obveščanje

Vnaprej razprodana dobrodošlica

Lansko leto novembra je hotel »Sremič« v Krškem praznoval prvo leto svojega obstoja. Hotelske kapacitete so zasedene skozi vse leto. Poslovni uspeh je bil dosežen in gosti zadovoljni.

Čeprav obstaja šele eno leto, je hotel »Sremič« v Krškem utrl svojo pot v smeri uspešnih in zasedanih hotelov. Direktor hotela, Peter Markovič, je že v samem začetku dejal: »Komaj je silvestrovanje mimo, pa že pobiramo rezervacije za letošnje leto.«

»Kako je bilo na Silvestrovo?«

»Polno zasedeno. V dveh dneh, to je 31. decembra in 1. januarja, je bilo v tem hotelu 1200 gostov, ki so si že dolgo pred silvestrovanjem rezervirali prostor. Povpraševanje je bilo veliko, toda mi nismo imeli več kapacitet, da bi jih lahko ponudili gostom. Najbolj so bili oškodovani domačini, torej meščani Krškega, ker so se zadnji hip želeli prijaviti za praznovanje Novega leta v našem ho-

telu... Žal pa je bilo vse polno zasedeno in jim nismo mogli ustreči.«

»Hotel »Sremič« obstaja šele eno leto – kako se je odrezal v tem letu?«

»Glede na prvo leto poslovanja lahko povem, da smo presegle predvidevani načrt. V letu 1978 smo ustvarili 36 milijard dinarjev celotnega prihodka. Pričakovali smo izgube, ker je bil hotel komaj odprt, nov, neznan. Preselili smo se vanj kar čez noč; tako da naši uslužbenci takorekoč niso vedeli niti tega, kje so stikala. V hotelu je bilo 60 tisoč nočitev. Morda tudi več, govorim v grobih številkah. Naša recepcija ima tudi še določena privatna ležišča in s temi je bilo ustvarjenih še dodatnih 27 tisoč

nočitev. Lahko rečem, da je naš novi hotel »Sremič« bil zaseden 78% ali 285 dni v letu. To je fizična zasedenost hotela. Finančna pa je bila večja – 98%.«

»Torej ste imeli stalno polno?«

»Stalno. Dogajalo se nam je celo, da smo morali skupine izletnikov poslati naprej, drugam, ker pri nas nismo imeli prostora.«

»Dober poslovni uspeh, stalna zasedenost hotela, to pomeni veliko denarja?«

»Denar bi lahko imeli, če ne bi bila celotna amortizacija namenjena za vračanje kreditov.«

»Kako dolgo boste vračali kredite?«

»Se 15 let. Dnevno je treba spraviti na stran 2,5 milijona dinarjev za obresti in anuitete.«

»Zlobno rečeno, zelo ugodni kreditni pogoji?«

»Grozni. Taki kreditni pogoji, kot so pri nas v Sloveniji za gostinstvo in turizem, sploh niso sprejemljivi, ker spravljajo kolektiv... Ne bom povedal kam. Kolektiv je žrtev. Delaš za kredite. To politiko kreditiranja je nujno treba spremeniti. Hrvati so ta problem rešili bolj uspešno. Zato so lansko leto tudi veliko gradili. Mi v Sloveniji pa zelo malo. Zakaj?! Zaradi neugodnih kreditnih pogojev. In vsaka nova investicija je vprašljiva. Zato smo pričakovali izgubo.«

Dobrodošli v Krškem in v hotelu »Sremič«

»V enem samem letu obratovanja tolikšna zasedenost. V čem je izjemnost uspešnega poslovanja hotela »Sremič?«

»Prednost smo si nekako naredili sami, in to tako, da smo tisti hip, ko smo odprli novi hotel, takoj razposlali telex na vse strani: »Dobrodošli v Krško in novi hotel »Sremič!« Povabili smo turistične agencije, naj se s svojimi skupinami obrnejo tudi k nam. Krško je pri roki. Zelo blizu je Zagreb, potem Kumrovec, Dolenjske Toplice, Novo mesto, znana in obiskana Kostanjevica na Krki... Vse pogoje imamo, čeprav nimamo planin in morja. Krško ima simpatično lego. Pomembna je bila močna agencijska prodaja. In te se bomo držali tudi v bodoče. Kajti mi smo stalno pripravljene prodajati naše hotelske usluge domačim in tujim turističnim agencijam.«

»Torej kontinentalni turizem ni več zanemarljiv, kot je bil?«

»Slovenija je tako lepa, da se

Peter Markovič, dipl. politolog, direktor TOZD Hotel »Sremič« Krško.

lahko povsod gremo turizem, če gostu nudimo dobre usluge.«

»In kakšne so bile vaše usluge, ne glede na polno zasedenost in uspešnost hotela »Sremič?«

»Naše usluge niso bile vedno tako dobre, kot bi morale biti, to je treba vsekakor priznati. Imamo problem kadra, to je mladega kadra, ki nima daljših delovnih izkušenj. Sicer pa je povsod ista pesem v zvezi z gostinskim kadrom. Nihče noče več delati v gostinstvu, ker se zaveda, da nima prostih sobot, nedelj in praznikov. Delo v gostinstvu zahteva svojo kvaliteto, katere pa nizki osebni dohodki v gostinstvu ne morejo spodbujati. Zato je za ta poklic zelo slab interes.«

»Kakšne osebne dohodke ima vaš kader?«

»Lansko leto so se osebni dohodki bistveno povečali. Povprečni osebni dohodek je bil 5300 dinarjev, ko je še v letu 1977 znašal 4500 dinarjev. Lahko rečem, da smo med prvimi desetimi v Sloveniji, seveda v panogi gostinstva, z visokim osebnim dohodkom. Sicer pa naj bo osebni dohodek tak, kot je učinek delavca.«

Ni vse plača in pridno delo

V hotelu »Sremič«, kjer je zaposlenih 116 ljudi, od tega 86 ljudi mlajših od 25 let, nista dober osebni dohodek in uspeh pri delu, vse.

O stanovanjskem problemu je Peter Markovič dejal: »Zaenkrat smo rešili 12 stanovanjskih problemov. Dodelili smo stanovanja, ki smo jih kupili od stanovanjske skupnosti občine. Del sredstev združujemo pri Ljubljanski banki za nova stanovanja. Bilo pa je tudi nekaj solidarnostnih stanovanj.«

Program hotela za leto 1979

»Naši načrti za leto 1979 so zelo napeti, ambiciozni in predvidevamo, da bo celotni plan zelo uspešno realiziran.« je dejal direktor hotela in dodal: »Predvidevamo povečanje prometa za 1,5% brez upoštevanja inflacije. To je 4,4 milijarde starih dinarjev. Če to doseže-

mo, potem smo na konju, čeprav nam še vedno ostane vrsta odprtih vprašanj.«

»Katera so ta odprta vprašanja?«

»To je predvsem nadaljnji razvoj hotelskih kapacitet v Krškem in integracijski procesi. Po dosedanjih analizah nam v Krškem manjka nočitvenih kapacitet. Zato se odločamo za dozidavo že obstoječega hotela »Sremič«. To naj bi bila dodatna kapaciteta 100 postelj, s spremljajočimi objekti. Ta investicija pa bi bila zelo ugodna, ker ima že obstoječi hotelski objekt vse potrebne priključke, od telefona, kanalizacije, električne napeljave, do vodovoda in vsega, kar sledi. Gre za sorazmerno nizko investicijo. V gostinskem jeziku rečeno, po postelji 25 milijonov dinarjev.«

»Tu računate predvsem na »nuklearno točko« v Krškem?«

»Seveda. Ko bo atomska centrala dograjena, to bo leta 1980, bo verjetno postala center zanimanja. In v Krško se bodo vrstile ekskurzije, mislim strokovne, kot tudi izleti, seminarji, simpoziji. Mesto Krško ima možnost razvoja. Zato v novi dozidavi predvidevamo tudi prostor za turistično agencijo, katere občina Krško še nima. Ta prostor turistične agencije lahko zasede naš Mercator – turist, zato se bomo morali tesneje povezati. Mi se zelo dobro zavedamo, da Krško ni kraj, kjer bi lahko preživeli 14 dni dopusta.«

Iz nadaljnega pogovora z direktorjem Markovičem sem izvedela, da je hotel »Sremič« že v letošnjem letu rezerviran, da je veliko povpraševanje s strani turističnih agencij. Ravno z njimi si želijo več trdnejšega sodelovanja, ker jim v hotelu »Sremič« lahko poleg peštre in zanimive okolice nudijo domačo in mednarodno kuhinjo, savno, konferenčno dvorano, štiri-stezno avtomatsko kegljišče, frizerski salon, garaže in seveda gostinske usluge.

Hotel »Sremič« v Krškem je po enem letu poslovanja dosegel rezultate, ki spodbujajo k povečanju hotelskih kapacitet. Vse foto: Ana Marjanovič

Prvi v Posavju

Peter Markovič – M-Hoteli gostinstvo, TOZD »Sremič«

Novi gostinski lokal v Krškem

V mesecu novembru lanskega leta je bil v Krškem dograjen novi poslovno stanovanjski objekt. V objektu so dobili nove poslovne prostore: TOZD SREMİČ, gostinstvo Krško, za gostinski lokal Bife-Pizzeria, Tobačna tovarna Ljubljana – Poslovna enota Krško, Industrija gradbenega materiala SA-VA Krško, Regionalna zdravstvena skupnost Novo mesto, Strokovna služba podružnica Krško in Samoupravna stanovanjska skupnost Krško 16 stanovanj.

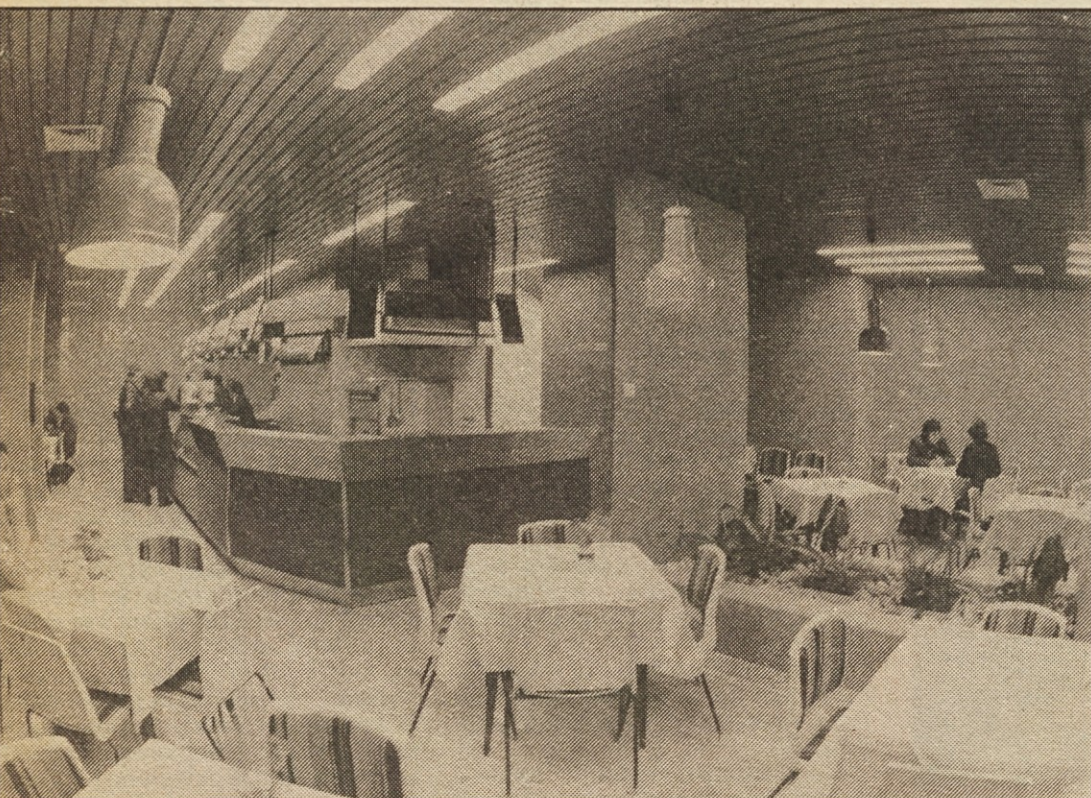
Omenjena izgradnja je pomembna zaradi združenih investi-

torjev, saj je to prvi primer takšne izgradnje v Krškem. Pozitivne izkušnje pri taki investiciji dajejo velike možnosti za nadaljnje skupne naložbe, ki so tudi bistveno cenejše.

Lokal TOZD Sremič Bife-Pizzeria je prvi lokal, specializiran in pripravljen za prodajo pizz v Posavju. Lokal razpolaga s 60 sedeži in s 40 sedeži v poletnih mesecih na terasi. Celotna investicija znaša 3 milijone din. Sredstva za izgradnjo sta prispevala Mercator-Interneta banka in TOZD Sremič iz lastnih sredstev.

Sodobno in estetsko urejeni lokal privablja vedno več gostov, ki so z uslugami, predvsem pa s kvalitnimi pizzami zelo zadovoljni. Promet v novem lokalju je izredno ugoden in računamo, da bo v poletnih mesecih, ko bomo goste stregli tudi na terasi, še večji. V lokalju je zaposlenih 7 delavcev in bodo v letu 1979 ustvarili približno 5 milijonov celotnega dohodka.

TOZD Hotel Ilirija Ljubljana, Poslovni enoti Pizzeria Parma, se zahvaljujemo za strokovno pomoč pri usposabljanju naših delavcev za pripravo pizz.

Pejsaz - Foto: Kancijan Hvastija

Utrjevanje organizacije civilne zaštite

Milan Tatalović - Delovna skupnost SOZD

Razvoj civilne zaštite in načrt zaklanjanja v TOZD

Letna poročila o stanju civilne zaštite v TOZD in DO SOZD Mercator govore, da je civilna zaščita v posameznih TOZD slabo organizirana in da temu vprašanju ne posvečamo dovolj pozornosti.

Zaradi tega Mestni štab in odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito določata vsem štabom CZ v TOZD in odborom za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito, da se pri nadaljnjem utrjevanju organizacije civilne zaštite ravnajo po oblikovanih usmeritvah in zagotavljajo njihovo izvajanje.

Težišče razvoja civilne zaštite je treba usmeriti v urejanje in izpopolnjevanje tistih ukrepov in sestavin, od katerih je še posebej odvisna učinkovitost ljudi in materialnih dobrin ter njihovo uspešno reševanje, in sicer tako v vojni kot tudi ob naravnih in drugih hudih nesrečah. Ob tem pa je treba upoštevati naloge, ki izhajajo iz srednjeročnega načrta, in sicer:

1. Z izdelavo načrtov zaklanjanja v TOZD in DO ter z dosledno graditvijo zaklonišč je treba načrtno reševati vprašanje zaklanjanja delovnih ljudi ter tako ustvariti pogoje za njihovo zaščito pred izrednimi in vojnimi nesrečami in akcijami.

2. Usposabljanje ljudi za smotno ravnanje in za učinkovito medsebojno pomoč in reševanje, tako ob vojnih akcijah kakor tudi ob naravnih in drugih hudih nesrečah, mora biti deležno skrbri in podpore vseh družbenih faktorjev v TOZD in DO. Še zlasti je treba poskrbeti za vključevanje delovnih ljudi v vaje civilne zaštite, bodisi da se izvajajo v podjetju bodisi v krajevni skupnosti ali kjer koli. Le na ta način bomo namreč dosegli, da se bo samozaščita dejansko uveljavila.

3. V TOZD in DO se morajo v prvi vrsti ukvarjati z zaščito in reševanjem ljudi in dobrin specializirane enote civilne zaštite, kakršne so v TOZD Grosist in TOZD TMI, ter splošne enote civilne zaštite, organizirane v ostalih TOZD in DO. Enote civilne zaštite morajo svoje načrte delovanja v vojni in ob naravnih in drugih hudih nesrečah uskladiti z načrti civilne zaštite v občinah in krajevnih skupnostih. Prav tako odbori za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ter delavski sveti TOZD in DO morajo poskrbeti za materializacijo obrambnih priprav in nadaljnje usposabljanje kadrov teh organizacij za delovanje ter usmerjanje njihovih dejavnosti v že navedenih razmerah.

4. Organiziranega izpopolnjevanja in številne krepitve enot civilne zaštite se je treba lotiti načrtno kot doslej. Treba je formirati splošne enote civilne zaštite v vseh TOZD in delovnih skupnostih, kjer za to obstoje pogoji, a do zdaj niso formirane. Splošne enote so se pokazale kot najučinkovitejše in najprikladnejše v TOZD, ker za specializirane enote ni pogojev glede na razdrobljenost v trgovini. Enote je treba organizacijsko povezati in usposobiti za izvrševanje nalog.

5. V TOZD, katere imajo specializirane enote, kot so Grosist in TMI, je treba štabe za CZ kadrovske okrepite z mlajšimi ljudmi in strokovnjaki za posamezna področja civilne zaštite. Več skrbri kot doslej je treba nameniti strokovnemu usposabljanju štabov, pri čemer je treba izkoristiti vse možne oblike, kot so:

- individualno proučevanje ustreznih priročnikov,
- skupno pripravo štabov za vaje,
- organizacijo vaj za enote civilne zaštite
- in podobno.

Manjkajoče znanje in izkušnje pa si bodo štabi CZ pridobili delno tudi z aktivnejšim vključevanjem v reševanje različnih aktualnih in tekočih nalog civilne zaštite.

6. Nenehna skrb štabov CZ in odborov za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ter vodilnih delavcev v TOZD in DO mora biti tudi opremljanje enot civilne zaštite v skladu z srednjeročnim razvojnim načrtom 1976-1980. Dosedanja skrb na tem področju ni bila na primerni višini. Kot zgled lahko omenimo TOZD Hladilnica in DO EMBA. Nujno je treba posvetiti pozornost temu vprašanju in se spomniti, da se rok za opremljanje enot izteka leta 1980.

Načrt zaklanjanja v TOZD in DO

Temu vprašanju moramo posvetiti nekaj več prostora, ker so po Zakonu o ljudski obrambi organizacije združenega dela dolžne zagotoviti zakloniščna mesta za vse zaposlene. Da bi zagotovili učinkovito zaklanjanje, morajo vse TOZD in DO izdelati operativni načrt zaklanjanja, iz katerega morajo biti razvidni podatki o številu zaklonilnikov ter o lokaciji in kapaciteti zakloniščnih objektov.

Pri lociranju zaklonilnikov se je potrebno prilagoditi terenskim razmeram, zlasti pozidanim terena in nivoju podtalnice. Pri adaptaciji kletnih in drugih prostorov v

zaklonišča dopolnilne zaštite moramo biti pozorni na vode električne, vodovodne, kanalizacijske, ogrevalne in plinske napeljave. Vodi teh napeljav ne smejo potekati skozi prostore, katere adaptiramo v zaklonišče. V primeru poškodbe pomenijo ti vodi resno nevarnost za ljudi v zaklonišču in lahko povzročijo težke poškodbe ali smrt v sicer solidno zgrajenem zaščitnem objektu.

Načrt zaklanjanja v TOZD in DO obsega dva dela, in sicer:

- tekstualni del obsega tiste ugotovitve, ki neposredno vplivajo na zaklanjanje delovnih ljudi v vojnih razmerah,

- grafični del obsega pregled zaklanjanja, sheme zaščitnih objektov TOZD, pregled potrebne delovne sile in materialnih sredstev za gradnjo zaklonišč dopolnilne zaštite in zaklonilnikov ter načrte zaklonišč dopolnilne zaštite in zaklonilnikov.

Pri načrtovanju zakloniščnega prostora moramo upoštevati sledeče:

- število ljudi, za katere moramo zagotoviti zakloniščni prostor, kar je odvisno od načrta proizvodnje oziroma uslug in sistemizacije, ki se najpogosteje ne ujameta s stanjem v miru,

- število ljudi, ki so poslovno vezani na organizacijo in se lahko v njej v danem trenutku tudi nahajajo (npr. v prodajalni),

- število ljudi v delovnih izmenah mora biti usklajeno z vojnimi proizvodnim-uslužnostnim procesom,

- načrt zaklanjanja mora biti prilagojen tehnološkim zahtevam vojne proizvodnje oziroma uslug,

- pri načrtovanju mora biti znana vojna lokacija delovne organizacije in njenih sestavnih delov, za kar obstajajo tri možnosti, in sicer:

a) proizvodnja in uslugе bodo potekale ves čas vojne na obstoječi lokaciji,

b) proizvodnja in uslugе bodo potekale na obstoječi lokaciji, dokler bo to mogoče, kasneje pa se bo prenesta na manj ogrožen prostor,

c) delovna organizacija pa se bo takoj prenesta na novo lokacijo.

Potrebe po zaščitnih mestih se določijo za najneugodnejši primer, ko je v prostorih delovne organizacije istočasno največ ljudi. Za določanje števila zaščitnih mest upoštevamo sledeče možnosti:

- enoizmensko delo, kar pomeni, da število potrebnih mest v zaščitnih objektih ustreza številnemu stanju delovne organizacije,

- dvoizmensko delo z medizmenskim presledkom; potrebno število zaščitnih mest je enako številu delavcev v večji izmeni,

- dvoizmensko delo brez medizmenskega presledka; potrebno število mest v zaščitnih objektih je enako številu delavcev v večji izmeni; to število se poveča za eno četrtino do ene polovice delavcev naslednje izmene,

- triizmensko ali štiriizmensko delo, pri čemer računamo, da med izmenami ni presledka in je zato število potrebnih zaščitnih mest enako številu delavcev v večji izmeni, povečanem za polovico delavcev naslednje izmene.

Na opisane načine ugotavljamo število potrebnih mest povečamo za možno število navzočih sodelavcev, predvsem velja to za specifične delovne organizacije, kot so (hoteli, gostilne in trgovine).

Načrt zaklanjanja TOZD in DO vsebuje:

1. pregled zaklanjanja,
2. shema zaščitnih objektov (zaklonišč in zaklonilnikov),
3. pregled potrebnih sredstev za izgradnjo in
4. načrt zaklonišč dopolnilne zaštite in zaklonilnikov.

Teh nekoliko skopih navodil naj služi kot pomoč za delo in razmišljanje pri organizaciji civilne zaštite v TOZD in DO ter pri organizaciji zaklanjanja ljudi in materialnih dobrin, kar ne pomeni, da pri tej organizaciji ni potrebno upoštevati vseh drugih oblik in izkustev.

Ljudska obramba in družbeno samozaščita v letu 1979

Milan Tatalović - Delovna skupnost SOZD

Programska usmeritev za delo odborov

Izhodišča za oblikovanje programov za delo odborov za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito TOZD in DO v letu 1979 so izdelana z namenom, da se organizirano na vseh nivojih pristopi k razreševanju aktualnih zadev ljudske obrambe v tekočem letu, da se odpravijo pomanjkljivosti pri delu odborov za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito ter zagotovi realizacija nalog.

Pri načrtovanju programskih dejavnosti odborov za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito so posebej izpostavljene tiste naloge, ki so kot prioriteta določene v smernice za uresničevanje programa družbenega razvoja za leto 1979, naloge, ki so posebej pomembne za nadaljevanje in skladnost razvoja priprav za obrambo, ter naloge, ki lahko neposredno vplivajo na ustrezno funkcionalno usposobitev organov TOZD in DO ter boljšo povezavo na tem področju med TOZD, DO in krajevnimi skupnostmi.

Programske naloge naj obravnavajo in njihovo realizacijo sproti spremljajo tudi samoupravni organi in družbenopolitične organizacije TOZD in DO z namenom, da prispevajo k maksimalni motiviranosti delavcev, k realizaciji delovnih postopkov, izkoriščenosti delovnega časa in zagotovitvi ustrezne odgovornosti za kvaliteto dela.

Programske usmeritve za leto 1979

1. Ustanovitev odborov za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v vseh TOZD, DO in delovnih skupnostih, kjer ti še niso ustanovljeni.

Nosilec: Delavski sveti in politične organizacije.

2. Izdelava varnostne ocene in ocene pogojev in možnosti delovanja storitvenih, proizvodnih in družbenih dejavnosti.

Nosilec: Odbori za LO in DS ter vsi subjekti SLO.

3. Pospeševati proces samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja pri zagotavljanju materialnih in drugih pogojev proizvodnje in storitvenih dejavnosti ter načrtno zagotavljanje blagovnih zalog, surovin in repromateriala.

Nosilec: Vsi subjekti SLO v TOZD in DO.

4. Zagotoviti večjo povezanost in učinkovitost pri vključevanju TOZD in DO ter drugih pravnih organov v obrabne priprave krajevnih skupnosti, v katerih imajo svoj sedež.

Nosilci: Odbori za LO in DS TOZD in DO, štabi za CZ in drugi subjekti SLO.

5. V razvojnih načrtih je treba zagotoviti, da bo investicijska politika in usmeritev razvoja v skladu z obrambnimi usmeritvami družbenopolitičnih skupnosti, zlasti z vidika obrambe in zaštite delovnih ljudi in materialnih dobrin.

Nosilec: Vsi samoupravni organi TOZD in DO ter subjekti SLO.

6. Zagotavljati varnostne ukrepe in druge naloge družbene samozaščite, ki se nanašajo na obrabne priprave.

Nosilec: Odbori za LO in DS, štabi za CZ in družbenopolitične organizacije.

7. Načrtno usposabljanje kadre za delo v vojni, predvsem na področju proizvodnje in opravljanja storitev, ter organizacije in izvajanja nalog ljudske obrambe.

Nosilci: Odbori za LO in DS in organi samoupravljanja TOZD in DO.

8. Pospešiti vključevanje žensk v vse strukture splošne ljudske obrambe ter za prevzemanje vodilnih dolžnosti po odhodu sposobnih moških v JLA.

Nosilci: Družbenopolitične organizacije, odbori za LO in DS, ter štabi za CZ TOZD in DO.

9. Kadrovske okrepite in izboljšati strukturo štabov za CZ z mlajšimi kadri in strokovnjaki za posamezna področja civilne zaštite v TOZD in DO.

Nosilec: Štabi za CZ, vodilni delavci in DPO.

10. Zagotoviti večjo angažira-

nost pri izvajanju organizacijskih vzgojnih, materialnih in drugih priprav civilne zaštite, temelječih na ocenah ogroženosti ob morebitnih elementarnih nesrečah ali vojni.

Nosilci: Štabi za CZ, poveljniki splošnih enot CZ, odbori za LO in DS.

11. Zagotoviti izdelavo načrtov zaklanjanja za zaščito delovnih ljudi pred morebitnimi vojnimi akcijami in oblikovati ekipe, katere bodo upravljale z zaklonišči.

Nosilec: Odbor za LO in DS, štabi za CZ, poveljniki splošnih enot CZ.

12. Dopolniti načrte civilne zaštite z elementi nove metodologije za izdelavo načrtov CZ ter z elementi medsebojnega sodelovanja pri reševanju in odstranjevanju posledic naravnih in drugih hudih nesreč.

Nosilci: Odbori za LO in DS, štabi za CZ, poveljniki splošnih enot CZ.

13. Zagotoviti 60 do 70% opremljenost in usposobljenost enot civilne zaštite do konca leta 1979.

Nosilci: Štabi za CZ in poveljniki splošnih enot CZ.

14. Nadaljevati z ustanavljanjem in organizacijsko utrjevanjem splošne enote civilne zaštite v večjih objektih in tam, kjer so za to pogoji.

Nosilec: Odbori za LO in DS.

15. Z neposrednim angažiranjem odborov za LO in DS ter štabov za CZ zagotoviti izvajanje odloka ZIS o minimumu obveznih zaščitnih sredstev za RKB - zaščito.

Nosilci: DPO, odbori za LO in DS, štabi za CZ in delavski sveti v TOZD.

16. Pospešiti idejnopolitično in strokovno usposabljanje delovnih ljudi in občanov za aktivno udeležbo v oboževanju in drugih oblikah odpora in za udeležbo v družbeni samozaščiti.

Nosilec: DPO, odbori za LO in DS.

17. Ob dnevu civilne zaštite, 20. 6., organizirati mobilizacijske in druge vaje enot in štabov CZ, preglede, razstave opreme enot CZ, tekmovanja med enotami itd.

Nadaljevanje na 10. strani

Tudi letos Mercatorjeva brigada

Zdravko Nagode

Da bi bili bolje pripravljene

Prav je, da že sedaj začnemo razmišljati o Mercatorjevi brigadi. Spominjamo se začetka in nastanka brigade, znane so nam slabosti, ki so nastale zaradi pomanjkanja izkušenj. Kljub vsemu se je brigada izkazala z delom. Priznanja, ki jih je dobila na akciji »ISTRA 78«, so priznanja posameznikom in skupno priznanje, to je »TRAK AKCIJE«, ki smo ga prejeli za udarništva.

Ta akcija je bila v letu 1978 lokalnega značaja, čeprav je imela vse oblike republiških akcij, po zastopstvu brigadirjev in brigadirka pa tudi zveznega značaja. V letu 1979 predvidevajo, da bo akcija republiškega pomena. Kot je star brigadirski običaj, povabijo najboljše brigade naslednje leto spet na akcijo.

Da bi naša brigada v letu 1979 spet lahko šla na delovno akcijo, jo moramo številčno povečati in boljše pripraviti. Za boljše organizacijo pa morajo poskrbeti osnovne organizacije. Njihova naloga je, da že sedaj začnejo evidentirati možne kandidate, saj bo morala brigada letos šteti najmanj 60 brigadirjev, drugače ne bo samostojna. Zato moramo evidentirati vsaj 100 mladincev in mladink, nič hudega pa ne bo, če jih bomo 150. Potrebno bo obvestiti prav vsako TOZD v SOZD Mercator.

Večjo pozornost moramo posvetiti učencem, saj so bili lani slabo zastopani in tudi niso bili dovolj obveščeni. Poleg tega moramo uskladiti delo v trgovinah, saj so ravno takrat časi dopustov in mnogo dela. Pogovoriti se bo potrebno tudi na DS, saj se delo v brigadi prizna kot praksa za učence, za ostale pa, kot da delajo na delovnem mestu in se to ne šteje kot

letni dopust niti se ta čas ne smatra kot polovično plačano celo na delovnem mestu, polovico časa pa kot plačani dopust.

Tudi sestav brigade ni potrebno, da je isti, saj nas večina ve, da je pri nas zaposlenih 80% žensk, v brigadi pa je bila ena brigadirka proti 12 brigadirjem. Spraševali se boste in si mislili, le kaj bo ženska s krampom in lopato. Marsikdaj ni tako. Poleg tega pa je v brigadi še polno drugih stvari, za kar so še kako potrebne pridne roke mladenc.

Marsikdo sploh ni dodobra seznanjen z delom brigade in prav na kratko bom poskušal to opisati. Dejstvo je, da tudi sam nisem dovolj seznanjen in vedno se najde še kaj novega.

Kot prvo je vsaka brigada šola samoupravljanja, saj se tu kalijo tovariški odnosi v sami brigadi in med brigadami. Brigade si organizirajo predavanja ali pa so organizirana s strani štaba akcije ali OK ZSMS, kjer je delovna akcija. Tudi povezava z DPO v krajevni skupnosti, sodelovanje z vaščani in pomoč, ki jo lahko nudijo v popoldanskem času, je sestavni del delovnega dneva. Vsaka brigada je tudi dežurna za delitev hrane in pospravljanja naselja. Poleg dela,

ki se opravlja na trasi, je življenje v naselju polno aktivnosti.

Vsaka brigada pripravi vsaj en taborni večer, kjer pripravi kulturni program in predstavi svojo brigado. Letos smo kaj malo povedali o našem velikem kolektivu. Kulturni programi so tudi slabo zastavljeni, saj ni nihče seznanjen, kaj vse se v brigadi dogaja. Naučiti se je potrebno tudi našo himno, ki se poje pri dviganju in spuščanju zastave in še marsikatero drugo brigadirsko, narodno ali zabavno. Humor pride povsod prav in tudi tu ga ni nikdar dovolj, kaj šele preveč.

Veliko dela in odgovornosti je potrebno za izdajanje biltena. To delo večkrat sloni na enem, prispevke pa bi moral napisati prav vsakdo in ne da se trudita samo dva ali trije. Na večjih akcijah se pripravljajo tudi tečaji, tako da je časa največkrat premalo in življenje v brigadi prekratko.

Marsikdo iz brigade odnese mnogo koristnega, veliko se novega nauči in tudi sam pri delu ustvarja in pomaga drugim. Najdejo se tudi taki, ki delo v brigadi jemljejo z druge strani. Te moramo pri delu odvrniti od tega, da spremenijo svoj odnos, ker z nedelom in napačnimi dejanji mečejo slabo luč na brigado in seveda tudi na celotni kolektiv Mercatorja.

Še je čas, da poprimemo za delo, da že danes pljunemo v dlan in zavijamo rokave in da bomo na akcijo prišli boljše pripravljene, bolj organizirani in da nas bo vsaj enkrat več kot v letu 1978. Pozabiti ne smemo sporočila in obljube, ki smo jo slišali na zaključku akcije:

Srečno na akciji »Istra 79« – Horuk, horuk, bum-tresk!

boljši iz vsake kategorije pa bodo predstavljali ekipo Mercatorja na Živilijadi.

Skratka, KORŠ je tista skupina ljudi, ki se bo izpostavila in jih dobila po glavi, češ – zakaj eni delajo, drugi pa smučajo? Člani KORŠ bodo namesto vas dopovedovali odločilnim možem, da za vikend nobeno smučiče ni prosto in da za en spust ob proggi čakate pol ure, da lahko zamudite start zaradi vrste na žičnici ali pa zmrzujete na vrhu, ker se bojite zamuditi start. Člani KORŠ so tisti, ki bodo morali bojevati živčno-vljudnostno bitko, prositi, prepričevati in pojasnjevati direktorjem TOZD, predsednikom DS, glavnemu računovodji, kako zbrati denar, zakaj je to treba, kako mala sredstva so to in podobno. Vse to pa samo zato, da boste športniki imeli občutek, da je prav DO tista, ki ji je mar za vašo rekreacijo. Zato tudi, da ne bi sami plačali tisto participacijo, ampak bo šlo to iz sredstev za rekreacijo. Zakaj? Tekmuje lahko vsak član kolektiva in tekmovalci so del kolektiva. V svoji amaterski dejavnosti zastopajo ime kolektiva. In tista delovna skupnost, ki to dejstvo razume in sprejme brez odvečne bahavosti in napihovanja, je zdrav, razumen in homogen kolektiv – to pa tudi pri delu nekaj pomeni, mar ne?...

Za konec pa še malo dialektične logike ali kratka verzica v okras:

Iz uspehov na sindikalnih tekmovanjih se rodi zanimanje za šport. Če se ljudje za šport bolj zanimajo, se več rekreirajo. Če se več rekreirajo, so bolj zdravi. Če so bolj zdravi, so bolj zadovoljni. Če so bolj zadovoljni, bolje delajo. Če bolje delajo, je učinek večji. Hmmm, kaj vse se zgodi če je učinek večji, pa že ni več stvar članka o KORŠ!

Sicer pa – kjer je volja, tam je pot!

Lanskoletna Mercatorjeva brigada je bila udarna

Ljudska obramba in samozaščita

Milan Tatalović – Delovna skupnost SOZD

Programska usmeritev za delo odborov

Nadaljevanje z 9. strani

Nosilec: Štab za CZ, poveljniki splošnih enot CZ in odbori za LO in DS.

18. Vsaka TOZD, ki ima organizirane specializirane enote, bo ustanovila najmanj po eno ekipo za občinsko tekmovanje ekip prve pomoči. Na ljubljanskem območju sta to TOZD Grosist in TOZD TMI.

Nosilci: Štabi za civilno zaščito.

19. Preko sredstev obveščanja seznaniti delovne ljudi o pripravah na SLO v smislu podružbljanja ljudske obrambe in družbene samozaščite. Glasilo Mercator more biti glavni nosilec tega informiranja.

Nosilci: Družbenopolitične organizacije in odbori za LO in DS.

20. Zagotoviti večje vključevanje samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij v TOZD in DO v izvajanje in organiziranje obrambe, zlasti pri uresničevanju nalog civilne zaščite in narodne zaščite.

Nosilec: Odbori za LO in DS, štabi za CZ, poveljniki splošnih enot CZ in DPO.

21. Zagotoviti hitrejši in doslednejši potek priprav za množično izvajanje samozaščitnih aktivnosti in nalog CZ v TOZD in DO.

Nosilci: Odbori za LO in DS, Štabi za CZ, poveljniki splošnih enot CZ.

22. Povečati politično aktivnost družbenopolitičnih organizacij v TOZD in DO za krepitev CZ in samozaščite v pomenu množičnega razvoja CZ in samozaščitnega usposabljanja.

Nosilec: DPO, TOZD in drugi samoupravni organi.

23. Zagotoviti prek temeljnih delegacij in delegatskih skupščin,

da bodo imeli delovni ljudje večji vpliv na oblikovanje in financiranje programov, ki jih sprejmejo delavski sveti in odbori za LO in DS.

Nosilci: Vsi subjekti SLO.

24. Posvetiti vso pozornost usmerjanju in povezovanju vseh družbenih organizacij in društev za bolj obveščeno, usklajeno in učinkovito delovanje pri uresničevanju skupnih nalog civilne zaščite.

Nosilci: Družbenopolitične organizacije TOZD in DO ter vsi subjekti SLO.

Programske usmeritve naj služijo štabom za CZ, družbenopolitičnim organizacijam, odborom za LO in DS ter samoupravnim organom pri izdelavi lastne programske aktivnosti za leto 1979 kot pripomoček.

Zatožena salama

Nič ni novega, da se dogaja to in ono in še tretje, ampak, da nekdo obsodi Mercatorjevo salamo kot pokvarjeno, ker je na silo pokadil v nekaj minutah skorajda celo škatlico cigaret, dobil občudovanja vredne izpuščajčke, želodčne krče, vroglavico in slabosti... Nato pa, vsi bleedi in na pol mrtvi, zvalijo krivdo na salamo!

Hočem povedati, da je zadnjič v »Ljubljanskem utripu« novinar Dela zabeležil da dogodek in po krivem obsojeno salamo. Zgodilo pa se je naslednje: Neka srednja šola v Ljubljani (ki ni omenjena v članku), je poslala inšpekcijski službi sporočilo, da so se trije njihovi učenci zastrupili s salamo, ki so jo kupili v Mercatorjevi trgovini. Inšpektorji so bili tudi vztrajni in so dokazali, da slabost zaradi pokvarjene salame le ne pride tako hitro. In mozoljasti fantje so končno morali priznati, da so pred poukom tekmovali, kdo bo več pokadil. Tekmovanje se je končalo s slabostjo na rovaš Mercatorjeve salame...

Ana Marjanovič

Za organizirano rekreacijo

Sonja Dolinšek – M-Slovenija sadje

O KORŠ malce drugače

Uradno sporočilo o tem, da je KORŠ – Koordinacijski odbor za rekreacijo in šport pri SOZD Mercator – in da ga sestavlja petnajst Mick in Janezov in kaj vse bodo naredili, ste lahko zasledili že v prejšnji številki. Kolikor pa vem (in čisto slučajno o tem nekaj vem) se prav ti, ki tole bereš, živo poživljaš na razne koordinacijske odbore za karsizebodi. Prebereš naslov, morda še podnaslov, pri prvi zakompliciranki pa, s pripombo »kaj se pa spet grejo«, zadegaš časopis pod mizo (na uho: saj vsi vemo, da ga bereš na delovnem mestu). In s tem je zate končano. Potem pa nenadoma srečaš kolega, ki se hvali, da je bil na Mercatoriadi »blazno dober« in ga zabodeno pogledaš – kakšni Mercatoriadi? – pri nas pa o tem nič ne vemo. In se razburiš – kakšen red pa je to, kaj? Jasno da ga ni, saj tako, kot ti zadegaš časopis v kot, tudi tisti, ki dobi razpis iz SOZD, vrže »spet to solato« v koš.

Dobro. Pa recimo, da pri vas ni tako hudo; recimo, da je pri vas dovolj aktivnih ljudi, bolj ali manj športno nastrojenih, ki se z dobro voljo lotijo tudi dela, ki ni plačano. V tem primeru je eden od njih prav gotovo član KORŠ ali v najkrajšem času to tudi bo.

KORŠ si je za letos zadal začetne, a pomembne naloge:

– Sestavili bomo preglednik. Pri tov. Darku Bajcu, tajniku KORŠ (tel. 061/23-424), boste lahko izvedeli za datume in pogoje za udeležbo na raznih planinskih akcijah, trim-ligah, enkratnih trim-akcijah, raznih pohodih ter o možnostih za najem športnih objektov ali pogojev za nakup kart. Ker pa, upamo vsaj, bomo dobili te podatke iz republiških in področnih telesnokulturnih zvez in skupnosti, bo preglednik koristil tako ljubljanskim kot tudi izvenljubljskim TOZD in DO.

– V organizacije smo vam te dni poslali vprašalnik, v katerem sprašujemo, za katere športe je v vašem kolektivu zanimanje, katere gojite rekreativno in katere tekmovalno, kakšne so vaše želje in predvsem, kakšne možnosti. Na osnovi vaših spoznanj bo lahko KORŠ predlagal, svetoval in usmerjal. Če je na primer veliko zanimanje za košarko v 5 različnih TOZD, je potrebno najeti telovadnico s koši za toliko in toliko časa na teden in se jeseni vključiti v področno trim-ligo – za tovrstno usklajevanje pa bo poskrbel KORŠ.

– Sindikalna tekmovanja so

verjetno najprivlačnejša spodbuda za razmah rekreacije – tam gre takorekoč zares! Zares se delijo nekakšne plakete značke, medalje, pokali... Zares so tekmovalci napisani v časopisu, zmagovalci pa celo v Delu ali Dnevniku! Sodniki so pravi, merjenje moči tako kot na olimpijadi, in če je tekmovalanje dobro pripravljeno, je tudi vzdušje čisto tekmovalno. Celu navijačev je, po izkušnjah sodeč, kar dosti. Diplome in kolajne ali celo pokali pa, ki jih tekmovalci prinesejo v podjetje, povzročijo »nogometno zagrizenje« komentarje, ki marsikoga tako razvnamajo, da se še sam poizkusi. KORŠ bo v okviru SOZD prevzel organizacijo zimske in letne Mercatoriade ter poskrbel za udeležbo Mercatorjeve ekipe na Živilijadi.

– 14. decembra 1978 je bil KORŠ ustanovljen in danes je pred nami že sprejet pravilnik za zimsko Mercatoriado, ki poenostavlja in vendar točno določa pozicije tekmovanja. Lanskoletno maratonsko izračunavanje rezultatov odpade in vsak tekmovalac, oz. vodja ekipe, lahko že vnaprej ve, kako in kaj.

Do 10. januarja je oddal poimenske prijave, do 9. ure zjutraj se bo na dan tekmovanja pojavil na Črnem vrhu v hotelu in prevzel štartne številke za prisotne tekmovalce. Ob 10.30 bo pričelo tekmovanje v veleslalomu, ob 13.00 v tehkih, ob 14.00 pa bo že jasno, kdo je prvi, kdo drugi in tako dalje – vse do zadnjega. Tekmovanje bo končano, popravne naloge ni, trije naj-

Pesnice – pesniki, pisateljice – pisatelji

Časopis Mercator vam nudi prostor za objavo vaših krajših pesniških, proznih, dramskih, esejističnih in humorističnih besedil.

Pogoji: da ste zaposleni v eni od organizacij Mercatorja in da besedilo ne presega 8 tipkanih strani (14.400 znakov).

Rok: do 5. vsak mesec.

Izid žrebanja križanke »Kolinska«

Tokrat so imeli poštarji veliko dela, saj so nam nanosili zajeten kup rešitev križanke Kolinska. Žreb je med pravnimi rešitvami nagrade razdelil takole:

- Paket izdelkov Kolinske prejemo: 1. SLAVKA MOČNIK Mercator – Velepiskrba, TOZD Stoklo 61000 Ljubljana, Titova 36
2. TATJANA KMETIČ Mercator – STP Hrastnik, 61430 Hrastnik, posl. 4
3. NADA IMPERT Mercator – KK Sevnica, 68290 Sevnica,
4. MARJANA MENEGALJA Mercator – Velepiskrba, TOZD Grosist, 61000 Ljubljana, Aškerčeva 3
5. MARIJA LEVIČ Mercator, Delovna skupnost SOZD, saldakonti

Deset serij značk je žreb razdelil naslednjim reševalcem:

1. ANGELCA BUČAR Mercator – Rožnik, TOZD Golovec 61351 Brezovica pri Ljubljani
2. SONJA JENČEK Mercator – Nanos, DSSS, 66230 Postojna Tržaška 59
3. ZINKA SOTLAR Mercator – KK Sevnica, 68290 Sevnica
4. VERA SIMIČ Mercator – Rožnik, Delovna skupnost Aškerčeva 5, 61000 Ljubljana
5. ANICA ANDOLŠEK Mercator – Rožnik, TOZD Dolomiti
6. ANICA DROBNIČ Mercator – Velepiskrba, TOZD Grosist 61000 Ljubljana, Tobačna 7
7. KANCIJAN HVAŠTIJA Mercator Delovna skupnost SOZD, 61000 Ljubljana, Gorupova 5
8. SLAVKA VOVK Mercator – Velepiskrba, TOZD Standard 68351 Straža pri Novem mestu,
9. REZKA RIJAVEC Mercator – Rožnik, TOZD Grmada SP Celovška 104, 61000 Ljubljana
10. CVETKA DOLŠAK Mercator – Velepiskrba, TOZD Investa, 61000 Ljubljana, Ciril-Metodov trg 1

Reklamne kape pa prejmejo: 1. IVICA PIRNAT Mercator – Rožnik, DS, 61000 Ljubljana Aškerčeva 5

2. VERA VIDMAR Mercator – Rožnik, TOZD Golovec, 61000 Ljubljana, Aškerčeva 3
3. JELKA FERJANČIČ Mercator – Rudar, 65280 Idrija Ljubljanska 5
4. IVAN MAKUC Mercator – Rudar, TOZD Preskrba, 65280 Idrija, Vojkova 1
5. VLASTA PETAN Mercator – Contal, TOZD Cibes, 61000 Ljubljana, Rojčeva 26
6. SLAVKO MILHARČIČ Mercator – Nanos, TOZD TMI, 66230 Postojna Ul. Luke Čeč 2
7. VERA ALJANČIČ Mercator Delovna skupnost SOZD, 61000 Ljubljana, Aškerčeva 3
8. JELKA PETEK 62276 Kor pri Ormožu, Vodranci 24
9. BERNARDA KEŠE Mercator – Velepiskrba, TOZD Standard blagovnica, 68000 Novo mesto
10. MILENA HITIJ Mercator – Rožnik, TOZD Grmada Aškerčeva 3 (računovodstvo)
11. ANICA KRANJC Mercator – Rožnik, TOZD Dolomiti 61000 Ljubljana, Tržaška 37, bife
12. PAVLE LOPERT Mercator – Univerzal Lendava, 69223 Dobrovnik, Kobilje 14
13. ZINKA MALNAR Mercator – Velepiskrba, TOZD Trgopormet 61337 Osilnica, posl. Preskrba
14. MARI ŠKOF Mercator – Rožnik, TOZD Dolomiti, 61370 Vrhnika, SP Drenov grič
15. AVLA LAH Mercator – Izbira Panonija, Velepiskrba 62250 Ptuj, Rogozniška 8
16. JOŽICA HOČEVAR Mercator – Velepiskrba, TOZD Grosist, 61000 Ljubljana, Aškerčeva 3
17. STANKA KALIŠNIK Mercator – STP Hrastnik, posl. IV 61430 Hrastnik
18. VIDA KAPLER Mercator – Contal, TOZD Conimex, 61000 Ljubljana, Beethovnova 11
19. MERCATOR – PRESKRBA Krško, Market 38, Krško (kolektiv prodajalne)
20. MIRKO KOBAL 65280 Idrija, Gregorčičeva 27.

Nagrade boste prejeli v kratkem po pošti.

Predstavljamo naše dobavitelje

Mile Bitenc – Ekonomska propaganda

Ilirija-Vedrog

Iz zajetnega programa Ilirije-Vedrog bomo tokrat predstavili družino čistil, ki jih na prodajnih policah najdemo pod imenom ČISTO. To je v bistvu že dobro poznani stari Clarex, vendar v novi obleki in z novim imenom.

Ker imamo radi lepo urejeno stanovanje, pa seveda čisto, dela s tem nikdar ne manjka. Počasi, vendar pa zanesljivo prihaja pomlad, z njo pa spomladanska čiščenja, ki so kar zahtevna. Vendar imamo ob tem zagotovljeno odlično pomoč: kolekcijo ČISTO.

No, zapisal sem že, da je čisto, kar smo do včeraj poznali pod imenom Clarex, danes v embalaži z imenom ČISTO. Naj vsaj na kratko predstavimo celo družino čistil ČISTO.

ČISTO – čistilo – loščilo za plastična tla

Loščilo uporabljamo za nego in čiščenje tal, ki so obložena z vinaz ploščicami, toplim podom, linolejem, gumo ali drugimi umetnimi oblogami. Pri prvi uporabi tla dobro očistimo in jih premažemo s tanko plastjo nerazredčenega loščila. Tla dobijo brez loščenja visoki lesk. Pri naslednji uporabi, ko se tla umažejo, jih umijemo z razredčeno raztopino (1–2 dl na 2 l vode) in tako hkrati s čiščenjem obnovimo tudi lesk. Čiščenje – loščenje ponavljamo po potrebi. Odstranjevanje starih premazov ni potrebno. Če želimo voščeni premaz na tleh odstraniti, uporabimo odstranjevalec loščil za plastična tla.

ČISTO – odstranjevalec loščil za plastična tla

Brez napora odstrani voščeni premaz, ki nastane po večkratni uporabi loščila. Premaz odstranjuje z vseh vrst plastičnih tal, le iz starega linoleja ne. Del odstranjevalca razredčimo z dvema deloma tople vode in z raztopino omočimo tla. Po desetih minutah tla obrišemo s krpo in speremo tla s čisto vodo.

ČISTO – univerzalno čistilno sredstvo

To čistilo ima vsestransko uporabo: za keramične ploščice, lakirane površine, ultra pas, talne obloge, pralne tapete in drugo. Za normalno čiščenje razredčimo čistilno sredstvo (2 žlici na 1 l vode), za čiščenje trdovratnih madežev (npr. na štedilnikih) pa ga lahko uporabljamo tudi nerazredčenega.

ČISTO – tekoči detergent za posodo

To je sodobni detergent za bleščeče pomivanje posode, ki hkrati varuje roke. Posodo pomijemo v razredčenem detergentu (2 žlici na 5 l vode). Po pomivanju jo le speremo s toplo vodo; brez brisanja bo posoda čista in bleščeča.

ČISTO – čistilno sredstvo za sanitarije

Brez vsakršnega napora nam pomaga pri čiščenju sanitarij. Odstranjuje kamen ter rjaste madeže v kopalnih kadeh, umivalnikih, bidejih, na glaziranih keramičnih

ploščicah in armaturah. Čistilo nalijemo neposredno na površino s kamnom in pustimo, da nekaj časa reagira, nato pa ga speremo z vodo. Ostale sanitarne površine očistimo z vlažno gobo, na katero smo kanili čistilo. Ne pušča raz in daje visok lesk.

ČISTO – čistilo za okenska stekla

To čistilo je namenjeno za čiščenje vseh vrst steklenih površin. S stiskom plastenke razpršimo čistilo na steklo in ga razmažemo po površini. S čisto suho krpo zberemo do sijaja.

ČISTO – pena za čiščenje tekstilnih oblog

Po ročnem ali pa strojnem čiščenju vseh vrst stalnih oblog, ki imajo seveda obstojne barve, nam pomaga prav ta pena. Tekočino razredčimo z devetimi deli vode in pripravimo gosto peno. Z gobo vtremo peno v skratčeno ali posebno tekstilno oblogo in pustimo, da se posuši. S krtačo ali sesalnikom odstranimo ostanke pene z umazanijo vred.

ČISTO – loščilo za pohištvo

Brez poliranja čisti in neguje pohištvene površine iz lesa, laka in emajla. Loščilo naneseemo z bombažno ali platneno krpo, ga razmažemo po površini in zberemo do sijaja. Poliranje ni potrebno. Pred uporabo je čistilo treba še pretresti.

Tako, seznanili smo vas s kolekcijo ČISTO, ki je zamenjala že znani stari Clarex. Kot vidite, so v družini ČISTO vsa čistila, ki jih potrebujemo pri hiši. Uporabite jih, saj vam bodo v veliko pomoč. Pa še to: če kupujete čistilo, potem zahtevajte ČISTO.

Novo leto v trgovini

Jože Renar – M-Rožnik, TOZD Grmada

Ali smo bili pripravljeni na praznike?

Menim, da kljub velikim prizadevanjem številnih naših trgovskih delavcev žal ni popolnoma uspelo, da bi pred novoletnimi prazniki zares dobro postregli potrošnike.

Navada je, da ob koncu leta opravljamo bilance uspehov in neuspehov ter na podlagi ugotovitev pripravljamo plane za tekoče leto. Če se bomo letos hoteli držati načel in programov, ki ga je napovedal generalni direktor Miran Goslar v novoletnem pismu v decembrski številki časopisa, da namreč moramo doseči »več in bolje«.

Poglejmo, kje smo v lanskem letu storili največ napak in kako bi te vsaj deloma odpravili. Zanesljivo je, da vseh njih ni beležil. Ne glede na to menim, da je dolga leta oskrba potrošnikov prav pred Novim letom zašepa. Za lansko leto oziroma za nedavne praznike pa lahko trdimo, da je bila dokaj boljša. Vendar kljub temu ne moremo in ne smemo biti zadovoljni. Najprej lahko ugotovimo, da so bili trgovski delavci letos v primerjavi s prejšnjimi leti mnogo na boljšem, ker so inventure opravili že prve dni v mesecu decembru. Prav zaradi tega se kolektivni trgovin niso otepali blaga, kakor se to dogaja pred vsakim popisom blaga, vključno letnim. To je za vse trgovske delavce resnično pridobitev, kar sami najbolj razumejo in čutijo.

Stara praksa je, da zadnje dni pred novim letom delajo trgovski delavci cele dneve po deset, dvanajst, štirinajst ali še več ur, in da bi bila prejšnja leta mera še bolj polna, so morali ob koncu leta, namesto da bi se šli veseliti, delati inventure. Ta poleg drugega zahteva, da se blago popiše po številnih skupinah, za nameček pa so po navadi še spremembe cen. Vse to delo so morali doslej trgovski delavci v živilski stroki opraviti v prostem času.

S tem, da smo popise blaga opravili že v začetku meseca decembra so opisani napori ob koncu in začetku novega leta odpadli. S tem so bili trgovski delavci letos neprimerno boljše pripravljene za izredno veliko prodajo blaga pred prazniki. Zadnji teden pred novim letom se prodaja izredno poveča, saj doseže včasih 200 odstotkov več kot v navadnih dneh. Tu trgovci hitimo po načelu »urca zamujena, ne vrne se nobena«.

Povečanje prodaje je najbolj sunkovito prav zadnje dni pred novim letom. Trend pa po Novem letu močno upade, da človek skoraj ne more verjeti, da so kupci nenadoma tako varčni in neodločni za nakup, kakor da prihajajo poraženi s fronte.

Razveseljivo je dejstvo, da je k boljši preskrbljenosti v mnogočem pripomogla na novo ustanovljena Interesna skupnost za preskrbo Ljubljane, ki je poleg drugih akcij sklicala predstavnike trgovine in vse glavne dobavitelje za osnovno preskrbo. Na sestanku so se temeljito pogovorili, kako morajo bolje poskrbeti za kupce. Skupnost je izposlovala, da je po mestu lažje in uspešneje potekal vseh dostavnih vozil, da dostavljajo hitro kvarljivo blago, kruh, mleko, sadje itd. tudi ob sobotah itn. Res ni še vsega ukrenila, vendar so pravi uspehi že vidni. Verjetno bo ena izmed številnih njenih nalog v prihodnje, da bo našla primernejši način za obveščanje potrošnikov, kdaj in kje si lahko ugodno nakupijo blago.

Kako so se odrezali Mercatorjevi dobavitelji? Žal, v tem pogledu ne moremo biti povsem zadovoljni. Dobava blaga v poslovalnice ni potekala po vnaprej določenem

načrtu. To je povzročilo mnogo nejevolje pri delavcih v prodajalnah, kakor tudi pri samih dobaviteljih. Težave se zanesljivo odražajo v prometu prodajaln, v uspehu temeljnih organizacij in seveda TOZD kot celote. Žal tudi ni mogoče navesti izgub v številkah, zanesljivo pa tako ne more iti naprej. Slišal sem ugovore, češ da se tu ne da nič narediti. Tako mnenje je nevdržno. Mislim, da je nujno potrebno, da se še bolj organiziramo, tako pri Grosistu kot v naših prodajalnah, saj si je težko predstavljati, da v skladišču izjavljajo, češ če hočete imeti blago, pridite ponj z osebnim avtomobilom. Skratka, potrebno je več dogovarjanja med delavci v trgovinah in v skladišču, boljša organizacija dela in več prizadevanja, da bi kupce boljše postregli. Ta prizadevnost bi morala vladati tudi na upravah organizacij, ne le v skladišču. Bržkone bi se lahko dogovorili, da se razen izjem osnovna živila in pralni praški itd. v mesecu decembru naročajo do dvajsetega. Na ta način bi smotrneje izkoristili dragocen prevoznik park in skladiščne kapacitete. Eden naših dobaviteljev mi je pred prazniki potožil:

»Veš, kakšen naval je na alkoholne pijače. Če bi redno delali, bi bili z dobavami vsaj en mesec v zaostanku, če tudi bi vsi delali po ves dan. Na pobudo naših samoupravnih organov smo se sestali in ugotovili, da je najbolj ozko grlo celotnega procesa polnilnica, in se po kratkem dogovoru zmenili, da bodo šli delavci iz administracije pomagat v polnilnico.« Skratka, rešili so problem. Tudi pri nas bi se morda z dogovorom, z malce več aktivnosti in dobre volje celotnega kolektiva problem nabave oziroma dobave lahko uspešno rešil. Težav res ni malo, toda delavci v kolektivih smo tu zato, da problem razrešimo. To bi bilo v korist tako našim organizacijam, kakor vsakemu posamezniku in seveda našim potrošnikom, kar je tudi naš končni cilj.

Bila je naša gostja in mi njeni gosti

Alenka Malenšek – M-Velepreskrba, TOZD Grosist

Občinstvo je moj zaveznik

Novoletno srečanje upokoencev je za nami. O samem srečanju smo lahko marsikaj prebrali v prejšnji številki našega glasila; tudi o igralki ljubljanske Drame Mili Kačičevi, ki je za naše upokoence pripravila bogat kulturno-umetniški program.

Ker je tudi Mila Kačičeva upokojenka, ki prav zdaj praznuje 50-letnico dela na RTV, smo jo ob njenem jubileju poprosili za nekaj besed.

Začetki njenega umetniškega ustvarjanja segajo desetletja nazaj, v čas, ko je pri šestnajstih letih amatersko začela nastopati pri Ljudskem odru, takratnem najboljšem amaterskem gledališču. Izobraževala se je na konzervatoriju, pri profesorju Šestu, pri profesorju Debevcu je uspešno končala retorični tečaj, privatno pa se je dopolnjevala pri profesorju Štupici. Po štirih semestrih Akademije AGRTF so ji nadaljnji študij onemogočili nastopi v ljubljanski Drami. Morala se je odločiti: Akademija ali Drama?

»Izbrala sem zadnje; oder mi je več nudil – vzljubila sem ga.«

Mila Kačičeva ni ustvarjala le odrskih podob; vse vrste osebnosti je stkala tudi v radijskih igrah. In zdaj, ko RTV praznuje 50-letnico svojega obstoja, je to tudi njen jubilej, h kateremu ji iskreno čestitamo z željo, da bi še naprej ustvarjala.

Nota osebnega življenja igralca je včasih drugače ubrana, kot odrska vloga, ki jo sprejema kot svoj vsakdanji kruh. Zanimalo nas je, kako je naša igralka sprejmala vloge?

»Dobila sem veliko vlog, ki si jih

nisem želela in obratno. V začetku jih nisem marala, potem pa kar zlezejo v vas in jih osvojite. Igrala sem predvsem v komičnih in karakternih vlogah.«

Navduševala se je za intimne vloge, brez močnih zunanjih učinkov.

»Vse življenje sem delala tlako v Drami in nekateri so videli v meni površno žensko,« se je zamislila. »Igrala sem nekaj, čutila drugače. Vse življenje sem nosila bremena, ki jih še zdaj ne morem odložiti; in v jeseni življenja me še bolj teže. Včasih je težko igrati burko, če v srcu nosite žalost,« je pojasnila po kratkem premolu in živahno dodala, »a, ko je prišla ura, sem pozabila nase, na vse, kar me je bolelo in tlačilo – postala sem nekdo drug. To je velik dar usode; kdor ga ima, je lahko le hvaležen – in jaz sem hvaležna.«

Za igralca je nastop verjetno posebno doživetje. In kaj pravi naša Mila Kačičeva?

»Fantastičen je občutek: biti pred občinstvom; in zelo ga pogrešam – moj zaveznik je; predenj stopim brez bojzani, saj me vsakič znova sprejema; to igralec čuti in zanj je to največje plačilo.«

Tudi z RTV rada sodeluje, a pogreša občinstvo – nadomešča ga s celotnim tehničnim osebjem.

»Zdaj sem že osem let upokojena in zelo pogrešam intenzivnega odrskega življenja, ker se zanj počutim še vedno sposobno.« Življenje Mile Kačičeve je bilo samorastniško. Malo ljudi ji je stalo ob strani. V glavnem si je sama vlekla »voz v klanec«. Cvetje njenega življenja je pomenilo sedemnajst let sožitja s kiparjem Jakobom Savinškom, ki je umrl pred sedemnajstim leti. V spomin nanj ji je ostal sin. In tu se začne nova ustvarjalna pot naše dramske umetnice. Izdala je tri pesniške zbirke: Neodposlano pismo, Letni časi in Spomin.

»Ljudje različno prenašajo težo življenja: ta se zapije, oni se zanamari kako drugače, jaz pa sem se – zapesnila,« se je nasmehnila. Njene pesmi se bistveno razlikujejo od njenih odrskih stvaritev. »Igrala sem tako malo ljubezenskih ali tragičnih vlog. Zato sem vso bol življenja izlila v pesmi, ubrane na resno, žalostno noto,« pravi.

Njena pesem je jasna in zvočna, presunljivo preprosta meditacija globokega spoznanja ženskega življenja. Vsebina njene poezije: bogastvo in ponižanje, odpuščanje in čakanje, vera zavrnjene in prevarane, izvira iz srca in se steka v srce.

Kar ni določeno, da bo, z zvijačo ni mogoče izvršiti, kar veli usoda, da naj bo, to bo, to mora se zgoditi. Kmalu bo bodočnost, ki še bo, že tu – kdor to razume, jo čaka brez strahu.

Foto: Kancijan Hvastija

Z Mercatorjem v London

Če še niste bili v Londonu – mestu ob reki Temzi, znanem po Big Benu, Picadilliju in še marsičem, vas to pot vabi po zelo ugodni ceni naš Mercator Turist, ki bo za mesec marec organiziral dva izleta:

Dvodnevni izlet, 4. in 5. marca: cena izleta 2530 din
Tridnevni izlet, ki bo od 5. do 7. marca: cena izleta 3000 din

Posebno tega izleta bo ogled Londonskega trgovskega centra in ene od velikih blagovnih hiš.

Vse prijave in informacije o izletu sprejema M – Turist, Aškerčeva 3, Ljubljana. Telefon: 21-812.

Sindikalne organizacije so prirredile v kolektivu ob koncu leta roj dedkov Mrazov. V Mercator-Nanos je 30. 12. obiskal kar 600 otrok – Foto Jaro Novak

Oglašajo se upokojenci

Odmevi na srečanje

Ob Novem letu je Koordinacijski odbor OOZS pri SOZD Mercator prejel veliko čestitk tudi od naših upokojenih delavcev; zanje se prav lepo zahvaljuje in vabi, da se še oglasijo.

Takole piše Lojzka Cergal iz Ljubljane, Jerančičeva 4

»Povabili ste me na novoletno srečanje upokoencev. Z veseljem bi prišla, a sem na zdravljenju v Radencih. Lepo se zahvalim za povabilo; če bomo čili in zdravi, pa drugo leto. Pozdravite moje nekdanje delovne tovarišice in tovariše; vsem skupaj in tudi vam v sindikalni organizaciji želim mnogo

sreče in zdravja v Novem letu 1979. Pozdravite!

Takole pa je iz Litije pisala Zhenica Rebec

»Čutim prijetno dolžnost, da se najlepše zahvalim za izredno uspešno srečanje upokoencev. Še posebej lepa hvala za darilo, ki nas je letos posebej presenetilo – saj je bila zopet zraven kava, ki je bila tiste dni prava posebnost. Lepa postrežba, prijetna glasba, nastopov. Kačičeve – vse to je napravilo name zelo lep vtis in se bom tega prijetnega srečanja vedno rada spominjala. Hvala lepa! Vse pri »Mercatorju« lepo pozdravljam in želim uspešno Novo leto 79.«

Solidarnost v pomanjkanju – Foto: Kancijan Hvastija

Mercator pojde na Stol

Ana Marjanovič – Center za obveščanje

Zadnji klic

V decembrski številki časopisa Mercator smo na zadnji strani povabili k spominskemu pohodu na Stol.

Ponovno vabimo vse planinke in planince Mercatorja, naj se prijavijo za pohod na Stol, ki je predviden 17. in 18. februarja, to je v soboto in nedeljo. Če bi prišlo zaradi vremena do sprememb v datumu, bomo vse prijavljene telefonsko ali pisмено obvestili o točnem datumu odhoda in celotnem programu našega pohoda na Stol.

Svoje prijave pošljite na uredništvo časopisa Mercator, še bolje pa bo, če boste telefonsko sporočili tovarišu Avgustu Rejcu v Spectrum – telefon: 553-084 najkasneje do 5. februarja.

Zimske športne igre Mercatorja

6. februarja na Črnem vrhu

Ivan Brečko – predsednik KORŠ

Prijave možne še na štartu

Potem ko je KORŠ – Koordinacijski odbor za rekreacijo in šport SOZD Mercator, pretehtal vse možnosti za organizacijo iger na dela prost dan, ni našel vse do 3. marca enega samega termina, razen na visokogorskih smučiščih, kjer enodnevna zimska Mercatoriada ni izvedljiva. Tako je obveljal prvotni rok – torek, 6. februar. Vnaprej so organizacije prijavile 140 tekmovalcev, drugi pa se lahko prijavijo na samem štartu.

Do drugih sprememb pa upamo, da ne bo prišlo, tako da se bodo tekmovanja pričela ob 10.30 na veleslalomski progi, ob 13. uri pa bo poskrbljeno za preizkus tekačev. Po končanem tekmovanju je predvideno kosilo, nato pa razglasitev rezultatov in podelitev priznanj. Za zabavo bo poskrbljeno že med tekmovanjem, in sicer z glasbo in šaljivimi komentarji. Po kosilu pa bo sledil ples in drobna presenečenja za smeh večine ter nagrade za pogumne – nesramežljive.

Upamo, da bo udeležba večja kot na lanskoletnih tekmah in da bo športna sreča naklonjena še drugim tekmovalkam in tekmovalcem kot lansko leto. Trudimo se, da bi bilo to srečanje amaterjev res namenjeno rekreativnemu smučanju širokih množic in ne elitnim tekmovanjem. Seveda pa bomo izkoristili to tekmovanje za izbiro ekipe, ki bo častno zastopala SOZD Mercator na Živiliadi

konec meseca februarja v Kranjski gori. Pričakujemo, da bo to športno tekmovanje le dokazalo zmoto tistih, ki še vedno ne zaupajo v skupno vlaganje in graditev medsebojnih dobrih odnosov, kar nam je v organizaciji SOZD Mercator vsak dan še kako potrebno. Če bomo na Črnem vrhu ugotovili, da si lahko bolj prijateljsko pogledamo v oči in se pogovorimo v krogu kakšnih štiristo športnikov, ki imajo prijateljske vezi in vpliv tudi med svojimi sodelavci v TOZD, ki jih zastopajo, potem je to ena od osnov, na kateri moramo člani KORŠ, športni animatorji in sindikalni predstavniki graditi in razvijati naše samoupravne in humane odnose.

Zaradi takšnih in podobnih spoznanj vas vabimo, da se v čim večjem številu udeležite smučarskega srečanja na Črnem vrhu in vam v imenu KORŠ želimo obilo športnih uspehov in razvedrila.